

STRATĒGISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

VIDES PĀRSKATS

LUDZAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAI
2011. – 2017.GADAM

Ludzas novada pašvaldība

2011

SATURA RĀDĪTĀJS

SAĪSINĀJUMI	3
TERMINU SKAIDROJUMS	4
IEVADS	5
1. LUDZAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	6
1.1. PROGRAMMAS MĒRĶI	6
1.2. ĪSS SATURA IZKLĀSTS	6
1.3. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	7
2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA	8
2.1. VIDES PĀRSKATA MĒRĶI, GALVENIE PAMATPRINCIPI UN METODES	8
2.2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	8
2.3. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA	9
3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS	11
3.1. LUDZAS NOVADA VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS	11
3.2. NOVADA ĢEOLOĢISKĀ UN ĢEOMORFOLOĢISKĀ UZBŪVE	12
3.3. RELJEFS	14
3.4. DERĪGIE IZRAKTEŅI	14
3.5. VIRSZEMES ŪDEŅI	15
3.6. AUGSNES ĪPATNĪBAS UN AINAVU STRUKTŪRA	16
3.7. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS	16
3.8. KULTŪRVĒSTURISKIE PIEMINEKĻI	20
3.9. ZEMJU SADALĪJUMS	21
3.10. VIDES KVALITĀTE	23
3.11. IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS	31
4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA VAR BŪTIKSI IETEKMĒT	33
5. AR ATTĪSTĪBAS PROGRAMMU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS	34
6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	36
6.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	36
6.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	37
7. ĪSS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS	39
8. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKAS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	40
9. IESPĒJAMIE RISINĀJUMI IETEKMES UZ VIDI MAZINĀŠANAI	52
10. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	53
11. IESPĒJAMĀ PĀRROBEŽU IETEKME	54
12. STARTĒĢISKĀ NOVĒRTĒJUMA VEIKŠANAS APRAKSTS	55
13. PAREDZĒTIE PASĀKUMI ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI	56
14. KOPSAVILKUMS	59
PIELIKUMI	62

SAĪSINĀJUMI

ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
ES	Eiropas savienība
ĪADT	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas
NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
SVID	Stiprās un vājās puses, iespējas, draudi
SIVN	Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

TERMINU SKAIDROJUMS

Ietekme uz vidi – paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta īstenošanas izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību.

Īpaši aizsargājamā dabas teritorija (ĪADT) - īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību - retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Natura 2000 teritorija - ir Eiropas Savienības valstu kopīgi radīts aizsargājamo dabas teritoriju tīkls jeb sistēma, kas Latvijā izveidots uz jau esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju bāzes, tām pievienojot 122 jaunas teritorijas. Tas nozīmē, ka katra ES dalībvalsts veido savu teritoriju sistēmu, kas ir visas „lielās” sistēmas daļa.

Paredzētā darbība – aprīkojuma un tehnoloģijas ieviešana, papildināšana vai maiņa, būvniecība, teritoriju plānojumu izstrādāšana, dabas resursu ieguve vai izmantošana, kā arī citas darbības, kuru veikšana vai galarezultāts var būtiski ietekmēt vidi.

Publiskā apspriešana – ar ārējo normatīvo aktu vai institūcijas noteikts laika periods, kura ietvaros sabiedrības pārstāvji sniedz savus iebildumus un priekšlikumus vai piedalās citās institūcijas organizētās sabiedrības līdzdalības aktivitātēs (piemēram, sabiedriskajās apspriedēs un sabiedriskās domas aptaujās).

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) – procedūra, kas veicama likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā, lai novērtētu plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes samazināšanai un novēršanai, kā arī lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu un iesaistīšanu plānošanas dokumenta izstrādāšanas procesā.

Vides pārskats – atsevišķa sadaļa stratēģijā, plānā, programmā, koncepcijā vai cita veida plānošanas dokumentā (turpmāk - plānošanas dokumenti), vai atsevišķs dokuments, kas nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu.

IEVADS

Vides pārskats sagatavots, pamatojoties uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. panta 3. daļas prasībām un saskaņā ar Ministru kabineta 23.03.2004. noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” nosacījumiem.

Vides pārskatā izvērtēta Ludzas novada attīstības programmas 2011. – 2017. gadam iespējamā ietekme uz vidi. Vides pārskata autors – Ludzas novada pašvaldība.

Ludzas novada attīstības programma ir vidējā termiņa plānošanas dokuments 2011. – 2017.gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai.

Attīstības programmas izstrāde veikta pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 14.panta otrās daļas 1.punktu, Attīstības plānošanas sistēmas likuma 6.panta ceturto daļu un Reģionālās attīstības likuma 13.pantu, kā arī saskaņā ar Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas izstrādātiem „Metodiskiem ieteikumiem attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī” un Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumiem Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”.

Vides pārskatā sniegts pārskats par nacionālajiem un starptautiskajiem vides aizsardzības mērķiem, sniegts esošais vides stāvokļa apraksts Ludzas novada teritorijā, raksturotas galvenās vides problēmas, būtiskākie vidi piesārņojošie objekti. Pārskatā sniegts stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras raksturojums, īss plānošanas dokumenta raksturojums. Vides pārskatā izvērtētas plānotās darbības un to ietekme uz vidi, raksturoti pasākumi monitoringa nodrošināšanai.

1. LUDZAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Ludzas novada attīstības programma ir vidējā termiņa plānošanas dokuments 2011.–2017.gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai.

1.1. Programmas mērķi

Attīstības *vīzija* ir novada ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas vienlaikus parāda teritorijas unikālās vērtības. Ludzas novada vīzija: *Ludzas novads – Latvijas saullēktu puse ar senākās pilsētas mūru atspulgu zilo ezeru spogulī. Novads pieejams konkurētspējīgas un drošas uzņēmējdarbības vides attīstībai, kurā dzīvo izglītoti, radoši, veselīgi, aktīvi un materiāli nodrošināti iedzīvotāji. Tūristiem ērti sasniedzams novads ar bagātu dabas, kultūrvēsturisko un tradīciju mantojumu.*

Vēlamās situācijas sasniegšanai, kas vērsta uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu, Attīstības programmā ir definēti *stratēģiskie mērķi*. Stratēģiskie mērķi kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāko veicamo darbību identificēšanai.

Stratēģiskie mērķi:

- 1) Izglītota, veselīga, kulturāla, sociāli aktīva un materiāli nodrošināta sabiedrība;
- 2) Droša, dabiska un pieejama vide dzīvošanai, darbam un atpūtai;
- 3) Konkurētspējīga un droša uzņēmējdarbības vide.

1.2. Īss satura izklāsts

Attīstības programma sastāv no divām daļām. Pirmajā daļā ir veikta novada pašreizējās situācijas un SVID analīze. Balstoties uz pašreizējās situācijas analīzes rezultātiem, otrajā daļā ir noformulēta novada attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes. Izejot no ilgtermiņa prioritātēm, ir definētas vidējā termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi, Otrās sadaļas nobeigumā iekļauts Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un izstrādāta Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība.

Rīcības plāns un Investīciju plāns ir sastādīti trīs gadu periodam un veidoti kā Attīstības programmas pirmais un otrais pielikums, kas, ņemot vērā plānu izpildes progresu un kārtējam gadam apstiprināto pašvaldības budžetu, tiks aktualizēti.

1.3. Attīstības programmas saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Izstrādājot Attīstības programmu, ir ņemti vērā Latgales plānošanas reģiona spēkā esošie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, Ludzas novada teritorijas plānojums un to vietējo pašvaldību, ar kurām robežojas Ludzas novads, spēkā esošie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti.

Ludzas novada Attīstības programmas 2.3. nodaļā ir ievietota tabula, kas atspoguļo Ludzas novada attīstības programmas 2011. – 2017.gadam saskaņotību ar Latgales programmu 2011. – 2017.gadam.

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA

2.1. Vides pārskata mērķi, galvenie pamatprincipi un metodes

Ludzas novada attīstības programmas stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums ir process, kura mērķis ir uzlabot plānošanas dokumenta kvalitāti, sagatavojot vides pārskatu, vērtējot to iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi un plānošanas procesā novērst vai mazināt dokumenta īstenošanas iespējamās negatīvās ietekmes uz apkārtējo vidi un tās kvalitāti, kā arī iesaistīt sabiedrību plānošanas procesā.

Vides pārskata mērķi ir novērtēt esošo vides situāciju atbilstoši plānošanas dokumenta saturam un detalizācijas pakāpei, noteikt būtiskās iespējamās ietekmes uz vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, kā arī sniegt rekomendācijas būtisku vides ietekmju mazināšanā.

Galvenie pamatprincipi Vides pārskata sagatavošanā ir vides aspektu integrācija attīstības plānošanas dokumentos, alternatīvu izvērtēšana un procesa pārskatāmība.

Vides pārskata sagatavošanā izmantotās darba metodes:

- ✓ Esošās situācijas analīze;
- ✓ Konsultēšanās ar vides aizsardzības institūcijām;
- ✓ Plānotās situācijas analīze;
- ✓ Plānoto izmaiņu realizācijas ietekmes veida un būtiskuma novērtējums;
- ✓ Sabiedrības viedokļa noskaidrošana.

Vides pārskats sagatavots atbilstoši likumam „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (14.10.1998.), Ministru kabineta 23.03.2004. noteikumiem Nr. 157 ”Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

2.2. Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas

Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskats sagatavots, pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 07.12.2010. lēmumu Nr. 38 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”. Izstrādājot Vides pārskatu, ņemta vērā valstī esošā likumdošana.

Pirms Vides pārskata sagatavošanas notika konsultācijas ar Rēzeknes reģionālo vides pārvaldi un Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrāciju par SIVN nepieciešamību.

Vides pārraudzības valsts birojs savā lēmumā (1. pielikums) ir norādījis institūcijas, kurām nosūtāma Vides pārskata 1. redakcija:

- ✓ Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālajai vides pārvaldei;
- ✓ Veselības inspekcijas Latgales kontroles nodaļai Rēzeknē;

- ✓ Latgales plānošanas reģiona administrācijai;
- ✓ Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijai.

Vides pārskatā iekļauta informācija atbilstoši 23.03.2004. noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 8. panta prasībām.

Vides pārskata izstrādē izmantoti šādi informācijas avoti:

- ✓ Institūciju elektroniskās datu bāzes (www.meteo.lv; www.vgd.gov.lv u.c.);
- ✓ Pašvaldības attīstības dokumenti (Attīstības programmas 1. redakcija un Teritorijas plānojumi).

Pēc lēmuma pieņemšanas par Attīstības programmas un Vides pārskata 1.redakcijas nodošanu publiskai apspriešanai, abi dokumenti tika iesniegti Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālajai vides pārvaldei, Veselības inspekcijai, Latgales plānošanas reģionam un Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijai atzinuma saņemšanai. Visi augstākminēto iestāžu atzinumos izteiktie priekšlikumi un ieteikumi tika ņemti vērā izstrādājot Attīstības programmas un Vides pārskata gala redakciju. Tabula par saņemtajiem atzinumiem un komentāriem par atzinumos norādītajiem ieteikumiem ievērošanu ir pievienota 4. pielikumā. Institūciju atzinumi ir iekļauti 5. pielikumā.

Pilnveidotās plānošanas dokumentu redakcijas tika iesniegta Latgales plānošanas reģionā, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā un Vides pārraudzības valsts birojā atzinumu saņemšanai. 2011.gada 15.aprīlī tika saņemts Vides pārraudzības valsts biroja 15.04.2011. atzinums Nr. 7 „Par Ludzas novada attīstības programmas 2011.- 2017.gadam Vides pārskatu” (6.pielikums).

2.3. Sabiedrības līdzdalība

Sabiedrības līdzdalības kārtību pašvaldības attīstības procesā nosaka Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumi Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”. Noteikumi paredz sadarbības pārstāvju līdzdalību dažādos attīstības programmas izstrādes posmos, piedaloties sabiedriskajās apspriedēs, iesaistoties darba grupās, vai arī attīstības programmas izstrādes laikā par to paužot savu viedokli (mutvārdos, rakstiski).

Ludzas novada attīstības programmas 2011. – 2017.gadam 1.redakcijas publiskā apspriešana notika vienlaicīgi ar Vides pārskata 1.redakcijas publisko apspriešanu no 2011.gada 1.februāra līdz 2011.gada 15.martam. Publiskās apspriešanas laikā tika nodrošināta Attīstības programmas un Vides pārskata 1.redakcijas pieejamība novada administratīvajās telpās un elektroniskai pašvaldības interneta mājas lapā www.ludzaspils.lv.

Paziņojumi par publisko apspriešanu tika publicēti vietējā laikrakstā „Ludzas Zeme” un pašvaldības mājas lapā (2. pielikums). Publiskās apspriešanas laikā tika rīkota sabiedriskās

apspriešanas sanāksme. Attīstības programmas un Vides pārskata 1.redakcijas sabiedriskās apspriešanas sanāksme tika organizēta 2011.gada 25.februārī plkst. 15.00 Ludzas novada pašvaldības zālē, Raiņa ielā 16, Ludzā (3. pielikums). Sabiedriskās apspriešanas sanāksme tika maz apmeklēta un publiskās apspriešanas laikā nav saņemts neviens organizāciju, iestāžu un iedzīvotāju iesniegums ar priekšlikumiem vai iebildumiem par izstrādātās Attīstības programmas un Vides pārskata 1.redakciju.

Pēc Attīstības programmas apstiprināšanas, pašvaldības mājas lapā tiek ievietots informatīvs ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi; kā ņemts vērā vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti; pamatojums, kāpēc no visiem iespējamiem risinājuma variantiem izraudzīts pieņemtais variants; ziņas par pasākumiem plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai, norādot monitoringa ziņojums iesniegšanas termiņus.

3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS

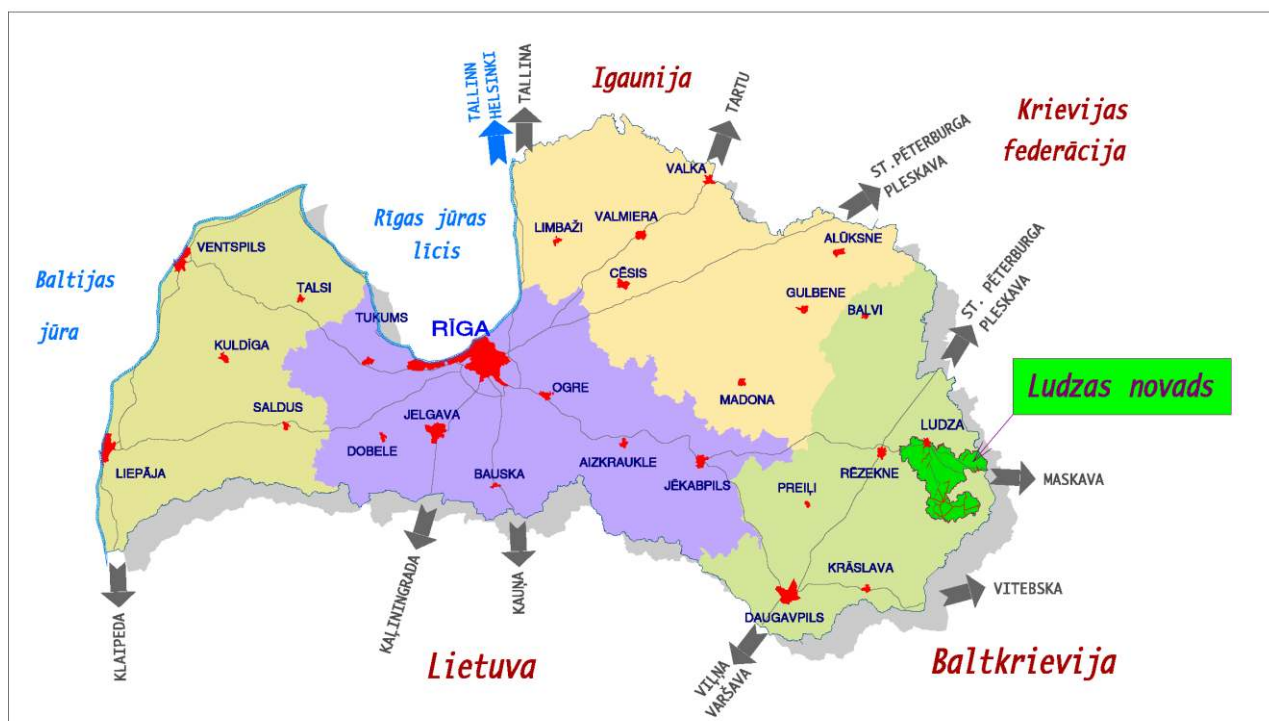
3.1. Ludzas novada vispārīgs raksturojums

Ludzas novads ir pierobežas novads un atrodas Latgales reģiona austrumu daļā. Tā kopējā teritorija aizņem 966 km² (pagastu kopplatība – 955 km², pilsētas – 11 km²). 2010.gada 1.janvārī pašvaldības teritorijā dzīvoja 15 844 iedzīvotāji, vidējais iedzīvotāju blīvums – 16,4 iedzīvotāji uz km².

Novada administratīvais centrs ir Ludzas pilsēta. Tā atrodas 267 km attālumā no valsts galvaspilsētas Rīgas, 122 km attālumā no Daugavpils un 30 km attālumā no Rēzeknes. Ludzas novads robežojas ar bijušā Ludzas rajona Ciblas novadu un Zilupes novadu, kā arī Rēzeknes novadu, Dagdas novadu un Krievijas federāciju (14,7 km gara robeža). Šodien Ludzas novada teritoriju veido 1 pilsēta – Ludza un 9 pagastu pārvaldes – Brigu, Cirmas, Isnaudas, Istras, Nirzas, Nukšu, Pildas, Pureņu un Rundēnu.

Novada teritoriju šķērso valsts galvenais autoceļš A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža (Terehova), starptautiskās automaģistrāles E22 Rīga – Maskava daļa, un dzelzceļa līnijas Rīga – Maskava.

3.1.attēls. Ludzas novada ģeogrāfiskais novietojums

Attīstības programmas ietekme

Esošā transporta infrastruktūra un robeža ar Krievijas Federāciju padara novadu pievilcīgu kravu pārvadātājiem un piedāvā iespējas uzņēmējdarbības attīstībai transporta pakalpojumu jomā. Ņemot vērā šī aspekta starptautisku nozīmi, nepieciešama sadarbība kā ar kaimiņu novadiem un plānošanas reģionu, tā arī pārrobežu sadarbības veicināšana.

Esošā transporta infrastruktūra visu laiku tiek uzlabota. Šis process rada pozitīvu aspektu vides kvalitātei, jo, asfaltējot grants ceļus, samazinās emisijas apjomi.

3.2. Novada ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā uzbūve

Ģeoloģiskās uzbūves pamatīpašības Ludzas novadā nosaka divi platformām raksturīgi elementi: kristāliskais pamatklintājs un nogulumiežu sega. Pamatklintājs radies pirms 1,5 – 2,0 miljardiem gadu un to veido intensīvi metamorfizēti (dažāda sastāva gneisi, migmatīti, kristāliskie slānekļi) un intruzīvi (granīti) ieži, kuru virsma rajona teritorijā ieguļ 830 – 940 m dziļumā. Otru, jaunāko elementu – nogulumiežu segu pārsvarā veido ķīmiskās izgulsnēšanās un klasiskie (drupu) veidojumi.

Pēc Latvijas teritorijas tektoniskās rajonēšanas datiem Ludzas novads un tā tuvākā apkaime iekļaujas t.s. Daugavpils monoklinālē, kura raksturojas kā kristāliskā pamatklintāja un pirmskvartāra perioda nogulumu lēzenu iegrimi ziemeļrietumu virzienā. Nogulumiežu segā Latvijas teritorijā, tāpat kā visā Austrumeiropā, pieņemts izdalīt 4 struktūrstāvus, kuriem doti sekojoši nosaukumi: Baikāla, Kaledonijas, Hercīnijas un Alpu struktūrstāvs. Novada teritorijā pilns nogulumiežu segas griezumš atsegts tikai vienā dziļurbumā – Lielā Ludzas ezera austrumu krastā.

Kvartāra nogulumi: Latgales augstienē apzināti četru apledojumu un trīs starpleduslaikmetu veidojumi. Ludzas novada teritorijā konstatēti tikai divu pēdējo (Kurzemes un Latvijas) apledojumu un pēdējā (Felicianovas) starpleduslaikmeta nogulumi. Vecākā – Kurzemes apledojuma nogulumi sastopami tikai Latgales augstienes robežās. Kurzemes apledojuma un Felicianovas starpleduslaikmeta nogulumi veido kvartāra segas apakšējo slāņkopu un zemes virspusē nekur neatsedzas. Vislielākā nozīme kvartāra segas un mūsdienu reljefa veidošanā ir pēdējam – Latvijas apledojumam, kura nogulumi zemes virspusē atsedzas gandrīz visā novada teritorijā. Kopā ar pēdleduslaikmeta ezeru, upju un purvu nogulumiem tie veido kvartāra nogulumu segu zemienēs, bet Latgales augstienē šīs segas augšējo slāņkopu.

Glacigēnie nogulumi: (morēna) sastopami visa novada teritorijā. Vietām to pārklāj fluvioglaciālie, limnoglaciālie un pēdleduslaikmeta nogulumi. Morēna sastāv no nešķīrta sarkanbrūna, brūna, pelēkbrūna smilšmāla vai mālsmilts ar grants, oļu un dažāda lieluma laukakmeņu piemaisījumu. Morēnas biezums līdzenumos parasti nepārsniedz 5 – 10 m, bet Latgales augstienē tas krasi pieaug un vietām sasniedz pat 40 – 50 m. Fluvioglaciālie nogulumi: - dažādgraudaina, pārsvarā smalka un vidēji graudaina smilts ar mainīgu grants, oļu piejaukumu. Nogulumu slāņkopā sastopama arī grants vai rupjgraudainas smilts, retāk aleirītu starpslāņus un

lēcas, vietām pat atsevišķus laukakmeņus. Nogulumu biezums parasti nepārsniedz 10 – 20 m, retos gadījumos pieaugot līdz 40 – 60 m.

Limnoglaciālie nogulumi: smalkgraudaina vai putekļaina smilts, aleirīti un māli aizņem ievērojamas platības novada ziemeļos un austrumos. Tos sastop arī Latgales augstienes augstākajā daļā, kur tie pārklāj 13 paugurus. Biezums parasti nepārsniedz 2 – 5 m. Pēcdeduslaikmetā (halocēnā) izveidojušies aluviālie, ezeru un purvu nogulumi. Aluviālie (upju) nogulumi aizņem upju gultnes, terases, palienes un arī vecupes. Veido dažāda 13 smilts ar granti un oļiem, vietām smalkgraudaina un aleirītiska smilts. Sastop arī aleirītu un kūdras starpslāņus. Alūvijas biezums parasti nepārsniedz 1 – 2 m.

Ezeru nogulumi: sastopami ezerdobēs un to šaurajās ezeru terasēs, nereti arī purvu pamatnē zem dažāda biezuma kūdras kārtas. Ezeru terases un palieni, kā arī sekļus piekrastes iecirkņus veido dažādgraudaina un smalkgraudaina smilts, bet lielos ezeros (Cirma u.c.) grants – smilts materiāls ar oļiem. Vietām ezeru piekrastes joslā, īpaši līčos (tagad nereti aizaugušos) līdz 5 – 6 m dziļumam sastop plānas saldūdens kaļķieža iegulas, kuru biezums reizēm sasniedz vairāk nekā 3 m.

Purvu nogulumi: ir plaši izplatīti visā novada teritorijā. Lieli purvi raksturīgi novada ziemeļu daļai, kamēr pārējā teritorijā dominē nelielas kūdras iegulas. Purvu nogulumu biezums svārstās no dažiem metriem līdz 8,5 m.

Ludzas novada teritorijā ir izplatīti vairāki mūsdienu ģeoloģiskie procesi. Tie ir pārpurvošanās, erozija pauguru nogāzēs un upju ģeoloģiskā darbība.

Pārpurvošanās procesu izpausmes vērojamas noslēgtos reljefa pazeminājumos, kur zemes virspusē atsedzas ūdens vāji caurlaidīgi nogulumi. Tādēļ šajos iecirkņos ūdens notece ir apgrūtināta vai nenotek vispār. Pārpurvošanās procesi noris ļoti lēni un to darbība vērojama arī mūsdienās. Šie procesi aktīvi norit ezeru krastos, tie pamazām aizaug. Ezeru aizaugšana saistīta arī ar intensīvu sapropeļa uzkrāšanos un ezeru ieplaku aizpildīšanos.

Erozija pauguru nogāzēs Latgales augstienes stāvo pauguru nogāzēs, kas nav nostiprinātas ar augu segu, pavasaros sniega kušanas un, dažkārt, arī intensīvu nokrišņu laikā ir vērojami noskalošanās procesi, kā rezultātā tiek erodēta augsne. Šo procesu izplatībai labvēlīgākie apstākļi ir Rāznava pauguraines daļā (DA no Pildas un Nirzas ezeriem). Lai ierobežotu augsnes eroziju, jāievēro augsnes apstrādes noteikumi.

Upju ģeoloģiskā darbība norisinās upju ielejās un gultnēs. Vietās, kur upju gultnes meandrē, vērojami t.s. gultnes procesi. To darbības rezultātā notricinās irdenā materiāla, kas veido palienes, noskalošana un pārvietošana. Noārdītais materiāls akumulējas kādā citā upes ielejas daļā. Šis process izpaužas kā krastu noārdīšana (sānu erozija), turklāt minētais process norisinās visai intensīvi. Ludzas novadā procesi, kas saistīti ar upju ģeoloģisko darbību, vislabāk redzami lielāko novada upju – Ludzas, Pildas un Istras ielejās.

3.3. Reljefs

Ludzas novada reljefs ir ļoti daudzveidīgs. Lielākā daļa tā teritorijas ietilpst Latgales augstienes Rāznas paugurainē un Dagdas paugurainē (Istras pagasta teritorija), kā arī Rēzeknes pazeminājumā (Cirmas un Isnaudas pagastu teritorija). Novada ziemeļaustrumu daļa ietilpst Mudavas (Veļikajas) zemienes Zilupes līdzenumā (Brīgu pagasta teritorija).

Latgales augstienes daļā reljefs ir izteikti viļņains. Rāznas pauguraines rietumu daļā atrodas novada augstākā vieta ar vidēji augstu un augstu pauguru reljefu. Daži pauguri paceļas vairāk nekā 200 m v.j.l., bet to relatīvais augstums sasniedz 25-30 m. Pārējā Latgales augstienes daļā pārsvarā ir vidēji augstu un sīkpauguru reljefs ar atsevišķiem plašiem paugurmasīviem.

Rēzeknes pazeminājumā izceļas garās, līdz 20-25 m augstās Ludzas – Ciblas un Cirmas – Čodorānu grēdas.

Zilupes līdzenumam raksturīgi lēzeni viļņots, vietām plakans līdzenums. Tā virsmu nedaudz saposmo līdz 5-15 m augsti izlocīti vaļņi, atsevišķi paugurmasīvi un grēdas, kuru augstums pārsniedz 20 m. Zilupes līdzenums ir viens no purvainākajiem dabas apvidiem Latvijā. Plašus reljefa pazeminājumus šeit aizņem purvi (līdz 30% no apvidus teritorijas). Lielākais ir Rovu purvs – platība 221 ha. Apvidus ziemeļu daļā dominē augstie purvi, dienvidos – zemie purvi, kas radušies aizaugot ezeriem un pārpurvojoties plašajām, vāji drenētajām ieplakām vai ūdensšķirtnēm.

3.4. Derīgie izrakteņi

Ludzas novada teritorijā ir atklātas daudzas derīgo izrakteņu iegulas un izpētīts liels skaits dažādu atradņu – saldūdens kaļķis, smiltis, smilts – grants, māls, kūdra, sapropelis. Vairākām no tām ir svarīga saimnieciskā nozīme, kā arī dažām atradnēm perspektīvā varētu būt svarīga loma novada saimnieciskajā attīstībā. Tomēr jāatzīmē, ka neviena no novada teritorijā izpētītajām atradnēm nav iekļauta valsts nozīmes derīgo izrakteņu sarakstā.

Saskaņā ar Valsts ģeoloģijas dienesta datiem, no minētajiem derīgajiem izrakteņiem Ludzas novadā pašlaik derīgo izrakteņu ieguve notiek tikai smilts un smilts-grants 11 atradnēs Brīgu, Istras, Pildas un Rundēnu pagastos.

Lielākā no smilts – grants iegulām ir Vecslabadas atradne, kura atrodas Istras pagastā un aizņem 182 ha lielu platību. Derīgā slāņa biezums atradnē mainās no 2,7 m līdz 16,8 m. Grants – smilts maisījuma krājumi atradnē noteikti: A kategorija – 5,19 milj.m³, N kategorija – 3,41 milj.m³, bet N kategorijas smilts krājumi – 13,44 milj.m³. No pārējām grants un smilts atradnēm, kurās krājumu apjoms pārsniedz 1 milj.m³, par nozīmīgām var uzskatīt Cirma (10,57 milj.m³) un Rundēni (5,12 milj.m³). Grants – smilts materiāls izmantojams kā pildviela betonā un ceļu būvēs, bet smilts frakcija – arī silikātķieģeļu ražošanai.

Novada dienvidu daļā ģeoloģiskās kartēšanas darbu gaitā savulaik konstatēts samērā plašs ķieģeļu un drenu cauruļu ražošanai derīgu māli prognožu lauks, kurš piemērots jaunu māla

atradņu meklēšanai. Kā perspektīvas vietas atsevišķu nelielu atradņu atklāšanai var uzskatīt tikai plakanvirsmas paugurus Nirzas, Pildas un Ņukšu pagasta teritorijā.

Ludzas novada teritorijā 39 ezeros, kā arī vairākos purvos zem kūdras slāņa ir konstatētas sapropeļa atradnes. Derīgais izraktenis atkarībā no to īpašībām ir piemērots gan augsnes mēslošanai, gan dziedniecības dūņām, gan lopbarības piedevām. Nogulumu augstākā kvalitāte ir Cucurku, Dolgoje un Ubeļu ezeros, savukārt lielākie krājumi ir noteikti Plusonā. Sapropeļa ieguve uzskatāma par perspektīvu un ir atbalstāma aktivitāte no ezeru atveseļošanas viedokļa, mazinot to aizaugšanas procesus. Pēc sapropeļa izņemšanas ezeros var ielaist vērtīgu zivju mazuļus un labāk izmantot tos rekreācijai.

Attīstības programmas ietekme

Tiek prognozēts, ka pieaugs sapropeļa ieguve novada esošajos ezeros. Tas uzlabos ezeru vides stāvokli, samazinot ezeru aizaugšanu.

3.5. Virszemes ūdeņi

Ludzas novada teritorijas atrodas Veļikajas baseinā un daļēji Daugavas sateces baseinā. Virszemes ūdeņi, ko veido ezeri, upes, strauti un dīķi, aizņem 5 996,2 ha jeb 6,3% no kopējās novada teritorijas.

Novada hidrogrāfiskā tīkla pamatelements ir upes, kas pieder pie Veļikajas baseina upēm. Izņēmums ir Sarjanka (Rundēnu pagastā), kas pieder pie Daugavas baseina. Lielākās novada teritorijas upes ir Ludza, Zilupe, Pilda un Istra. Upju kritumi ir samērā nelieli un tās barojas galvenokārt no sniega un lietus ūdeņiem.

Ludzas novads ierindojas ezeriem bagātāko Latvijas novadu sarakstā. Novada teritorijā plešas 106 ezeri ar kopējo platību 5 230,7 ha. Lielākie Ludzas novada ezeri, kuru platība pārsniedz 100 ha, ir: Cirmas ezers, Dziļezers, Istras ezers, Plusons, Šķaunes ezers, Nirzas ezers, Pildas ezers, Dukānu ezers un Bižas ezers. 8 Ludzas novada ezeri ir iekļauti publisko ezeru sarakstā: Cirmas ezers, Čornojes ezers, Dziļezers, Istras ezers, Plusons, Nirzas ezers, Pildas ezers un Mazais Ludzas ezers. 16 Ludzas novada ezeri ir ezeri, kur zvejas tiesības pieder valstij: Apaļais Sniedziņu ezers, Audeļu ezers, Bižas ezers, Briģu ezers, Dukānu ezers, Dūnākļu ezers, Ilza ezers, Križutu ezers, Lielais Kivdaloņas ezers, Lielais Kurmas ezers, Līdūkšņas ezers, Mazais Kurmas ezers, Rogaižu ezers, Šķanes ezers, Soidu ezers un Zeiļu ezers.

Ludzas novada teritorijā uz šo brīdi nav izveidotas publiskās peldvietas.

Attīstības programmas ietekme

Attīstības programma paredz: „Ludzas novada teritorijā ir daudz ezeru un stabila, ekoloģiski tīra vide, kas sekmē akvakultūras attīstību. Akvakultūras galvenie darbības virzieni ir preču zivju audzēšana tirgum vai maksas makšķerēšanas organizēšana dīķos un zivju mazuļu audzēšana

ielaišanai dabiskajās ūdenstilpēs zivju resursu atražošanai un papildināšanai.” Ludzas novadā tiek atbalstītas idejas šādu projektu realizācijai.

3.6. Augsnes īpatnības un ainavu struktūra

Ludzas novada teritorijā vērojama liela augšņu dažādība. Zilupes līdzenuma lielākajā daļā ir nelabvēlīgi virszemes noteces apstākļi, tāpēc izplatītas velēnu glejauksnes un velēnpodzolētās glejauksnes, ko nomaina purva kūdrauksnes ar zemā purva kūdrauksnes pārsvaru. Līdzenuma ziemeļu daļā uz smilšainajiem nogulumiem reljefa pacēlumos ir tipiskās podzolaugsnes.

Rēzeknes pazeminājuma un Rāznas pauguraines daļa ietilpst Austrumlatvijas pauguraino augšņu rajonā, kur augsnes sega veido sarežģītu kompleksu. Galvenokārt izplatītas erodētās, vidēji un vāji podzolētās velēnu augsnes. Zemākajās vietās tās nomaina velēnpodzolētās klejotās augsnes, glejauksnes un purvu augsnes. Pauguru virsotnēs sastopamas arī velēnu karbonātaugsnes.

Ludzas novadā ir vērojama liela ainavu daudzveidība. To nosaka teritorijas ģeogrāfiskais novietojums starp Latgales augstieni un Mudavas zemieni un teritorijas vēsturiskā attīstība. Novadā ir septiņi ainavapvidi – grēdaines, pauguraines, lēzenpauguraines un mežpurvaines, kas veido ļoti daudzveidīgu kopējo ainavu.

Galvenie ainavu veidojošie elementi ir reljefs, mežu masīvi, lauksaimniecībā izmantojamā zeme, ezeri (Cirmas ezers, Pildas ezers, Nirzas ezers u.c.), upes (Ludza, Pilda, Istra u.c.), apdzīvotās vietas (Ludzas pilsēta, ciemi, viensētas), kultūrvēsturiskie un dabas aizsardzības objekti.

Attīstības programmas ietekme

Attīstības programma paredz: „Novada teritorijas reljefs un augšņu kvalitāte nosaka labvēlīgu vidi aitikopības attīstībai. Tīra ar industriālo ražošanu nepiesārņota vide un pieejamās ganību platības paver plašas attīstības perspektīvas gaļas liellopu audzēšanai. Šīs jomas sekmīgai attīstībai nepieciešama zemnieku saimniecību kooperācija un jaunu sadarbības formu meklēšana.”

Ludzas novada pašvaldība atbalsta šādus projektus un meklē iespējas finansēšanas piesaistei.

3.7. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Ludzas novadā ir daudz vērtīgu dabas teritoriju un ievērojamu dabas objektu. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizņem 4950,32 ha jeb 5,18% no novada teritorijas. Novada īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti ir:

- ✓ Rāznas nacionālais parks;
- ✓ Dabas parks Istras pauguraine;
- ✓ Dabas liegums Istras ezers;
- ✓ Dabas liegums Pildas ezers;
- ✓ Mikroliegums Mežamatveju kadiķu pļavas;

- ✓ Mikroliegums Mežamatveju pļavas;
- ✓ Plusona dižakmens;
- ✓ Rundēnu Velna dobe;
- ✓ Gomeļmuižas parks;
- ✓ Runtortas parks;
- ✓ Dižkoki.

Ludzas novada administratīvajā teritorijā (Rundēnu pagastā) atrodas daļa aizsargājamās dabas teritorijas – Rāznas nacionālais parks. Rundēnu pagasta rietumu daļā atradās Ezernieku aizsargājamo ainavu apvidus, kas tika dibināts 1977. gadā. 2004. gadā tas tika pievienots Rāznas dabas parkam, kas 2007. gadā tika pārveidots par nacionālo parku.

Rāznas nacionālais parks izveidots 2007.gadā, lai saglabātu dabas vērtības, kā arī raksturīgo Latgales kultūrainavisko vidi plašā Latgales teritorijā. Parkā ir noteiktas 3 funkcionālās zonas – dabas lieguma zona, dabas parka zona un neitrālā zona. Nacionālā parka dabas vērtības koncentrētas dabas lieguma zonās, kas izveidotas, lai saglabātu īpaši aizsargājamās sugas un biotopus, kā arī aizsargātu cilvēku darbības mazpārveidotas ekosistēmas. Nacionālā parka teritorijā tādas ir astoņas: Rāznas ezera salu, Soloju ezera, Mākoņkalna, Zosnas mitraines, Harčenku purva, Lielā Liepukalna, Ežezera un Litavņiku Mēness kalendāra dabas lieguma zona. Rundēnu pagasta teritorijā iestiepjas 3109,1 hektāri no Rāznas nacionālā parka teritorijas, viss šis apgabals ir *dabas parka zona*.

3.2.attēls. Rāznas nacionālā parka atrašanās vieta Latvijā

Avots: Rāznas nacionālā parka dabas aizsardzības plāns, 2009

Dabas teritorijas platība: 59615 ha. 14% no Rāznas nacionālā parka teritorijas aizņem eitrofi ezeri. Samērā liela pļavu daudzveidība (4 Eiropas nozīmes pļavu biotopu tipi).

Nacionālā parka teritorijā konstatēti 16 Eiropas nozīmes aizsargājami biotopi, no kuriem visizplatītākie ir dabīgie eitrofie ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju un nogāžu un gravu meži. Parka teritoriju raksturo liela sugu daudzveidība, konstatētas 29 aizsargājamās vaskulāro augu, 8 ķērpju un sūnu, 46 putnu, 16 zīdītājdzīvnieku, 4 zivju, 7 abinieku un 18 bezmugurkaulnieku sugas. Parka teritorijā uzsākts sarkanvēdera ugunskrupja populācijas atjaunošanas darbs.

Nacionālajā parka teritorijā nav spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Dabas teritorijai ir izstrādāti 26.06.2007. MK noteikumi Nr.447 „Rāznas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, kas nosaka:

- ✓ Rāznas nacionālā parka aizsardzības un izmantošanas kārtību;
- ✓ Nacionālajā parka apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās lietošanas kārtību;
- ✓ Nacionālajā parkā esošo dabas pieminekļu – aizsargājamo ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko dabas pieminekļu un aizsargājamo koku – aizsardzības un izmantošanas kārtību.

Sadarbībā ar Latvijas dabas fondu Rāznas nacionālajā parkā ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns, kurš nodrošina dabas ekosistēmu daudzveidību, ainavu un sugu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un teritorijas saimniecisko darbību.

Rāznas nacionālais parks ir izveidots, lai saglabātu ne tikai dabas vērtības, bet arī kultūrvēsturiskās un ainaviskās vērtības. Līdz pat mūsdienām sīkāka ainavu izpēte teritorijā nav veikta, tamdēļ 2008.gada maijā uzsākta ainavu ekoloģiskā plāna izstrāde Rāznas nacionālajam parkam. Plāna izstrādi veica SIA „Estonian, Latvian@Lithuanian Environment”.

Ainavu ekoloģiskā plāna izstrāde ir sadalīta trīs etapos, kuros galvenie sagaidāmie rezultāti ir:

- ✓ esošās ainavu struktūras izpēte,
- ✓ vēlamās ainavu struktūras definēšana, attīstības iespēju un ierobežojumu analīze,
- ✓ priekšlikumu izstrāde ainavas struktūras un tās elementu attīstībai RNP (priekšlikumi zonējumam), t.sk., priekšlikumu izstrāde RNP esošo pašvaldību teritoriju plānojumu grozījumiem.

Rāznas nacionālais parks ir arī Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkla NATURA 2000 teritorija, kā arī iekļauta ES nozīmes putniem nozīmīgo vietu sarakstā.

Dabas parks Istras pauguraine (NATURA 2000 teritorija) – dabas parks Ludzas novada Istras pagastā, platība ir 861 hektārs, dibināts 1977. gadā. Tas ir unikāls vēsturiski ģeogrāfisks komplekss, ko veido grēdu, morēnu pauguru un masīvu reljefs. Teritorijas mežainajā daļā

morēnu pauguri un to nogāzes klātas ar sausiem priežu, egļu un jauktajiem mežiem, bet ieplakās sastopami melnalkšņu staignāji un pārejas purvi, kas ir Eiropā aizsargājami biotopi.

Dabas liegums Istras ezers (NATURA 2000 teritorija) – dabas liegums Ludzas novada Istras pagastā, platība ir 316 hektāri, dibināts 1977. gadā. Tā ir nozīmīga ezera aizsardzības teritorija. Ezeru ietver skujkoku un lapkoku meži, kā arī dažādi aizsargājami pļavu biotopi. No ES Biotopu direktīvas aizsargājamiem biotopiem sastopami – dabiski eitrofi ezeri ar iegrimušu ūdensaugu un peldaugu augāju, melnalkšņu staignāji, jaukti platlapju meži, sugām bagātas atmatu pļavas, boreālie meži.

Dabas liegums Pildas ezers (NATURA 2000 teritorija) – dabas liegums Ludzas novada Ļukšu pagastā, tā platība ir 611 hektāri, dibināts 1977. gadā. Tā ir izcila eitrofo ezeru aizsardzības teritorija. Ezers un tā tuvākā apkārtnē ir piemērota barošanās vieta sikspārņiem, teritorijā konstatētas vairākas retas un aizsargājamās sikspārņu sugas, tostarp – diķa naktssikspārnis. Daudzveidīga lidojošo ūdensputnu fauna.

Ludzas novada Nirzas pagastā atrodas divas mikroliegumu teritorijas: *Mežamatveju kadiķu pļavas* (aizņem 8,0 ha lielu platību) īpaši aizsargājamā biotopa aizsardzībai un *Mežamatveju pļavas* (aizņem 16,3 ha lielu platību) īpaši aizsargājamās sugas aizsardzībai.

Dabas piemineklis Plusona dižakmens – atrodas Ludzas novada Istras pagastā, tā aizņemtā platība ir 0,01 hektāri, aizsargāts no 1997. gada. Akmens ir 3 m augsts, 5,4 m garš, 4 m plats, apkārtmērs 16,7 m, tilpums 30 m³. Akmens sasniedzams tikai sausā laikā, jo apkaime pārpurvota. Slāniskis migmatizēts gneiss ar lielām kvarca un aplīta dzīslām, satur daudz almandīna kristālu.

Dabas piemineklis Rundēnu Velna dobe – atrodas Ludzas novada Rundēnu pagastā, aizņem 3,71 hektāru lielu platību, aizsargāts no 1997. gada. Unikāli pauguri ar ieliektām virsotnēm. Uzska, ka šie pauguri ir termokarsta veidojumi, taču nav vienota uzskata par to izcelsmi. Lielākais no šiem pauguriem atrodas 3 km uz Z no Rundēniem, 300 m uz R no Zilupes ceļa, mežā – tā izmēri 150 x 90 m, relatīvais augstums 8 – 15 m, nogāžu slīpums 12 – 25 grādi. Paugura virsotnē ir ieplaka ar stāvām (25 – 30 grādi) nogāzēm, tās dibenā – daļēji krūmiem aizaudzis purvs (kūdras biezums līdz 2,5 m). Pauguru veido smilšaina grants un oļi. Mazāks līdzīgs paugurs atrodas ceļa otrā pusē, vēl daži pauguri – 2 km tālāk Zilupes virzienā.

Dendroloģiskais stādījums Gomeļmuižas parks – atrodas Ludzas novada Cirmas pagastā, platība ir 4,1 hektāri, dibināts 2001. gadā. Gomeļmuižas parkā atrodas divi dižkoki (parastais ozols, apkārtmērs 4,54 m un parastā liepa, apkārtmērs 4,27 m) un 4 aizsargājamo augu atradnes (kopā 3 sugas).

Dendroloģiskais stādījums Runtortas parks – atrodas Ludzas pilsētā, platība ir 10,1 hektārs, dibināts 2001. gadā. Runtortas parkā sastopamās introducētās koku un krūmu sugas: Eiropas lapegle, Sibīrijas ciedrupriede, rietumu tūja, ošlapu kļava, sudraskļava, kokveida karagāna, krūma karagāna, Vācijas krustābele, Tatārijas sausserdis, parastais filadelfs, kārpainais filadelfs,

irbeņlapu fizokarps, baltā apse, balzampapele, Petrovskas papele, kaillapu roze, sārtlapu roze, rosa majalis, noraglapu roze, rievainā roze, trauslais vītols, sarkanais plūškoks, pīlādžlapu sorbārija, Bijāra spireja, Baltrozā spireja, baltais grimonis, strautu sniegoga, Ungārijas ceriņš, matainā ceriņš, parastais ceriņš, Amerikas liepa, vilnainā irbene, mazā kapmirte.

Ludzas novada administratīvajā teritorijā ir reģistrēti 4 dižkoki.

3.1. tabula

Ludzas novada dižkoki

Suga	Atrašanās vieta	Apkārtmērs	Augstums	ID
Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	Gomeļmuiža, Cirmas pag.	4,54 m	19 m	607
Parastā liepa (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	Gomeļmuiža, Cirmas pag.	4,27 m	15 m	129
Parastā liepa (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	Kurmas sēklu plantācija, Pildas pag.	3,94 m	27 m	1024
Parastā priele (<i>Pinus sylvestris</i> L.)	Karpušonki, Pūreņu pag.	3,4 m	22 m	318

Avots: LVĢMC datu bāze, 15.12.2010.

Attīstības programmas ietekme

Ludzas novada kā tīras, drošas un bez stresa dabas vietas tēls perspektīvā labi saderas ar aktīvās atpūtas un dabas tūrisma. Ludzas novada Attīstības programma paredz tūrisma attīstību novada teritorijā. Taču netiek plānota tāda darbība aizsargājamās teritorijās, kas varētu būtiski ietekmēt un pasliktināt vides kvalitāti.

3.8. Kultūrvēsturiskie pieminekļi

Ludzas novada teritorijā atrodas daudz kultūrvēsturisku pieminekļu – materiālo un garīgo vērtību kopums, kas radies tautas vēsturiskās attīstības procesā, turklāt tas ir nozīmīgs faktors tūrismā attīstībai. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauti 49 valsts nozīmes un 15 vietējas nozīmes kultūras pieminekļi.

Lielākā daļa no novada teritorijā esošiem valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem ir koncentrēti Istras (12), Isnaudas (10), Ņukšu (10), Rundēnu (8) un Pildas (7) pagastos, kā arī Ludzas pilētā (7).

Kā ievērojamākie un pazīstamākie kultūras pieminekļi Ludzas novadā ir jāpiemin Ludzas pilsētas vēsturiskais centrs – valsts nozīmes pilsētbūvniecības piemineklis, Ludzas pilsdrupas, Jurizdikas pilskalns, Tadeuša kapela, Brodaižas pareizticīgo baznīca, Vecslabadas Baznīcas kalns – pilskalns, Divkšu pilskalns (Zelta kalns) un daudzi citi.

Kultūrvēsturisko pieminekļu aizsardzību reglamentē likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un MK 26.08.2003. noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti,

aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirmpirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Attīstības programmas ietekme

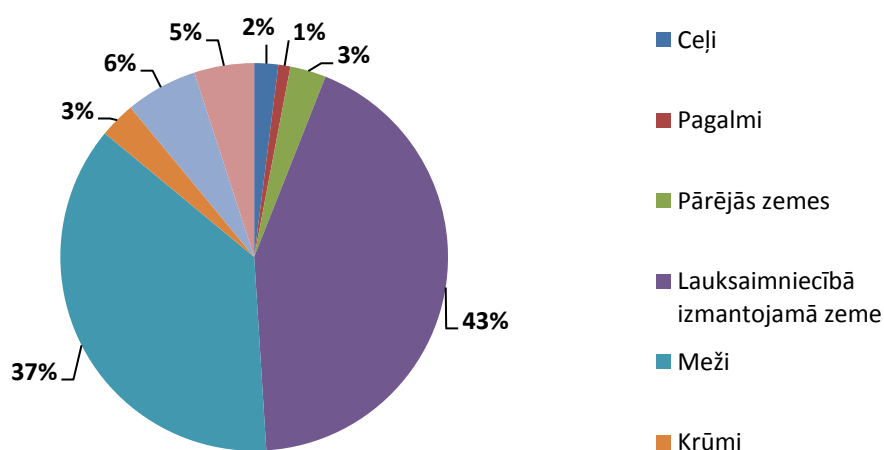
Kultūras un vēstures mantojuma efektīva izmantošana novada tūrisma attīstībā iespējama, nodrošinot ērtu teritorijas un atsevišķu objektu sasniedzamību un kvalitatīvu pakalpojumu pieejamību. Attīstības programmā ir iekļauti projekti, kas paredz Ludzas vecpilsētas tūrisma objektu renovāciju tūrisma attīstībai.

3.9. Zemju sadalījums

Zemes sadalījumā pa izmantošanas veidiem Ludzas novada lauku teritorijās dominē lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kas aizņem 41 621,8 ha jeb 43% no novada kopplatības. Un meži – 35 637,5 ha jeb 37% no novada kopplatības. Vairāk kā pusi – 53% no meža platībām aizņem skuju koki un 47% lapu koku audzes. Pamatsugas ir priele, egļu un bērzs.

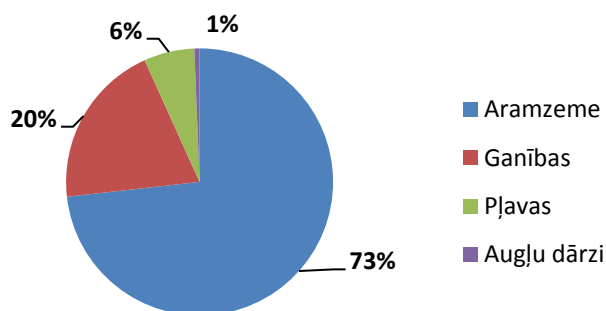
Lielu platību novada lauku teritorijas aizņem arī ūdeņi – 5 840,1 ha jeb 6%, savukārt purvi un mitrāji aizņem 4 428,2 ha jeb 5% no novada kopplatības. Ludzas novada purvos ir nozīmīgi kūdras krājumi, taču liela daļa purvu iekļauti īpaši aizsargājamās dabas teritorijās – dabas liegumos un dabas parkos.

3.3.attēls. Zemes sadalījums pa izmantošanas veidiem novada lauku teritorijā

Avots: Ludzas novada pašvaldības dati

No lauksaimniecībā izmantojamām zemēm vislielāko īpatsvaru sastāda aramzeme – 30 478,5 ha jeb 73 % un ganības 334,2 ha jeb 20 %. Pārējo lauksaimniecībā izmantojamo zemi aizņem pļavas – 2 548,6 ha jeb 6% un dārzi – 261,1 ha jeb 1%.

3.4.attēls. Lauksaimniecībā izmantojamo zemju sadalījums novada lauku teritorijā

Avots: Ludzas novada pašvaldības dati

Meži Ludzas novadā aizņem 36 133,4 ha lielu platību, kas ir 37,51 % no novada kopplatības. Vislielākās mežu platības ir Istras pagastā – 7881,7 ha, Rundēnu pagastā – 5703,5 ha, Brigu pagastā – 5053,9 ha un Pildas pagastā – 5032,4 ha. Vairāk kā pusi jeb 53% no meža platībām aizņem skuju koki un 47% lapu koku audzes. Pamatsugas ir priede, egle un bērzs.

Ludzas novada pašvaldības īpašumā atrodas 433,7 ha zemes, no tiem 60% aizņem mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, 15,4% sabiedriskās nozīmes objektu apbūves zeme, 9,7% lauksaimniecības zeme un 14,9% - pārējā zeme.

Lielāko platību Ludzas pilsētā aizņem lauksaimniecībā izmantojamā zeme (27%), kas pārsvarā ir mazdārziņu, kā arī pilsētas brīvās zemes teritorija. Lielu īpatsvaru sastāda viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo ēku apbūves teritorijas (24,9%), kā arī pilsētai piekrītošo ūdeņu platība (14,8%).

Informācija par Ludzas novada pašvaldības zemes sadalījumu pēc nekustamā īpašuma lietošanas mērķa ir apkopota 3.2.tabulā.

3.2..tabula

Ludzas novada pašvaldības zemes sadalījums pēc nekustamā īpašuma lietošanas mērķa

Nr.p.k.	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa	Zemes vienību skaits	Kopplatība, ha
1.	Lauksaimniecības zeme	14	42,1
2.	Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu	15	260,3
3.	Ūdens objektu zeme	1	4,5
4.	Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	2	8,1
5.	Dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme	15	18,8
6.	Individuālo dzīvojamo māju apbūves	7	3,9
7.	Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme	18	3,8
8.	Komerccarbības objektu apbūve	2	0,2
9.	Sabiedriskās nozīmes objektu apbūves zeme	63	66,8
10.	Ražošanas objektu apbūves zeme	7	3,0
11.	Satiksmes infrastruktūru objektu apbūves zeme	17	16,4
12.	Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme	5	5,8

Avots: Ludzas novada pašvaldības dati

3.10. Vides kvalitāte

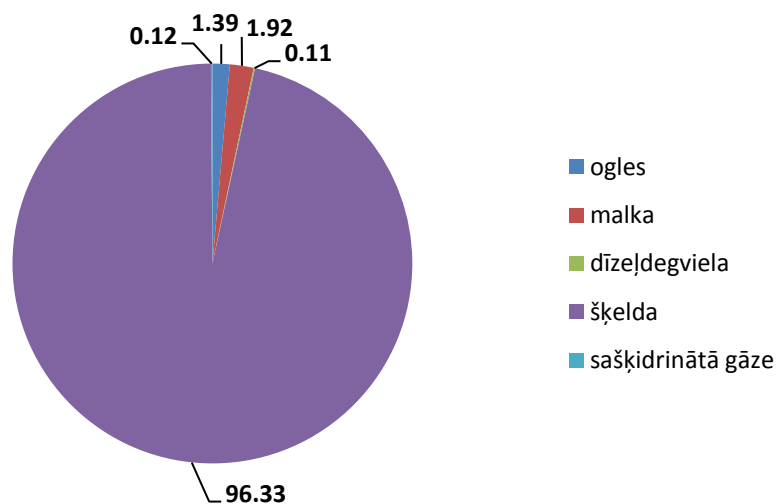
Gaisa kvalitāte

Gaisa kvalitāti Ludzas novadā ietekmē stacionārie un mobilie gaisa piesārņojuma avoti, kā arī gaisa piesārņojuma potenciālie avoti ārpus novada teritorijas. Galvenie mobilie gaisa piesārņojuma avoti ir autotransports un dzelzceļš (lokomotīves), kuru kustības rezultātā atmosfērā emitē piesārņojošās vielas – slāpekļa un oglekļa oksīdi, kā arī cietās daļiņas. Ludzas novada teritoriju šķērso autotransporta un dzelzceļa koridori, kuri savieno Eiropas Savienību ar Krievijas Federāciju un pēdējos gados palielina gaisa piesārņojumu. Izmeši no mobilajiem avotiem tiek kontrolēti periodiski (uz ceļiem un uzņēmumos sadarbībā ar CSDD autotransporta tehnisko apskāšu laikā) un iegūti aprēķinu ceļā.

Ludzas novadā pašlaik tiek normēti un uzskaitīti stacionārie izmešu avoti, taču netiek aplūkoti decentralizētie siltumapgādes objekti: privātmāju katlumājas vai vienkārši apkures katli, kokapstrādes cehu emisiju daudzums, kā arī izmeši, kas radušies lauksaimniecībā no lopkopības, minerālmēslu un pesticīdu lietošanas. Valsts statistikā un LVĢMC Valsts statistikas pārskatā „Nr.2-GAISS” apkopoti dati par lielākajiem stacionārajiem emisiju avotiem, taču reālais gaisa piesārņojuma līmenis paliek nezināms.

Ludzas novadā nav tādu teritoriju, kuras būtiski ietekmētu atmosfēras gaisa kvalitāti. Sakarā ar to, ka Ludzas novadā nav attīstītas rūpniecības, galvenie gaisa piesārņotāji ir katlumājas. Novada lielākie piesārņotāji un līdz ar to arī kurināmā izmantotāji atrodas Ludzas pilsētā. Visjaudīgākā ir SIA „Ludzas Bio Energija” katlu māja – atrodas Ludzas pilsētas teritorijā.

3.5.attēls. Izmantotā kurināmā procentuālais sadalījums Ludzas novadā 2009.gadā, procentos

Avots: LVĢMC Valsts statistikas pārskats par gaisa aizsardzību „Nr.2-Gaiss”

Koksne ir nozīmīgākais vietējais kurināmais Latvijā. Ludzas novadā 2005. gadā koksne kopējā kurināmā izmantošanas struktūrā sastāda 13 966,43 tonnas jeb 97%, savukārt 2008. gadā 13 762,10 tonnas jeb 98%. Pārsvarā izmanto malku, šķeldu un kokapstrādes atlikumus. No 2005.gada šķeldas apjoms ir palielinājies. Koksni plaši izmanto gan centralizētajā, gan vietējā un

individuālajā siltumapgādē. Kopumā lielais koksnes īpatsvars kurināmā izmantošanas struktūrā ir pozitīvs rādītājs, jo radītie izmeši nesatur sēru, kas izraisa atmosfēras nokrišņu paskābināšanos.

Nemot vērā turpmāko paredzamo energoresursu sadārdzināšanos, daudzviet novadā centralizētajās siltumapgādes sistēmās būs jāveic rekonstrukcija un citi pasākumi enerģijas efektīvākai izmantošanai.

Attīstības programmas ietekme

Attīstības programma paredz: „Nemot vērā turpmāko paredzamo energoresursu sadārdzināšanos, daudzviet novadā centralizētajās siltumapgādes sistēmās būs jāveic rekonstrukcija un pasākumi enerģijas efektīvākai izmantošanai.” Jau šobrīd novadā ir ļoti liels koksnes kurināmā īpatsvars, tas ir pozitīvs aspekts, jo atmosfērā nenonāk sēra oksīdi. Galvenais uzsvars attīstībā ir jāliek uz māju siltināšanu, lai samazinātu siltuma zudumus, tādējādi samazinot kurināmā daudzumu.

Ūdens kvalitāte

Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns ir attīstības dokuments, kas raksturo esošo ūdens kvalitāti un, ja kvalitāte nav laba, sniedz ieskatu problēmu cēloņos un piedāvā iespējamus risinājumus. Virszemes ūdeņi tiek iedalīti kādā no piecām kvalitātes klasēm (augsta, laba, vidēja, slikta vai ļoti slikta kvalitāte), savukārt, pazemes ūdeņu kvalitāte var būt laba vai slikta. Laba ūdens kvalitāte Ūdens struktūrdirektīvas izpratnē ir tāds ūdens ekosistēmu stāvoklis, kas minimāli atšķiras no dabiskā, cilvēka neietekmētā stāvokļa. Mākslīgajos un stipri pārveidotajos ūdensobjektos šāda stāvokļa sasniegšana ir apgrūtināta, tāpēc šādiem ūdensobjektiem vides kvalitātes mērķis ir labs ekoloģiskais potenciāls – tāds intensīvi izmantoto ūdeņu stāvoklis, kas ir maksimāli tuvs labai ūdens kvalitātei.

Daugavas baseina apgabalā virszemes ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte ir vērtējama kā laba, līdz ar to izvirzītais kvalitātes mērķis šiem ūdensobjektiem ir esošās kvalitātes nepasliktināšanās.

Pēc monitoringa rezultātiem, lielākajai daļai Ludzas novada virszemes ūdensobjektiem ir vidēja ūdens kvalitātes klase.

Galvenie vides kvalitātes mērķi novada virszemes ūdensobjektos ir kopējā slāpekļa samazināšana, Seki dziļuma palielināšana, hlorofila samazināšana un fitoplanktona samazināšana. Mērķu sasniegšanai ir jāīsteno pasākumu programmā paredzētie pasākumi, līdz 2015.gadam sasniedzot plānoto robežvērtību.

Ludzas novadā dzeramā ūdens vajadzībām izmanto pazemes ūdeņus. Dzeramais ūdens pilnībā tiek nodrošināts no pazemes ūdens resursiem. Tie tiek iegūti no Pļaviņu – Daugavas horizonta.

Ūdensapgādei izmantotajos ūdens horizontos un kompleksos dominē hidroģēnkarbonātu kalcijs-magnijs tipa ūdeņi ar mineralizāciju 0,2 – 0,3 g/l. Pazemes ūdeņi ir dabiski ķīmiski un bakterioloģiski tīri, bet neatbilst dzeramā ūdens prasībām pēc Fe (dzelzs) satura, kas lielā daļā ir 0,5 – 4 mg/l, atsevišķos gadījumos tā sasniedz 6 mg/l (pieļaujams Fe koncentrācija ne

vairāk par 0,4 mg/l). Lai uzlabotu ūdens kvalitāti, lielākajā daļā ūdensapgādes objektu nepieciešama atdzelžošana. Aktuāla problēma ir arī paaugstināta duļķainība un amonija jonu masa. Privātmāju īpašnieki pārsvarā izmanto gruntsūdens grodu akas, kuru ūdenī varētu būt paaugstināts organisko vielu daudzums, kas saistīts ar humusvielu ieskalošanos. Īpaši jāatzīmē paaugstināts slāpekļa savienojumu saturs aku ūdenī. Nopietna problēma varētu būt bioloģiskais piesārņojums – viensūņi, aļģes un mikroorganismi. Šo problēmu varētu risināt, uzlabojot individuālo un lokālo ūdensapgādes sistēmu un virsējo slāņu gruntsūdeņu aizsardzību pret piesārņošanu.

3.3..tabula

Ludzas novada teritorijā esošās atdzelžošanas iekārtas

Nr.p.k.	Teritoriālā vienība	Daudzums	Nr.p.k.	Teritoriālā vienība	Daudzums
1.	Ludzas pilsēta	5	6.	Nirzas pagasts	1
2.	Brigu pagasts	1	7.	Nukšu pagasts	1
3.	Cirmas pagasts	1	8.	Pildas pagasts	2
4.	Isnaudas pagasts	1	9.	Pureņu pagasts	1
5.	Istras pagasts	2	10.	Rundēnu pagasts	-

Avots: Ludzas novada pašvaldības dati

Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzes uzskaitē Ludzas novadā ir 208 urbumi, no kuriem ekspluatēti tiek 55 urbumi. Lielākā daļa urbumu ir pašvaldību pārziņā, daļa urbumu ir uzņēmumu, individuālo lietotāju pārziņā. Novadā ir vairāk nekā simts piecdesmit neapsaimniekotu urbumu.

3.4.tabula

Ludzas novada teritorijā esošie ūdensapgādes urbumi

Nr. p.k.	Teritoriālā vienība	Urbumu skaits	Tai skaitā					Statuss nav zināms
			Ūdens lietošanai izmantojamie urbumi	Rezervētie urbumi	Neizmantotie urbumi	Likvidētie urbumi	Urbumi jātampone	
1.	Ludzas pilsēta	34	18	3	5	1	1	6
2.	Brigu pagasts	22	1	-	-	-	-	21
3.	Cirmas pagasts	29	8	-	-	2	-	19
4.	Isnaudas pagasts	39	5	-	-	-	-	34
5.	Istras pagasts	28	13	-	-	1	-	6
6.	Nirzas pagasts	20	2	1	1	-	-	16
7.	Nukšu pagasts	13	2	-	-	-	-	11
8.	Pildas pagasts	11	2	-	-	-	-	9
9.	Pureņu pagasts	14	3	-	-	-	-	11
10.	Rundēnu pagasts	14	1	-	1	-	-	12
	Kopā	208	55	4	7	4	1	153

Avots: LVĢMCL Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs, 16.02.2010.

Galvenie ūdens patērētāji Ludzas novadā ir iedzīvotāji, sabiedriskās ēkas, komercuzņēmumi un pārvaldes iestādes, kā arī daudzdzīvokļu māju saimnieciskais sektors, zemnieku saimniecības sektors un ražošanas sektors. Pēc Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās pārvaldes izsniegtajām atļaujām kopumā Ludzas novadā 2009. gadā ūdens resursus izmantoja 33 juridiskās un fiziskās personas.

Centralizēta ūdensapgāde sistēma ir lielākajā daļā no Ludzas pilsētas teritorijas, savukārt lauku novada pašvaldības administratīvajos centros un dažās lauku apdzīvotajās vietās ir daļēja centralizēta ūdensapgādes sistēma. Pārējie turētāji izmanto autonomas ūdensapgādes sistēmas: šahtveida akas vai individuālos artēziskos urbumus.

3.5.tabula

Ludzas novada centralizētās ūdensapgādes sistēmas raksturojums

Nr. p.k.	Teritoriālā vienība	Teritorija	Ūdens tīklu kopgarums (ar pievadu), km	Centralizētas ūdensapgādes sistēmas patērētāju skaits
1.	Ludzas pilsēta	Ludzas pilsēta	14,9	7449
2.	Brigu pagasts	Brigu ciems	4,071	185
3.	Cirmas pagasts	Tutānu ciems	2,612	148
4.	Isnaudas pagasts	Martišu ciems	4,736	381
		Istalsnas ciems	0,216	
		Kreiču ciems	0,076	
5.	Istras pagasts	Vecslabadas ciems	1,750	234
6.	Nirzas pagasts	Nirzas ciems	4,114	175
		Raipoles ciems (Kušneri)	0,76	
7.	Ņukšu pagasts	Ņukšu ciems	6,03	162
		Gaveiku ciems	0,6	
8.	Pildas pagasts	Pildas ciems	6,050	242
9.	Pureņu pagasts	Kivdoloavas ciems	1,663	94
		Auzeņu ciems	1,300	
Nr. p.k.	Teritoriālā vienība	Teritorija	Ūdens tīklu kopgarums (ar pievadu), km	Centralizētas ūdensapgādes sistēmas patērētāju skaits
10.	Rundēnu pagasts	Rundēnu ciems	1,719	171
		Rundēnu skolas ēka	0,315	

Avots: Ludzas novada pašvaldības dati

Ludzas pilsētas centralizētā ūdensapgādes sistēma aptver 60% no pilsētas teritorijas un apkalpo ≈71% iedzīvotāju un ≈95 % komercuzņēmumus un iestāžu. Apmēram 90% centralizētās ūdensapgādes sistēmas lietotāju dzīvokļos ir uzstādīti ūdens skaitītāji. Pagastos centralizētās ūdensapgādes sistēmas apkalpo vidēji 49 % no ciemu iedzīvotājiem, kā arī uzņēmumus un iestādes.

Centralizēta kanalizācijas sistēma ir Ludzas pilsētā, savukārt lauku pagastu centros un dažās lauku apdzīvotajās vietās ir daļēja centralizētā kanalizācijas sistēma.

Sadzīves notekūdeņi no apdzīvotajām vietām galvenokārt tiek savākti kanalizācijas sistēmā, novadīti uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām un pēc attīrīšanas ūdenstecēs vai ūdenstilpnēs.

3.6.tabula

Ludzas novada centralizētas kanalizācijas sistēmas raksturojums

Nr. p.k.	Atrašanās vieta	Teritorija	Attīrīšanas ierīces tips	Kanalizācijas tīklu kopgarums, km
1.	Ludzas pilsēta	Ludzas pilsētas teritorija	• BIO 2800 (atrodas Ludzas novada Isnaudas pagasta Kreiči ciemā)	16,907
2.	Brigu pagasts	Brigu ciems	• BIO 50 • BIO 100 (netiek izmantots)	3,814
3.	Cirmas pagasts	Tutānu ciems	• BIO 200 sastāv no 2 x BIO100 (viens BIO100 netiek izmantots)	3,188
4.	Isnaudas pagasts	Martišu ciemās	• BIO M - 100	2,88
		Istalsnas ciems	• BIO 50	1,038
5.	Istras pagasts	Vecslabadas ciems	• BIO 100	0,407
		Istras vidusskola	• BIO M 25-30	
6.	Nirzas pagasts	Nirzas ciems	• BIO 200 sastāv no 2 x BIO100	4,248
		Raipoles ciems (Kušneri)	• BIO 50	1,207
7.	Nukšu pagasts	Ņukšu ciems	• BIO 100	2,558
			• BIO 50 (netiek izmantots)	
		Gaveiku ciems	• Mehāniskās attīrīšanas iekārtas	80
8.	Pildas pagasts	Pildas ciems	• BIO 200	2,690
9.	Pureņu pagasts	Kivdolas ciems	• BIO 50 – darbojas mehāniskajā režīmā	2,059
		Auzeņu ciems	Uz Kivdolas iekārtām	0,915
10.	Rundēnu pagasts	Rundēnu ciems	• BIO 200 sastāv no 2 x BIO100 (viens BIO100 netiek izmantots)	1,673
		Rundēnu pamatskolas rajona dzīvojamās mājas	Mehāniskās ūdens attīrīšanas iekārtas	0,191

Avots: LVĢMC un Ludzas novada pašvaldības dati

3.7.tabula

Notekūdeņu daudzums Ludzas novadā

Notekūdeņi, tūkst.m ³ /gadā	
Ar attīrīšanu normatīvi tīri	456,00
Ar attīrīšanu normatīvi netīri	0,00
Bez attīrīšanas normatīvi tīri	20,003
Bez attīrīšanas normatīvi netīri	0,234
Lietus notekūdeņi	1,813
Novadīšanas vietu skaits	15,00
Kopā novadīti notekūdeņi	493,05

Avots : LVĢMC Valsts statistikas pārskats „2-Ūdens”

Nelielos ciematos vai pie atsevišķām mājām pilsētā un dažām dzīvojamām mājām un lopu kūtīm ciemos notekūdeņu savākšanai izmanto individuālus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas risinājumus – kanalizācijas krājbedres. Tie rada N_{kop} un P_{kop} slodzi uz virszemes ūdenstecēm un ūdenstilpēm un norāda uz centralizētas notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas nepieciešamību

vietās, kur tas tehniski un ekonomiski iespējams. Iespējamais risinājums ir jaunu pieslēgumu veidošana vai jaunu mazo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu būvniecība, notekūdeņu attīrīšanā izmantojot alternatīvās tehnoloģijas – mākslīgās mitrzelmes, infiltrāciju, dīķus ar fosfora ķīmisku izgulsnēšanu u.tml. Ludzas novadā ir vieta, kurai jāparedz notekūdeņu kontrole un esošās situācijas uzlabošana, jo notekūdeņi pēc nostādināšanas ietek ezerā vai purvā. Lauku viensētām un ciemu dzīvojamām mājām kanalizācijas sistēmu lielākoties nav.

Ludzas pilsētas centralizētā kanalizācijas sistēma aptver aptuveni 48 % no pilsētas teritorijas un apkalpo 63% iedzīvotāju un aptuveni 90% komercuzņēmumu un iestāžu. Pagastos centralizētās ūdensapgādes sistēmas apkalpo vidēji 43 % ciemu iedzīvotāju, kā arī uzņēmumus un iestādes.

Ludzas novadā un Ludzas pilsētā nav ierīkota vienota lietus kanalizācijas sistēma. Nesakārtota ir esošā lietus novadīšana, kas ir Ludzas novada domes pārziņā. Atšķirībā no dzeramā ūdens un notekūdens savākšanas, šim pakalpojumam nav abonentu maksas.

Ludzas pilsētas atsevišķos rajonos lietus ūdens kanalizācijas kolektoriem ir pieslēgti uztvērēji uz ielām, notekas no ēku jumtiem, pagrabu un ēku perimetra drenāža. Kopā lietus kanalizācijas sistēma apkalpo aptuveni 10% no pilsētas apbūvētās teritorijas. Daudzās ielās nav nodrošināta lietus ūdens savākšana, esošās lietus ūdens sistēmas elementi – grāvji un akas – ir aizsērējuši, aizauguši, vietām iedzīvotāji tos aizbēruši un netiek regulāri apkoptas. Nepareizi izvēlēta cauruļvadu diametra un nepietiekama slīpuma dēļ regulāri tiek applūdinātas vairākas dzīvojamo māju un sabiedrisko vietu teritorijas pilsētā: Raiņa, Blaumaņa, Skolas, Kr.Barona, Rekašova, Mazā Ezerkrasta ielu rajonos u.c. Lietus un sniega kušanas ūdeņi dabīgā ceļā pa ceļu virsmām, laukumiem, ielu tehnēm notek reljefa zemākajās vietās un tās vietas, kur nav novadgrāvju, tiek applūdinātas. Sistēmas nolietojuma dēļ pilsētas daudzdzīvokļu dzīvojamās apbūves rajonos lietus kanalizācijas sistēmas tehniskais stāvoklis ir kritisks. Sevišķi nelabvēlīgi apstākļi ir vienā no pilsētas galvenajām ielām – Latgales ielā.

Lietus ūdeņi bez attīrīšanas tiek novadīti vietējos ūdens novadīšanas grāvjos un lielākā daļa no tiem noplūst tieši uz Garbaru upi, Mazo Ludzas ezeru un Lielo Ludzas ezeru.

Attīstības programmas ietekme

2009.gadā ES Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Ludzas pilsētā” ietvaros tika uzsākti kanalizācijas tīklu un iekārtu būvniecības un rekonstrukcijas darbi. Projekta īstenošanas rezultātā tiks veikta kanalizācijas sūkņu stacijas būvniecība, 4 kanalizācijas sūkņu staciju rekonstrukcija, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija, ap 677 m kanalizācijas tīklu atjaunošana un ap 4352 m kanalizācijas tīklu paplašināšana.

2009. – 2010.gadā par piešķirtiem valsts dotācijas novada infrastruktūras attīstībai līdzekļiem notiek kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija Istras un Isnaudas pagastā. 2011. – 2014. gadā tiek ieplānota kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija Brigu, Nukšu, Pildas un Pureņu pagastā, kā arī kanalizācijas sistēmas ierīkošana Rundēnu pagastā.

Attīstības programma ir pamats turpmākajai investīciju piesaistei. Investīciju plānā ir paredzēti daudzi projekti vides infrastruktūras uzlabošanai, piemēram, ūdensapgādes tīklu rekonstrukcija

un paplašināšana, kanalizācijas tīklu rekonstrukcija, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija, dalīto atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība Ludzas novada administratīvajā teritorijā. Projektus paredzēts īstenot gan Ludzas pilsētā, gan ciemu teritorijās.

Atkritumu apsaimniekošana

Latvijā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas galvenās problēmas ir atkritumu izgāztuvju lielais skaits un to ietekme uz vidi. Atkritumu izbēršana neatļautās vietās rada pazemes un virszemes ūdens piesārņojumu, kā arī augsnes un ainavas degradāciju.

Īstenojot Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2006. – 2012.gadam, ir slēgtas visas Ludzas novadā esošās sadzīves atkritumu izgāztuves un veikti rekultivācijas darbi – izgāztuves virsma ir nosepta ar pietiekoši biezu grunts slāni, un apkārtnē ir labiekārtota. Rekultivācijas rezultātā problemātiskajās teritorijās iegūta sakopta ainava un turpmākai izmantošanai sagatavoti zemes gabali.

Visi sadzīves atkritumi tiek deponēti Austrumlatgales reģiona atkritumu poligonā „Križevnieki”, kas atrodas Ozalaines pagastā, Rēzeknes novadā. Nesankcionētu atkritumu izgāztuvju Ludzas novadā nav.

Ludzas pilsētā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā šobrīd ir iesaistīti ap 89% iedzīvotāju, bet lauku teritorijās tikai 48,8%.

Ar nešķirotu un šķirotu sadzīves atkritumu savākšanu nodarbojas pašvaldības un specializētie atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi. Atkritumus Ludzas pilsētā, Ludzas novada ciemos un atsevišķās vietās pārējā novada teritorijā savāc ar konteinermetodi. Ar nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanu nodarbojas :

- ✓ pašvaldības SIA “Ludzas apsaimniekotājs”;
- ✓ SIA „L&T Hoetika”;
- ✓ AS „LATVIJAS AUTOCEĻU UZTURĒTĀJS”;
- ✓ SIA „Mišele V”;
- ✓ SIA „Atita”.

Ar šķirotu sadzīves atkritumu savākšanu nodarbojas :

- ✓ pašvaldības SIA “Ludzas apsaimniekotājs” (kurtuvju pelni, nolietotas riepas, papīrs un kartons, stikls, plastmasa, metāli);
- ✓ SIA „BARKS” (metāli);
- ✓ SIA „ECHO” (papīrs un kartons, plastmasa).

Ludzas pilsētā ir sakārtota un uzlabota atkritumu savākšanas un šķirošanas sistēma. Dalītai atkritumu vākšanai pašvaldības SIA „Ludzas apsaimniekotājs” sadarbībā ar „Latvijas Zaļo punktu” vairākos pilsētas rajonos ir uzstādījis 24 dzeltenās krāsas konteinerus neliela izmēra sadzīves atkritumus šķirošanai. Konteineros iespējams izmest visu veidu izlietoto iepakojumu – stikla pudeles un burkas, plastmasas pudeles un kanniņas, metāla bundžas un kārbas, papīra un kartona kastes.

Šķirojot izlietoto iepakojumu no citiem sadzīves atkritumiem, tiks samazināts atkritumu poligonā noglabājamo atkritumu daudzums, kas no gada uz gadu pieaug. Līdz ar to arī iedzīvotājiem samaksa par atkritumu izvešanu tuvākā nākotnē nepalielināsies tik strauji. Tāpēc uzņēmēji no savas puses ierosina – ja iedzīvotāji tiek aicināti šķirot, tad jāsola arī mazāka samaksa par atkritumu izvešanu vai no samaksas jāatbrīvo vispār. Savukārt izlietoto iepakojumu varēs izmantot otrreiz. 2009. gadā SIA „Ludzas apsaimniekotājs” nodeva atkārtotai pārstrādei 90 tonnas papīra un kartona, 28 tonnas stikla un 4 tonnas plēves. Īstermiņa perspektīvā visiem pagastiem plānots sakārtot atkritumu šķirošanu un ar atkritumu dalītās vākšanas punktiem nodrošināt vismaz vienu šādu punktu visos ciemos ar vairāk nekā 200 iedzīvotājiem. Ludzas pilsētas iedzīvotājiem ir iespēja nodot liela izmēra, metāla, stikla, papīra, koksnes un tekstila atkritumus pilsētas teritorijā. Ar atkritumu konteineriem ir nodrošinātas tūrisma un atpūtas vietas, kapsētas, valsts pierobežas zona, kur veidojas intensīvas tranzīta autotransporta rindas pie robežkontroles punktiem.

Ludzas pilsētā jau ir izveidoti trīs laukumi šķirotu atkritumu savākšanai: Rūpniecības ielā 2a un Kr. Barona ielā 49, Ludzā, Kreiļos, Isnaudas pagastā. Atkritumu šķirošanas centrs atrodas Rūpniecības ielā 2a, Ludzā. Kreiļos, Isnaudas pagastā plānots izveidot kompostēšanas laukumu bioloģisko atkritumu kompostēšanai.

Ludzas novada teritorijā ir aizliegts apglabāt dzīvnieku izcelsmes atkritumproduktus. Ir jāslēdz līgums ar firmām, kam ir licence ar to nodarboties. SIA „Eko Vide” ir tiesīga veikt dzīvnieku izcelsmes atkritumproduktu pārstrādi, SIA „Reneta” ir tiesīga veikt dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu savākšanu, transportēšanu un iznīcināšanu. SIA “Bīstamo atkritumu serviss” veic bīstamas vielas saturoša augsnes savākšanu, transportēšanu un iznīcināšanu.

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmā ir iekļauti arī novada lauku viensētu iedzīvotāji, noslēdzot līgumu par atkritumu apsaimniekošanu.

Ludzas novadā radīto sadzīves atkritumu daudzumam ir tendence pieaugt. Šķirotu atkritumu sadalījumā pa veidiem 2009.gadā dominē kurtuvju pelni (61,42%), dzīvnieku audu atkritumi (27,57%) un metāli (9,68%).

Palielinoties sadzīves atkritumu daudzumam, aktuāla kļūst nepieciešamība attīstīt atkritumu šķirošanu un dalītās atkritumu vākšanas sistēmas, kas novadā funkcionē nepilnīgi, skarot atsevišķas atkritumu grupas.

Kā bīstamie atkritumi uzņēmumiem galvenokārt rodas: svina akumulatori, eļļu atkritumi (eļļas filtri, atstrādātā eļļa, ar naftas produktiem piesārņota augsne u.c.), luminiscentās lampas, medicīnas atkritumi, galvanisko procesu atlikumi, krāsu atlikumi u.c.

Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi (EEIA) veido sadzīves elektriskās un elektroniskās iekārtas (tosteri, plītiņas, ledusskapji, radio un TV aparāti, datori, utt.). Latvijā ar EEIA savākšanu nodarbojas A/S “BAO”, SIA „Hrona” un pašvaldības SIA “Ludzas apsaimniekotājs”.

Arī noliegtie transporta līdzekļi ir īpašs atkritumu veids, kuru apsaimniekošanu saskaņā ar „Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likumu” ir jānodrošina transportlīdzekļu īpašniekam, kuram jebkurš tā īpašumā esošs nolietots transportlīdzeklis ir jānodod apstrādes uzņēmumam, kurš darbojas saskaņā ar reģionālās vides pārvaldes izsniegtās atļaujas nosacījumiem.

Lietoto bateriju un akumulatoru savākšana ir nesen uzsākta, tos pieņem pārstrādei vairāki uzņēmumi, t. Sk. Pašvaldības SIA „Ludzas apsaimniekotājs” un SIA „BARKS M”. Dažādos uzņēmumos, tirdzniecības centros ir uzstādīti konteineri, kur var nodot izlietotās baterijas.

Lielo celtniecības organizāciju būvniecības atkritumi nonāk atkritumu izgāztuvē, izmantojot atkritumu apsaimniekošanas organizāciju rīcībā esošos lielos 7m³ konteinerus.

Specifiskie medicīnas atkritumi rodas feldšeru punktā un tie ir gan vienreizējās lietošanas šļircēs, gan pārsienamais materiāls, gan medikamenti, kuriem beidzies derīguma termiņš u.c. Arī šo atkritumu apsaimniekošanai ir īpašas prasības un to nokļūšana sadzīves atkritumu izgāztuvēs ir jāierobežo.

Ludzas novadā ir bīstamo atkritumu savākšanas punkts, kas atrodas Kreičos, Isnaudas pagastā, ko apsaimnieko pašvaldības SIA „Ludzas apsaimniekotājs”.

Bīstamo atkritumu sadalījumā pa veidiem 2009.gadā dominē atkritumi, kuru savākšanai un uzglabāšanai ir noteiktas speciālas prasības – 38,35%, motoreļļas, pārnesumu eļļas un smēreļļas – 32,05%, svina akumulatori – 13,54%, eļļas filtri – 9,59%, bīstamus komponentus saturošas nederīgas elektriskās un elektroniskās ierīces – 1%.

Attīstības programmas ietekme

Palielinoties sadzīves atkritumu daudzumam, aktuāla kļūst nepieciešamība attīstīt atkritumu šķirošanu un dalītās atkritumu vākšanas sistēmas, kas novadā funkcionē nepilnīgi, skarot atsevišķas atkritumu grupas.

Plānojot atkritumu apsaimniekošanu novada teritorijā, tiek ņemts vērā Austrumlatgales reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāns.

3.11. Izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Izstrādājot Attīstības programmu, ir savākta un apkopota plaša informācija, kas raksturo Ludzas novada ekonomisko, sociālo un vides stāvokli. Attīstības programma kā vidēja termiņa pašvaldības teritorijas attīstības stratēģiskās plānošanas dokuments nosaka prioritātes, rīcības virzienus, uzdevumus un vidējā termiņā sasniedzamos rezultātus.

Attīstības programma pēc tās apstiprināšanas nodrošinās teritorijas mērķtiecīgi plānotu attīstību vidējā termiņā un finanšu līdzekļu, tai skaitā ES fondu, piesaisti. Tajā paredzēta iedzīvotāju līdzdalība teritorijas attīstības veicināšanā katrā no izvirzītajām vidējā un ilgtermiņa prioritātēm.

Sekas, ja Attīstības programma netiktu īstenota:

- ✓ Netiek nodrošināta teritorijas ilgtspējīga attīstība;
- ✓ Palielinās vides riksi un pasliktinās vides kvalitāte, palielinās vides piesārņojuma draudi;
- ✓ Samazinās investīciju apjoms.

4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA VAR BŪTIKSI IETEKMĒT

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas atrodas īpašā valsts aizsardzībā un izveidotas, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību, retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī saglabātu sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizņem 4950,32 ha jeb 5,18% no Ludzas novada teritorijas (skat. 3.7. nodaļu).

Attīstības programma neparedz tādu projektu īstenošanu, kas varētu būtiski pasliktināt vides kvalitāti īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

Attīstības programmā ir iekļauts projekts, kas paredz tūrisma maršrutu izveidi. Šobrīd nav definēts, kur tie maršruti tiks izvietoti, bet, kad tiks veidoti maršruti, tiks ievērotas aizsargājamo dabas teritoriju izmantošanas un aizsardzības prasības.

Ludzas pilsēta

Ludzas pilsēta ir administratīvais novada centrs, kur pieejams visplašākais pakalpojumu klāsts. Pilsētā atrodas pašvaldības iestādes, kā arī valsts iestādes, kas apkalpo visu bijušo Ludzas rajona teritoriju. Pilsētā ir pieejami skaistumkopšanas saloni, viesnīcu pakalpojumi, plašs tirdzniecības pakalpojumu klāsts. Ludzas pilsētā esošās iestādes izmanto gan Ludzas novada iedzīvotāji, gan arī bijušā Ludzas rajona – Ciblas, Kārsavas, Zilupes novadu - iedzīvotāji. Vides stāvokli pilsētā ietekmē transports, ūdenssaimniecība, atkritumu apsaimniekošana. Vides kvalitāte raksturota 3.10. nodaļā.

Attīstības programmas Investīciju plānā paredzētas daudzas aktivitātes, kā rezultātā uzlabosies inženiertehniskās infrastruktūras stāvoklis, tādējādi samazinot ietekmi uz vidi.

5. AR ATTĪSTĪBAS PROGRAMMU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Galvenās problēmas, kas saistītas ar vides aizsardzību novada teritorijā, var iedalīt četrās grupās:

- ✓ Īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošana;
- ✓ Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana;
- ✓ Vides piesārņojums;
- ✓ Vides stāvokļa pasliktināšanās.

Īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošana

Rāznas nacionālajam parkam ir izstrādāts ainavu ekoloģiskais plāns un dabas aizsardzības plāns. Parkam ir izstrādāti individuālie izmantošanas noteikumi 26.06.2007. MK noteikumi Nr.447 „Rāznas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Pārējiem dabas aizsargājamiem objektiem un teritorijām Ludzas novadā nav izstrādāti ne dabas aizsardzības plāni, ne individuālie aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi, tādēļ, lai nodrošinātu šo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un vides kvalitātes nepasliktināšanos, jābalstās uz Ministru kabineta 16.03.2010. noteikumiem Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana

Ludzas novada upju, strautu un ezeru bioloģisko daudzveidību ietekmē neattīrītu vai daļēji attīrītu sadzīves notekūdeņu novadīšana tajos no apdzīvotām vietām un viensētām.

Meža biotopus negatīvi var ietekmēt mežsaimnieciskā darbība, it sevišķi gadījumā, ja tiek veikta nelegāla darbība.

Pieaug Ludzas novada teritorijā esošo ezeru piekrastes antropogēnā noslodze un tās negatīvās sekas – veģetācijas izbradāšana, koku bojāšana, ugunsgrāku kurināšana, piesārņojums u.c.

Vides piesārņojums

Sadzīves atkritumu un bīstamo atkritumu (nolietotas riepas, automašīnu akumulatori, izdegušās luminiscētās spuldzes, nolietotā sadzīves tehnika u.c.) nelegālo izgāztuvju ierīkošana Ludzas novadā.

Dzeramajā ūdenī, ko iegūst no dziļurbumiem ir paaugstināts dzelzs saturs.

Ludzas novada (it īpaši lauku teritorijā) ūdensvadu sistēmas ir novecojušas un atrodas avārijas stāvoklī, nolietotā centralizētā ūdensapgādes sistēma palielina mikrobioloģiskā piesārņojuma risku.

Fekālais piesārņojums no viensētās esošajām sausajām tualetēm un lopu kūtīm piesārņo gruntsūdeņus, bet ar virszemes un pazemes noteci nonākot ūdenstecēs un ūdenstilpēs, veicina to ūdens kvalitātes pasliktināšanos un eitrofikāciju.

Sadzīves notekūdeņu, galvenokārt sintētisko mazgāšanas līdzekļu un pārtikas atkritumu nekontrolēta nopludināšana no viensētām.

Vides stāvokļa pasliktināšanās

Agrāk apsaimniekoto meliorācijas grāvju un sistēmu aizaugšana un aizsērēšana veicina mežu un pļavu platību pārpurvošanos.

Liela daļa agrāk lauksaimnieciski apsaimniekotās platības aizaug, tādējādi samazinās saimnieciski izmantojamo zemju platības.

Attīstības programmā nav paredzētas tādas darbības, kas būtiski pasliktinās vides kvalitāti. Tieši otrādi, Attīstības programmā definētais stratēģiskais mērķis Nr.2: „Droša, dabiska un pieejama vide dzīvošanai, darbam un atpūtai”. Attīstības programmas vidējā termiņa prioritāte Nr. 2: „Tehniskās infrastruktūras attīstība un pakalpojumu kvalitāte”, paredz vides un enerģētikas infrastruktūru attīstību un sakārtošanu, kas uzlabos vides kvalitāti, piemēram, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu renovācija vai modernizācija samazinās slodzi uz virszemes ūdeņiem.

6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

6.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Vides aizsardzības jomā pastāv valstu starptautiskie mērķi, kuri definēti noslēgtajās starpvalstu konvencijās un līgumos. Konvencijas un līgumi ir saistoši Latvijai kopumā, un plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi nedrīkst būt pretrunā ar konvencijās noteiktajiem mērķiem un pamatprincipiem.

Nozīmīgākie starptautiskie ilgtspējīgas attīstības mērķi un principi noteikti ANO Riodežaneiro konferencē „Par vidi un attīstību” (1992. gads). Konferences laikā tika parakstīta deklarācija „Par vidi un attīstību”. Kopš šī brīža ilgtspējīga attīstība tiek skaidrota: attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai.

Riodežaneiro konferences laikā tika akceptēts Rīcības plāns 21. gadsimtam (Agenda 21), parakstītas vairākas konferences par vides un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un aizsardzību.

Ramsāres konvencija (1971.g.) – konvencija par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi.

Helsinku konvencijas (1974., 1992.g.) – konvencijas par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību. Konvencija attiecas uz jūras vides un Baltijas jūras areālu aizsardzību.

Bernes konvencija (1979.g.) – konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību. Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai ir nepieciešama vairāku valstu sadarbība.

Ženēvas konvencija (1979.g.) – konvencija par robežšķērsojošo gaisa piesārņošanu lielos attālumos. Konvencijas mērķis ir aizsargāt cilvēku un viņa apkārtējo vidi no gaisa piesārņošanas un censties ierobežot un, ciktāl tas iespējams, pakāpeniski samazināt un novērst gaisa piesārņošanu.

Vīnes konvencija (1985.g.) – konvencija par ozona slāņa aizsardzību. Konvencijas uzdevums ir aizsargāt cilvēka veselību un vidi pret nelabvēlīgu ietekmi, kura ir vai varētu rasties tādas cilvēka darbības rezultātā, kura izmaina vai varētu izmainīt ozona slāni.

Bāzeles konvencija (1989.g.) – konvencija par bīstamo atkritumu, ieskaitot ķīmikālijas, pārrobežu kustību un to iznīcināšanu starptautiskajās tirdzniecības procedūrās. Tā regulē valstu tiesības aizliegt bīstamo atkritumu importu un eksportu, kā arī pasākumu bīstamo atkritumu rašanās iespējas samazināšanai līdz minimumam, lai nenotiktu piesārņojums ar bīstamiem atkritumiem.

Riodežaneiro konvencija (1992. g.) – konvencija par bioloģisko daudzveidību. Konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām, gan pienācīgu finansēšanu.

ANO Vispārējā konvencija (1992. g.) – konvencija par klimata pārmaiņām. Konvencijas mērķis ir stabilizēt siltumnīcefekta gāzu koncentrācijas atmosfērā un samazināt antropogēno ietekmi uz klimatu. 1997. gadā konvencija tika papildināta ar Kioto protokolu, kura galvenais mērķis ir samazināt emisijas atmosfērā.

ANO Ģenerālajā asamblejā 2000. gadā tika pieņemta ANO Tūkstošgades deklarācija. Tas ir pasaules mēroga projekts ar apņemšanos līdz 2015. gadam ievērojami samazināt ārkārtīgu nabadzību visās tās izpausmēs. Viens no deklarācijas mērķiem ir nodrošināt vides ilgtspējību.

Ilgspējīgas attīstības ieviešanas plāns tika pieņemts Johannesburgā 2002. gadā. Plāns nosaka trīs galvenos mērķus, kas jāsasniedz, lai nodrošinātu ceļu uz ilgtspējīgu attīstību:

- ✓ Nabadzības novēršana;
- ✓ Ilgtspējīga patēriņa un ražošanas modeļu maiņa;
- ✓ Dabas resursu aizsardzība un pārvaldība.

Ludzas novada Attīstības programma izstrādāta, pamatojoties uz Eiropas Savienībā esošajiem normatīvajiem aktiem un neparedz tādu darbību, kas ir pretrunā ar vides aizsardzības likumdošanu.

6.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Viens no nozīmīgākajiem vides politikas plānošanas dokumentiem, uz kuru tiek balstīta lielākā daļa nacionālo politikas un attīstības plānu, stratēģiju un programmu ir Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes. Šo pamatnostādņu mērķi:

- ✓ Latvijai jāveido labklājības sabiedrība, kura augstu vērtē un attīsta demokrātiju, līdztiesību, godīgumu un savu kultūras mantojumu;
- ✓ Latvijai jāveido stabila tautsaimniecība, kas nodrošina sabiedrības vajadzības, vienlaicīgi panākot, lai ekonomiskās izaugsmes tempi pārsniegtu vides piesārņojuma un resursu patēriņa tempus;
- ✓ Latvijai jānodrošina droša un veselību neapdraudoša vide pašreizējai un nākamajām paaudzēm;
- ✓ Latvijai jānodrošina pietiekami pasākumi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai;
- ✓ Latvijai sabiedrībā jāattīsta atbildīga attieksme pret dabas resursiem un nepārtraukti jāpaaugstina resursu izmantošanas efektivitāte;

- ✓ Latvijai no starptautiskas palīdzības saņēmējas valsts pakāpeniski jāklūst par valsti, kas spēj pati nodrošināt savas vajadzības un nepieciešamības gadījumā pat sniegt palīdzību citām valstīm;
- ✓ Latvijai jānodrošina vides jautājumu integrācija un jāattīsta plašs vides politikas līdzekļu pielietojums visās citās nozaru politikās;
- ✓ Latvijai jānodrošina, lai tirgus ekonomikas mehānismi kalpotu ilgtspējīgai attīstībai;
- ✓ Latvijai jānodrošina sabiedrības līdzdalība attīstības procesos;
- ✓ Latvijai nepārtraukti jānovērtē tās process noteikto ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai.

Valsts līmenī ir izstrādātas vairākas programmas un plāni, kā sasniegt izvirzītos mērķus.

Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma (1999.g.). Tās mērķi ir saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību, saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību, saglabāt savvaļas sugu, kā arī kultūraugu un mājdzīvnieku šķirņu ģenētisko daudzveidību.

Rīcības programma komunālo notekūdeņu un bīstamo vielu radītā virszemes ūdeņu piesārņojuma samazināšanai 2004. – 2020. gadam. Tās mērķis ir samazināt piesārņojumu, kas radies komunālo notekūdeņu novadīšanas dēļ, un bīstamo vielu radīto virszemes ūdeņu piesārņojumu.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2006. – 2012. gadam. Galvenais mērķis ir novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt ievērojamu kopējo radīto atkritumu daudzumu samazināšanu, izmantojot labākas atkritumu rašanās novēršanas iespējas, labākos pieejamos tehniskos paņēmienus resursu izmantošanas efektivitātes palielināšanu un ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības veicināšanu.

Ludzas novada Attīstības programma ir izstrādāta, ņemot par pamatu Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes.

Ludzas novada Attīstības programmā ir noteikta pašvaldības specializācija, kurā teikts, ka novada teritorijā ir plašas atjaunojamo energoresursu izmantošanas iespējas; bioloģiskās lauksaimniecības attīstības iespējas; tūrisms ir uzskatāms par vienu no būtiskākajiem segmentiem novada attīstības nodrošināšanai; akvakultūras attīstības iespējas.

Izstrādājot šo Attīstības programmu, ir ņemtas vērā Latvijā esošās vidi aizsargājošās stratēģijas un plāni, kā arī vides aizsardzību reglamentējošie likumi un Ministru kabineta noteikumi.

7. ĪSS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Analizējot Ludzas novada Attīstības programmu, tiek piedāvāts – *nulles variants*, t.i., izstrādātā programma netiek realizēta.

Ludzas novada attīstības programma ir vidējā termiņa plānošanas dokuments 2011. – 2017.gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai. Attīstības programma rada pamatu investīciju piesaistei novadam.

Ja Attīstības programma netiktu īstenota, netiktu izpildīti Investīciju plānā paredzētie projekti; netiktu sekmēta investīciju piesaiste; tiktu kavēta ekonomiskā attīstība un infrastruktūras attīstība; sociālajā, kultūras un izglītības jomā nebūtu noteiktas prioritātes un nebūtu definētu uzdevumu mērķu sasniegšanai.

Attīstības programmas neesamība sekmētu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju degradāciju. Tūrisma infrastruktūras izveides trūkums veicinātu ezeru ekoloģiskā stāvokļa pasliktināšanos, eitrofikāciju, kas ir novēršams ieviešot organizētu tūrismu un labiekārtojot vidi.

Vērtējot vides ietekmi *nulles variantā*, jāsecina, ka tiktu ierobežotas iespējas ekonomiskai attīstībai, inženiertehniskai attīstībai, tūrisma attīstībai. Kopumā vides stāvoklis pasliktinātos, jo:

- ✓ Palielinātos virszemes ūdeņu eitrofikācija;
- ✓ Palielinātos slodze no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kurām nepieciešama renovācija;
- ✓ Palielinātos izmešu daudzums atmosfērā, jo netiktu īstenota ideja par videi draudzīgu kurināmo;
- ✓ Nepārdomāta teritorijas attīstība, neievērojot dabas un vides aizsardzības prasības, pazeminātu dzīves kvalitāti (estētiskās vērtības, vides kvalitāti utt.) un rezultātā mazinātu arī nekustamā īpašuma vērtību.

8. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKAS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Šajā nodaļā ir izvērtētas Attīstības programmā plānotās projektu aktivitātes, to ietekme uz vidi. Novērtējums veikts Attīstības programmas kompetences un detalizācijas ietvaros, pieņemot, ka visi paredzētie projekti tiks īstenoti, kā arī ņemot vērā normatīvo aktu prasības.

Ietekmes var iedalīt – tiešās un netiešās. Tiešās ietekmes var būt pozitīvas un negatīvas. Netiešās ietekmes var būt pozitīvas un negatīvas. Duāla ietekme nozīmē to, ka projekta vai darbības realizācija var būt pozitīva un/vai negatīva. Piemēram, projekta izstrādes laikā ietekme ir negatīva, bet pēc projekta realizēšanas ietekme samazinās vai tās nav vispār.

Darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt: īslaicīgās un ilglaicīgās. Izvērtējot Attīstības programmas darbības, par īslaicīgu ietekmi tiek uzskatīta tāda ietekme, kuras ietekme ir mazāka par 1 gadu.

Vides pārskatā tiešie un netiešie vides aspekti noteikti, izmantojot „EMAS ieviešanas rokasgrāmatu pašvaldībām Eiropas Savienībā”.

Katrs Investīcijas plānā 2011.-2013. gadam iekļautais projekts izvērtēts atbilstoši ietekmes ilgumam un veidam (tieša, netieša, duāla).

Lai veicinātu vides pārskata un Attīstības programmas saskaņotību, vērtējumā saglabāta „Investīciju plāna 2011.-2013. gadam” izveidotā projektu numerācija. Vides pārskatā izvērtējums izstrādāts projektu kopumam, kas apvienoti zem vienas vidēja termiņa prioritātes (VTP) un smalkāk sadalīti Rīcības virzienos (RV).

8.1.tabula

Tiešo un netiešo vides aspektu klasifikācija

Tiešo vides aspektu klasifikācija		Netiešo vides aspektu klasifikācija	
TA	Izmeši gaisā	NA	Ar produkciju vai precēm saistīti vides aspekti (dizains, projektēšana, attīstība, lietošana, preces pārvēršanās atkritumos)
TB	Notekūdeņi	NB	Kapitālinvestīcijas, aizdevumu piešķiršana un apdrošināšanas pakalpojumi
TC	Atkritumi, to novēršana, otrreizēja izmantošana, pārstrāde, transports un noglabāšana	NC	Jauni tirgi
TD	Zemes lietošana un augsnes piesārņojums	ND	Pakalpojumu portfelis, pakalpojumu veidi, pakalpojumu izvēle
TE	Dabas resursu patēriņš (enerģija, izejvielas u.tml.)	NE	Administratīvie un plānošanas lēmumi
TF	Traucēkļi (troksnis, vibrācijas, smakas, putekļi, vizuālais piesārņojums u.tml.)	NF	Produkcijas izvēle, produkcijas portfelis
TG	Transporta jautājumi	NG	Apakšuzņēmēju, līgumslēdzēju un piegādātāju vides sniegums

Tiešo vides aspektu klasifikācija		Netiešo vides aspektu klasifikācija	
TH	Vides negadījumu un avāriju risks un ar tiem saistītā ietekme uz vidi, kā arī potenciālās avāriju situācijas	NH	Cits
TI	Ietekme uz biodaudzveidību		
TJ	Cits		

8.2.tabula

VTP1 „Sociālās infrastruktūras attīstība un pakalpojumu kvalitāte” izvērtējums

Nr.	Projekta nosaukums	Vides aspekts	Ietekme uz vidi	Piezīmes
1	2	3	4	5
RV1: Daudzveidīgas un kvalitatīvas izglītības pieejamība				
1.1.	Stadiona „Vārpas” rekonstrukcija	TJ	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts vērsts uz mācību vides kvalitātes uzlabošanu un veselīga dzīves veida popularizēšanu
2.1.	Aparatūras un mūzikas instrumentu iegāde	NH	Netieša, pozitīva	Projekts vērsts uz mācību tehniskā nodrošinājuma uzlabošanu
3.1.	Ludzas pilsētas ģimnāzijas stadiona renovācija	TJ	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts vērsts uz mācību vides kvalitātes uzlabošanu un veselīga dzīves veida popularizēšanu
4.1.	Mūzikas un skaņas aparatūras iegāde Ludzas pilsētas ģimnāzijas materiāli tehniskās bāzes pilnveidošanai	NH	Netieša, pozitīva	Projekts vērsts uz mācību tehniskā nodrošinājuma uzlabošanu
5.1.	Ludzas pilsētas 4. PII „Pasaciņa” projekts: izveidota zinātnes pasniegšanas metodika pirmsskolas izglītības iestādēs; pieredzes apmaiņas braucieni pie projekta partneriem	NH	Netieša, pozitīva	Projekts vērsts uz mācību kvalitātes paaugstināšanu
6.1.	Pildas pamatskolas stadiona renovācija	TJ	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts vērsts uz mācību vides kvalitātes uzlabošanu un veselīga dzīves veida popularizēšanu
7.1.	Brīgu pamatskolas ēkas renovācija	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts vērsts uz mācību vides kvalitātes uzlabošanu un siltuma zudumu samazināšanu pašvaldības izglītības iestādē
8.1.	Istras vidusskolas skolas sporta zāles siltināšana	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz siltuma zudumu samazināšanu pašvaldības izglītības iestādēs, tādējādi samazinot dabas resursu patēriņu nākotnē
9.	Nirzas pamatskolas vienkāršotā renovācija	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
10.	Mākslas skolas renovācija	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
11.	Izglītības iestāžu informatizācija	NH	Netieša, pozitīva	Projekts vērsts uz izglītības iestāžu konkurences paaugstināšanu

1	2	3	4	5
12.1.	Ludzas 3.PII „Namiņš” projekts: metodisko materiālu izstrāde, publicēšana, izplatīšana; pedagogu pieredzes apmaiņas braucieni; tematisko pasākumu un uzvedumu organizēšana iestādē; projekta sanāksmes; bērnu iepazīstināšana ar Eiropas valstīm	NH	Netieša, pozitīva	Projekti vērsts uz mācību kvalitātes paaugstināšanu
13.1.	Ludzas pilsētas ģimnāzijas projekts: metodisko materiālu izstrāde, publicēšana, izplatīšana; pieredzes apmaiņas braucieni; tematisko pasākumu organizēšana skolā; skolēnu apmaiņa; noslēguma pasākums Latvijā (valorizācijas konference)	NH	Netieša, pozitīva	
14.	Latvijas un Bulgārijas reģionu sabiedriskā sadarbība bērnu ar īpašām vajadzībām integrācijai izglītības procesā (akronīms: LABU for CHILDREN)	NH	Netieša, pozitīva	
RV2: Kvalitatīvu veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu pieejamība				
15.1.	Aprīkojuma iegāde SPII „Rūķītis” Pasākumu (semināru, vasaras nometņu, akciju) organizēšana	NH	Netieša, pozitīva	Projekti vērsti uz mācību kvalitātes uzlabošanu un bērnu integrāciju sabiedrībā
16.1.	Vasaras dienas nometnes bērniem no sociālā riska ģimenēm organizēšana, sociālo pakalpojumu sniegšana	NH	Netieša, pozitīva	
17.1.	Ierīkota veļas mazgātava un dušas telpa Sniegti sociālie pakalpojumi	NH	Netieša, pozitīva	Projekti vērsti uz sociālo pakalpojumu pieejamības uzlabošanu
18.1.	Sociālās mājas Ludzas novada trūcīgajiem iedzīvotājiem ierīkošana, sociālo pakalpojumu sniegšana	NH	Netieša, pozitīva	
19.1.	Daudzfunkcionālā sociālā centra izveide	NH	Netieša, pozitīva	
20.1.	Krīzes centra izveide	NH	Netieša, pozitīva	
21.1.	Specializēta transporta iegāde un aprīkošana pakalpojumu sniegšana personām ar īpašām vajadzībām	NH	Netieša, pozitīva	
RV3: Kvalitatīvu kultūras, atpūtas un sporta pakalpojumu pieejamība				
22.1.	Ludzas TN vienkāršotā renovācija	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz siltuma zudumu samazināšanu pašvaldības iestādēs, tādējādi samazinot dabas resursu patēriņu nākotnē
22.2.	Kultūras speciālistu apmācības	NH	Netieša, pozitīva	Projekts vērsts uz personāla kvalifikācijas paaugstināšanu
22.3.	TN materiāltehniskās bāzes uzlabošana	NH	Netieša, pozitīva	Projekts vērsts uz tehniskā nodrošinājuma uzlabošanu

1	2	3	4	5
22.4.	Lielais Latgaļu tirgus organizēšana	NC	Netieša, pozitīva	Piesaistīti dažādi amatnieki, zemnieki u.c. profesiju pārstāvji, tādējādi popularizējot gan novadu, gan arī dažādus amatus
22.5.	Filma par Ludzas novada kultūras un vēsturisko mantojumu izveide	NH	Netieša, pozitīva	Projektu mērķis ir izglītota sabiedrība
22.6.	Bukleta par Ludzas novada kultūras un vēstures mantojumu izveide	NH	Netieša, pozitīva	
22.7.	Vietējo iedzīvotāju iesaistīšana kultūras pasākumos nemateriālā kultūras mantojuma popularizēšanai	NH	Netieša, pozitīva	
23.1.	Ludzas TN projekts iedzīvotāju iesaistīšanai kultūras aktivitātēs: tiks izveidots e-materiāls par tradicionālajām dejām un mūziku un ievietots internetā; organizēti nelieli kursi vietējiem iedzīvotājiem; rīkoti braucieni uz partnervalstīm (pieredzes apmaiņa deju un mūzikas mākslā)	NH	Netieša, pozitīva	
24.1.	Cirmas pagasta Pokuminas muižas ēkas jumta renovācija	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz siltuma zudumu samazināšanu pašvaldības iestādēs, tādējādi samazinot dabas resursu patēriņu nākotnē
25.1.	Pokuminas parka estrādes ierīkošana	NH	Netieša, pozitīva	Uzlabot iedzīvotāju dzīves kvalitāti, piedāvājot kultūras pasākumus
26.1.	Ziemeļlatgales mūzikas skolu festivāla rīkošana	NH	Netieša, pozitīva	Projekti vērsti uz kultūras pasākumu popularizēšanu
27.1.	Bērnu un jauniešu popmūzikas festivāla rīkošana	NH	Netieša, pozitīva	
28.1.	Kultūras projektu konkursu organizēšana	NH	Netieša, pozitīva	
29.1.	Amatniecības un tautas mākslas popularizēšanas pasākums	NH	Netieša, pozitīva	
30.1.	Starpnovadu Dziesmu un Deju svētku organizēšana	NH	Netieša, pozitīva	
31.1.	Dalība Dziesmu un Deju svētkos Rīgā	NH	Netieša, pozitīva	
32.1.	Ludzas pilsētu svētku organizēšana	NH	Netieša, pozitīva	Projekts vērsti uz jauniešu un bērnu izglītošanu
33.1.	Ludzas pilsētas galvenās bibliotēkas pakalpojumu pilnveidošana un materiāli tehniskās bāzes uzlabošana	NH	Netieša, pozitīva	

1	2	3	4	5
34.1.	Ludzas pilsētas galvenās bibliotēkas projekts: izveidots lasītāju klubs Ludzas pilsētas galvenajā bibliotēkā; organizēti braucieni uz partnervalstīm	NH	Netieša, pozitīva	Projekti vērsti uz jauniešu un bērnu izglītošanu
35.1.	Bibliotekāru iepazīšanās braucieni uz Vōru un Ostrovas bibliotēkām	NH	Netieša, pozitīva	
36.1.	Mācību centra izveide Ludzas galvenajā bibliotēkā (E-bibliotēka)	NH	Netieša, pozitīva	
37.1.	Bibliotēkas mājas lapas atjaunošana	NH	Netieša, pozitīva	
38.1.	Grāmatu svētku organizēšana Ludzas novadā	NH	Netieša, pozitīva	
39.1.	Krājumu atjaunošana, bērnu žūrija, balvas bērniem	NH	Netieša, pozitīva	
40.1.	Ludzas Novadpētniecības muzeja rijas remonts	NH	Netieša, pozitīva	Projekts vērsts uz ēkas saglabāšanu
41.1.	Ludzas novada Viduslaiku arheoloģisko pieminekļu izpēte	NH	Tieša, pozitīva	Projekta mērķis ir veicināt kultūras pieminekļu iepazīšanu un saglabāšanu
41.2.	Elektroniskās karte izveide	NH	Netieša, pozitīva	Projekta veicinās interesi par novadu, tā dabas un kultūras objektiem
41.3.	Viduslaiku darbnīcas izveide	NH	Netieša, pozitīva	Projekta mērķis ir veicināt interesi par vēsturi
41.4.	Zinātniskās konferences organizācija	NH	Netieša, pozitīva	Iespēju robežās konferencē iekļaut jautājumus par vides aizsardzību, dabas resursu izmantošanu un kultūrvēsturisko pieminekļu aizsardzību
41.5.	Ludzas pilskalnā atrasto materiālu restaurācija	NH	Netieša, pozitīva	Projekti vērsti uz iedzīvotājiem pieejamo kultūras un vēstures objektu pieejamību un apskati, lai veicinātu iedzīvotāju ieinteresētību par kultūru un vēsturi, to objektiem
41.6.	Izstādes izveide	NH	Netieša, pozitīva	
42.	Objekta „P.Vīlcāna keramikas darbnīca” restaurācija un signalizācijas ierīkošana	NH	Netieša, pozitīva	
43.1.	Jēzus Kristus figūras (koka) izgatavošana	NH	Netieša, pozitīva	
44.1.	A.Luteris gleznu kolekcijas izpēte Ludzas novada muzejā, zinātniskā apraksta sastādīšana, gleznu atlase un fotofiksācija, kataloga maketa izstrāde	NH	Netieša, pozitīva	
45.1.	Iegādātas bīdāmās metāla konstrukcijas LdNM gleznu kolekcijas krātuves aprīkošanai	NH	Netieša, pozitīva	
46.1.	Ludzas novada muzeja Dabas nodaļas kolekcijas izpēte, zinātniskā apraksta sastādīšana, eksponātu atlase un fotofiksācija, kataloga maketa izstrāde	NH	Netieša, pozitīva	

1	2	3	4	5
47.1.	Ludzas 835.g.jubilejai veltītas izstādes izveide (krājuma izpēte, materiālu atlase, zinātniskā plāna izstrāde, stendu iegāde, izstādes iekārtošana)	NH	Netieša, pozitīva	Projekti vērsti uz iedzīvotājiem pieejamo kultūras un vēstures objektu pieejamību un apskati, lai veicinātu iedzīvotāju ieinteresētību par kultūru un vēsturi, to objektiem
48.1.	Informācijas apkopošana par Ludzas novada muzeju, bukleta maketa izstrāde	NH	Netieša, pozitīva	
49.	Objekta „Jaunsaimnieka māja” labiekārtošana	NH	Netieša, pozitīva	
50.	Dabas takas izveide Runtortas parkā (zinātn.pētnieciskais darbs, plāna izstrāde, izziņas materiāla un reklāmas izd.)	TI	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts dos iespēju iedzīvotājiem iepazīties ar dabu, tās daudzveidību
51.	Ludzas Novadpētniecības muzeja atklātņu albūma izdošana	NH	Netieša, pozitīva	Projekti vērsts uz muzeja darbības popularizēšanu
52.	Tekstiliju krātuves ierīkošana Ludzas Novadpētniecības muzejā	NH	Netieša, pozitīva	
53.1.	Sporta inventāra un aprīkojuma iegāde (slēpes, slidas, nūjošanas nūjas, slidlauka borti)	NF	Netieša, pozitīva	Projekti vērsti uz veselīga dzīvesveida popularizēšanu
53.2.	Dalība starptautiskajās slēpošanas sacensībās	NH	Netieša, pozitīva	
53.3.	Semināru organizēšana par veselīgu dzīvesveidu	NH	Netieša, pozitīva	
54.1.	Vecpilsētas māju ārējā dizaina saglabāšana	NH	Netieša, pozitīva	Projekta mērķis saglabāt kultūrvēsturisko mantojumu
54.2.	Foto mākslas pasākumi, izstādes	NH	Netieša, pozitīva	Projekta mērķis popularizēt Ludzas novadu
RV4: Efektīva publiskā pārvalde				
55.	Speciālistu piesaiste Ludzas novada pašvaldības administratīvās kapacitātes stiprināšanai	NH	Netieša, pozitīva	Viens no piesaistītajiem speciālistiem ir Vides inženieris, kas iespēju robežās risina vides aizsardzības problēmas novadā, kā arī konsultējas ar atbildīgajām iestādēm par iespējamiem risinājumiem
56.1.	Atbalsts NVO īstenoto projektu realizācijā	NH	Netieša, pozitīva	Iespējama darbinieku piesaiste vides sakopšanā
57.2.	E-pārvaldes izveide	NH	Netieša pozitīva	Projekts veicinās pieejamāku publisko pārvaldi
58.1.	Ludzas novada pašvaldības administratīvās ēkas Raiņa ielā 16, Ludzā siltināšana	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz siltuma zudumu samazināšanu pašvaldības iestādēs, tādējādi samazinot dabas resursu patēriņu nākotnē
58.2.	Ludzas novada Sociālās aprūpes centra „Ludza” ēkas Ludzas novada Cirmas pagastā, „Garbari” siltināšana	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	

VTP2 „Tehniskās infrastruktūras attīstība un pakalpojumu kvalitāte” izvērtējums

Nr.	Projekta nosaukums	Vides aspekts	Ietekme uz vidi	Piezīmes
1	2	3	4	5
RV1: Transporta infrastruktūras attīstības				
59.	Tranzītceļa P49 Ludzas ielas posma no Kr.Barona ielas līdz Latgales šķērsielai rekonstrukcija Ludzas pilsētā	TE, TF, TG	Duāla	Īstermiņā negatīva ietekme – palielinot putekļu emisiju, trokšņa piesārņojumu, patērējot dabas resursus.
60.1.	Latgales ielas posma rekonstrukcija	TE, TF, TG	Duāla	Ilgttermiņā projekti vērsti uz transporta infrastruktūras uzlabošanu, putekļu samazināšanu, satiksmes un gājēju drošības uzlabošanu.
61.1.	Tranzītielas 510 m posma rekonstrukcija	TE, TF, TG	Duāla	
62.1.	Satiksmes organizācijas uzlabojumi Kr.Barona, 1.Maija, M.Ezerkrasta un Tālavijas ielu kvartālam	NE	Netieša, pozitīva, ilglaicīga,	
63.1.	Baznīcas ielas posma rekonstrukcija	TE, TF, TG	Duāla	Īstermiņā negatīva ietekme – palielinot putekļu emisiju, trokšņa piesārņojumu, patērējot dabas resursus.
64.1.	Piebrauktuvju un stāvlaukumu rekonstrukcija	TE, TF, TG	Duāla	Ilgttermiņā projekti vērsti uz transporta infrastruktūras uzlabošanu, putekļu samazināšanu, satiksmes un gājēju drošības uzlabošanu.
65.	Ludzas novada Rundēnu pagasta ceļu, ielu un piebrauktuvju rekonstrukcija	TE, TF, TG	Duāla	
66.	Ludzas novada Pureņu pagasta ceļu un ielu rekonstrukcija	TE, TF, TG	Duāla	
67.	Ludzas novada Isnaudas pagasta ceļu un ielu rekonstrukcija	TE, TF, TG	Duāla	Projekts vērsts uz iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu
68.	Autostāvvietas ierīkošana pie P.Miglinīka un Latgales ielu krustojuma Ludzas pilsētā	NE	Netieša, pozitīva, ilglaicīga	
69.1.	Parku ielas rekonstrukcija posmā no Liepājas ielas līdz Stroda ielai	TE, TF, TG	Duāla	
70.1.	F.Ķempa ielas rekonstrukcija posmā no P.Miglinīka ielas līdz Jelgavas ielai	TE, TF, TG	Duāla	Īstermiņā negatīva ietekme – palielinot putekļu emisiju, trokšņa piesārņojumu, patērējot dabas resursus. Ilgttermiņā projekti vērsti uz transporta infrastruktūras uzlabošanu, putekļu samazināšanu, satiksmes un gājēju drošības uzlabošanu.
71.1.	Liepājas ielas rekonstrukcija posmā no Parku ielas līdz Jelgavas ielai	TE, TF, TG	Duāla	
72.1.	1.maija ielas rekonstrukcija (brūģēšana) posmā no Mazā Ezerkrasta ielas līdz Baznīcas ielai	TE, TF, TG	Duāla	
73.1.	Rekašova ielas rekonstrukcija posmā no Mazā Ezerkrasta ielas līdz Baznīcas ielai	TE, TF, TG	Duāla	
74.1.	Stacijas ielas rekonstrukcija posmā no Mazā Ezerkrasta Baznīcas ielas līdz ielai	TE, TF, TG	Duāla	
75.1.	Blaumaņa ielas rekonstrukcija posmā no Biržas ielas līdz Dagdas ielai	TE, TF, TG	Duāla	
76.1.	Raiņa ielas rekonstrukcija posmā no Liepājas ielas līdz Dagdas ielai	TE, TF, TG	Duāla	

1	2	3	4	5
77.1.	Puškina ielas rekonstrukcija posmā no P.Miglinika ielas līdz Jelgavas ielai	TE, TF, TG	Duāla	Īstermiņā negatīva ietekme – palielinot putekļu emisiju, trokšņa piesārņojumu, patērējot dabas resursus. Ilgtermiņā projekti vērsti uz transporta infrastruktūras uzlabošanu, putekļu samazināšanu, satiksmes un gājēju drošības uzlabošanu.
RV2: Vides un enerģētikas infrastruktūras attīstība				
78.1.	Ūdensapgādes tīklu rekonstrukcija Ludzā	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz normatīvo aktu prasību ievērošanu – dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšanai; iedzīvotāju nodrošināšanai ar ūdeni
78.2.	Ūdensapgādes tīklu paplašināšana Ludzā	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
78.3.	Kanalizācijas tīklu paplašināšana Ludzā	TB	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu
78.4.	Kanalizācijas sūkņu stacijas būvniecība Ludzā	TB	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	atbilstoši normatīvo aktu prasībām
79.1.	Ūdensvada nomaīņa Ņukšu pagastā	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz normatīvo aktu prasību ievērošanu – dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšanai; iedzīvotāju nodrošināšanai ar ūdeni
79.2.	Ūdensvada grodu renovācija Ņukšu pagastā	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
79.3.	Ūdenstora grīdas maiņa Ņukšu pagastā	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
79.4.	Attīrīšanas dīķu tīrīšana Ņukšu pagastā	TB	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu
80.1.	Kanalizācijas tīklu renovācija Pildas pagastā	TB	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	atbilstoši normatīvo aktu prasībām
80.2.	Pārsūkņēšanas stacijas ēkas būvniecība Pildas pagastā	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts vērsts uz enerģijas patēriņa samazināšanu
80.3.	Jauna kanalizācijas spiedvada ierīkošana Pildas pagastā	TB	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu
80.4.	Attīrīšanas dīķu tīrīšana Pildas pagastā	TB	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	atbilstoši normatīvo aktu prasībām
81.1.	Attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija Brigu pagastā	TB	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
82.1.	Ūdensvada un attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija Nirzas pagastā	TB, TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts vērsts uz normatīvo aktu prasību ievērošanu – dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšanai; iedzīvotāju nodrošināšanai ar ūdeni; uz notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām
83.1.	Pārsūkņēšanas stacijas rekonstrukcija Isnaudas pagastā	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts vērsts uz enerģijas patēriņa samazināšanu
84.1.	Attīrīšanas iekārtu renovācija Istras ciemā	TB	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu
85.1.	Kanalizācijas sistēmas sakārtošana un attīrīšanas iekārtu renovācija Rundēnu ciemā	TB	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	atbilstoši normatīvo aktu prasībām

1	2	3	4	5
86.1.	Ūdenstornja iekšējā renovācija Cirmas pagastā	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz normatīvo aktu prasību ievērošanu – dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšanai; iedzīvotāju nodrošināšanai ar ūdeni
87.1.	Attīrīšanas iekārtu renovācija Kivdolas ciemā	TB	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām
88.1.	Katlumājas renovācija Rundēnu ciemā	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts vērsti uz siltuma ražošanas un pārvades efektivitātes uzlabošanu
89.1.	Dalīto atkritumu savākšanas punktu izveide	TC	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz normatīvo aktu saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu prasībām izpildi, samazinot atkritumu daudzumu, palielinot šķirojamo un otrreiz izmantojamo atkritumu daudzumu
89.2.	Šķirošanas līnijas izveide Ludzā Rūpniecības ielā 2b	TC	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
89.3.	Kompostēšanas laukuma izveide (blakus Ludzas NAI teritorijai)	TC	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
89.4.	Specializētās tehnikas iegāde	TC	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
90.	Siltumtrases rekonstrukcija		Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts vērsti uz siltuma ražošanas un pārvades efektivitātes uzlabošanu
91.1. 92.1. 93.1.	Bērnu un jauniešu aktīvās atpūtas laukuma izveide	NH	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekti vērsti uz iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu un veselīga dzīvesveida popularizēšanu
94.1.	Jauniešu aktīvās atpūtas laukuma izveide daudzdzīvokļu māju pagalmā	NH	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
94.2.	Jauniešu aktīvās atpūtas laukuma izveide Zaldātu radziņa pludmalē	NH	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
95.1.	Bērnu rotaļu laukuma izveide	NH	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
95.2.	Dzīvnieku pastaigu vietas izveide	NH	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
96.1.	4-5 dīķu attīrīšana, apkārtējās teritorijas sakārtošana un labiekārtošana Ludzas novada teritorijā	TF	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
96.2.	Sakopšanas talku organizēšana	NH	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
96.3.	Kampaņas organizēšana par vides tīrību	NH	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
96.4.	Laukuma rekonstrukcija pie Ludzas novada pašvaldības ēkas Raiņa un Stacijas ielu krustojumā	NH	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	
RV3: Dzīvojamā fonda attīstība un pieejamības nodrošināšana				
98.1.	Dzīvojamā fonda tehniskā stāvokļa uzlabošana	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts vērsti uz dzīvojamās vides apstākļu uzlabošanu
99.1.	Ambulances ēkas remonts sociālās mājas izveidošanai Ludzas novada Nirzas pagastā	TE	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts veicinās sociālo pakalpojumu pieejamību

VTP2 „Novada konkurētspējas palielināšana” izvērtējums

Nr.	Projekta nosaukums	Vides aspekts	Ietekme uz vidi	Piezīmes
1	2	3	4	5
RV1: Uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides veidošana				
100.1.	Ludzas novada teritorijas plānojuma izstrāde	NE	Netieša, pozitīva, ilglaicīga	Teritorijas plānojums ir ilgtermiņa plānošanas dokuments. To izstrādājot, pašvaldībai jākonsultējas ar Vides pārraudzības valsts biroju par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu.
101.	Biznesa inkubatoru attīstība pierobežu teritorijās	NC, ND	Netieša, pozitīva	Projekta attīstība var veicināt investīciju piesaisti novadam
102.1.	Noteikumu par NĪN atlaidēm izstrāde	NE	Netieša, pozitīva	Nodokļu atlaides var veicināt investīciju pieplūdumu novadam
103.1.	Pārrobežu sadarbības līgumu noslēgšana; pieredzes apmaiņas braucienu organizēšana; vīzu noformēšana	NE	Netieša, pozitīva	Projekts var veicināt investīciju piesaisti
RV2: Tūrisma attīstība				
104.1.	M.Ezerkrasta ielas rekonstrukcija	TE, TF, TG	Duāla	Īstermiņā negatīva ietekme – palielinot putekļu emisiju, trokšņa piesārņojumu, patērējot dabas resursus. Ilgtermiņā projekti vērsti uz transporta infrastruktūras uzlabošanu, putekļu samazināšanu, satiksmes un gājēju drošības uzlabošanu.
104.2.	Ludzas viduslaiku pilsdrupu fragmentu renovācija	NH	Tieša, pozitīva, ilglaicīga	Projekts paredz saglabāt kultūrvēsturisko mantojumu nākamajām paaudzēm
104.3.	Iezīmētā maršruta „Atver Ludzu” izveide	NH	Netieša, pozitīva	Projektu mērķis ir iepazīstināt interesentus ar Ludzas pilsētu
104.4.	Renovēto objektu atklāšanas pasākuma organizēšana, mārketinga pasākumu organizēšana	NH	Netieša, pozitīva	
105.1.	Komplekso aktīvā tūrisma maršrutu izveide; atpūtas vietu pie ūdeņiem labiekārtošana; maršruta karšu izstrāde; dalība reģiona kopējās mārketinga aktivitātēs	TI, TJ	Tieša, pozitīva	Veicina iedzīvotāju veselības uzlabošanu, interesi par aktīvo tūrismu
106.1.	Tūrisma attīstības stratēģijas izstrāde	NE	Netieša, pozitīva, ilglaicīga	Veicina tūrisma popularizēšanu
107.1.	Vecpilsētas attīstības plāna izstrāde	NE	Netieša, pozitīva, ilglaicīga	Izstrādātajam plānam jāsatur informācija par dabas un kultūrvēstures objektiem Vecpilsētas teritorijā

1	2	3	4	5
RV3: Cilvēkresursu nodarbinātība, konkurētspēja un attīstība				
108.1.	Atbalsts pedagoga darbam izglītības iestādē nepieciešamajai pārkvalifikācijai	NH	Netieša, pozitīva	Projekti vērsti uz izglītības kvalitātes paaugstināšanu
108.2.	Pedagogu novērtēšanas sistēmas ieviešana un tālāka attīstība	NH	Netieša, pozitīva	
109.1.	Mērķstipendijas prioritāro mācību priekšmetu pedagogiem	NH	Netieša, pozitīva	
110.1.	Ludzas pilsētas galvenās bibliotēkas projekts: apkopota partneru bibliotēku, muzeju un arhīvu prakse mūžizglītībā; izveidots interneta portāls par bibliotēku, muzeju un arhīvu darbību; organizēti pieredzes apmaiņas braucieni	NH	Netieša, pozitīva	Projekta mērķis – izglītota sabiedrība
111.1.	Ludzas speciālās PII „Rūķītis” projekts : izveidots Eiropas profesionāļu tīkls tiem, kas strādā ar cilvēkiem ar noslieci uz autismu	NH	Netieša, pozitīva	Projekts vērsts uz pedagogu izglītošanu
112.1.	Bērnu un jauniešu centra projekts: izveidota e-apmācību platforma; izveidota BJC mājas lapa; izveidoti prezentācijas materiāli par jauniešu iesaistīšanu ES projektos; organizētas 12 mobilitātes; izveidots ES valstu projektu vadītāju tīkls starptautisko projektu pieteikumu izstrādei	NH	Netieša, pozitīva	Projekta mērķis – izglītoti bērni un jaunieši
113.1.	Darba praktizēšanas pasākumi bezdarbniekiem	NH	Netieša, pozitīva	Pašvaldībai ir iespēja piesaistīt darbiniekus vides sakopšanas un uzlabošanas darbos

Kopējā attīstības programmas ietekme

Izvērtējot visus plānotos projektus, redzams, ka lielākoties ilgtermiņā projektu darbībām ir pozitīva ietekme uz vidi, cilvēku veselību, kultūras mantojuma saglabāšanu. Daži projekti īstermiņā atstās negatīvu ietekmi uz apkārtējo vidi, taču ilgtermiņā projektu ietekme būs pozitīva, tiks attīstīta un modernizēta transporta infrastruktūra, ūdenssaimniecība, atkritumu apsaimniekošana.

Lielākā daļa projektu dos tiešu vai netiešu pozitīvu ietekmi uz vidi, tās objektiem. Neviens no projektiem neparedz būtiski pasliktināt vides kvalitāti.

Kopumā, īstenojot Attīstības programmā ietvertos projektus, uzlabosies iedzīvotāju dzīves kvalitāte un veselība.

Īstenojot jebkuru projektu, ir jāievēro Ludzas novada teritorijas plānojuma prasības plānotajai (atļautajai) teritorijas izmantošanai.

Pirms konkrēto projektu īstenošanas, ir jāizvērtē to atbilstība likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2. pielikumā noteiktajām darbībām, kurām jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, t.sk., ietekmes uz vidi sākotnējais novērtējums.

9. IESPĒJAMIE RISINĀJUMI IETEKMES UZ VIDI MAZINĀŠANAI

Izstrādājot Ludzas novada attīstības programmu, netiek paredzēts, ka, realizējot projektu aktivitātes, tiks negatīvi ietekmētas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Galvenais nosacījums no ietekmes uz vidi samazināšanas viedokļa ir Eiropas Savienības un Latvijas likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana.

Izvērtējot visus projektus, kas paredzēti Attīstības programmas Investīciju plānā, jāsecina, ka to ietekmi uz vidi ilgtermiņā ir pozitīva. Īstenojot projektus, kas īstermiņā var ietekmēt vidi negatīvi, ir jāievēro likumdošana, samazinot līdz minimumam ietekmi uz vidi, cik tas katrā projektā ir iespējams.

10. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Attiecībā uz īpašniekiem un paredzētajiem kompensēšanas pasākumiem darbojas 30.06.2005. likums „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos”, kas stāties spēkā kopš 2006. gada 1. janvāra un nosaka zemes īpašnieku tiesības uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem valsts un pašvaldības izveidotajās aizsargājamās teritorijās, kā arī Ministru kabineta 18.07.2006. noteikumi Nr.594 „Noteikumi par kritērijiem, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) tīklam, to piemērošanas kārtību un prasībām ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai”.

Saskaņā ar 02.03.1993. likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. pantu:

- ✓ Paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem;
- ✓ Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums un nepieciešams sabiedrībai nozīmīgu interešu, arī sociālo vai ekonomisko interešu, apmierināšanai;
- ✓ Ja Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000*) ir sastopamas Sugu un biotopu aizsardzības likumam pakārtotajā normatīvajā aktā noteiktās Latvijā sastopamās Eiropas Savienības prioritārās sugas vai biotopi, paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums un nepieciešams sabiedrības veselības aizsardzības, sabiedrības drošības vai vides aizsardzības interesēs.

Izstrādājot Ludzas novada attīstības programmu, NATURA 2000 teritorijās vai to apkārtnē netiek plānotas tādas darbības, kam būtu nepieciešami kompensējošie pasākumi.

11. IESPĒJAMĀ PĀRROBEŽU IETEKME

Vides pārskata izstrādes laikā nav konstatētas iespējamās būtiskas pārrobežu ietekmes, kas rastos Attīstības programmas ieviešanas laikā. Ludzas novadā esošās upes, kas ietilpst Veļikajas baseinā, tek Krievijas Federācijas virzienā, taču saimnieciskā darbība Ludzas novada teritorijā nerada draudus pārrobežu piesārņojumam. Īstenojot Attīstības programmu, nav plānota lielu ražošanas centru izveide, kas varētu radīt pārrobežu ūdeņu piesārņojumu.

Ludzas novada administratīvajā teritorijā esošo automaģistrāļu rekonstrukcija neradīs pārrobežu ietekmi uz atmosfēras gaisa kvalitāti.

Ja attīstības programmas darbības laikā tiks plānota nozīmīga rūpniecības uzņēmuma būve, tad jāņem vērā, ka likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. pielikumā ir norādītas darbības, kuriem ir jāveic ietekmes uz vidi izvērtējums un 2. pielikumā ir norādītas darbības, kurām nepieciešams veikt sākotnējo izvērtējumu. Saskaņā ar šo likumu tiks izvērtētas paredzētās darbības ietekmes uz apkārtējo vidi (paredzētās darbības izraisītās tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī floru, faunu, bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību), un uz blakus teritorijām. Ražošanas uzņēmumu būvniecība, par kuriem pēc ietekmes uz vidi procedūras veikšanas tiks konstatēts, ka to darbība var radīt būtiskas pārrobežu ietekmes, visticamāk netiks realizēta.

12. STARTĒGISKĀ NOVĒRTĒJUMA VEIKŠANAS APRAKSTS

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums veikts, pamatojoties uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. panta 3. daļas prasībām un saskaņā ar Ministru kabineta 23.03.2004. noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” nosacījumiem.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tika veikts, ņemot vērā Attīstības programmā iekļauto informāciju – esošās informācijas apraksts, novada attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes, pasākumi; starptautiskos un nacionālos vides aizsardzības mērķus un normatīvo aktu prasības.

Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums tika gatavots paralēli Ludzas novada attīstības programmas izstrādei, lai novērstu šajā dokumentā paredzamo pasākumu un aktivitāšu ieviešanas seku ietekmi uz vidi un nodrošinātu iespējamo negatīvo ietekmju novērtējuma iestrādi Attīstības programmā.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi sagatavošanā galvenās izmantotās metodes ir:

- ✓ informācijas analīze;
- ✓ diskusijas darba grupās.

Galvenā problēma, ar ko izstrādātāji saskārās, ir tā, ka informācija neatrodas vienuviet un, lai iegūtu informāciju par kādu objektu, ir jāapzina vairāki informācijas avoti.

Turpmākajā attīstības plānošanas procesā vēlams uzkrāt informāciju par Ludzas novada administratīvo teritoriju.

13. PAREDZĒTIE PASĀKUMI ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Likums "Par vides aizsardzību" definē, ka vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisiju vai populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei.

Valsts vides monitoringa programma ir apstiprināta ar Vides ministra 2010. gada 19. aprīļa rīkojumu Nr. 121 „Par vides monitoringa programmu”. Vides monitoringa programma iedalīta četrās programmās:

- ✓ Gaisa monitoringa programma;
- ✓ Ūdeņu monitoringa programma;
- ✓ Zemes monitoringa programma;
- ✓ Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.

Atmosfēras gaisa kvalitātes monitoringa programmas ietvaros Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra iegūst datus par atmosfēras gaisa kvalitāti un par radioaktivitāti gaisā.

Valsts ūdeņu monitoringa programmas ietvaros novadā tiek noteikts virszemes un pazemes ūdeņu stāvoklis, kā arī lauksaimniecības darbības un ar to saistīto piesārņojuma avotu slodzes ietekme uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti.

Zemes monitorings tiek veikts, lai iegūtu informāciju par zemes apaugumu, tajā skaitā zemes izmantošanas izmaiņām. Monitoringa ietvaros tiek apsekota visa Latvijas teritorija.

Dabas teritoriju monitorings tiek veikts visās NATURA 2000 teritorijās.

Lai sekotu Attīstības programmas ieviešanas gaitai, ir regulāri jāveic dokumenta ieviešanas monitorings.

Monitorings ir instruments, lai konstatētu plānošanas dokumenta ieviešanas ietekmi uz attīstību, t.sk. vidi, lai savlaicīgi novērstu konkrētu pasākumu ieviešanas negatīvās sekas, un, ja nepieciešams, pieņemtu atbilstošus lēmumus, papildinot novada attīstības programmu.

Attīstības programmas īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta, veicot vides monitoringu, kā arī citu informāciju, kas ir pieejama.

Par attīstības programmas uzraudzību atbildīgā institūcija ir Ludzas novada pašvaldības Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa. Tās galvenais uzdevums ir vadīt un koordinēt uzraudzības procesu, identificējot, vai attīstības programmā definēto rādītāju sasniegšana norit kā plānots.

Ludzas novada attīstības programmas uzraudzības process paredz:

- ✓ informācijas sistēmas izveidi;
- ✓ ikgadējā uzraudzības ziņojuma izstrādi par attīstības programmas ieviešanu;
- ✓ 3 gadu pārskata ziņojuma izstrādi par attīstības programmas ieviešanu.

Ludzas novada pašvaldības Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa izveido uzraudzības rādītāju informācijas sistēmu (datu bāzi), kurā regulāri tiks apkopoti dati par novada attīstību raksturojošiem sociālekonomiskajiem rādītājiem un dati par rezultativajiem rādītājiem no pašvaldības struktūrvienībām.

Vismaz vienu reizi gadā iesaistītās institūcijas iesniedz jaunākos datus (par savā kompetencē esošajām aktivitātēm un pasākumiem) par rādītāju sasniegumiem informācijas sistēmā.

Sākot ar attīstības programmas spēkā stāšanās gadu, pamatojoties uz informācijas sistēmā apkopotajiem datiem, Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa sagatavo ikgadējo uzraudzības ziņojumu par attīstības programmas ieviešanu.

Ziņojumā jāietver šāda attīstības programmas īstenošanas progresu analīze:

- ✓ veiktās darbības mērķu un uzdevumu sasniegšanas virzienā;
- ✓ noteikto darbības (output) rādītāju izpildes progresu;
- ✓ konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojumu;
- ✓ secinājumus un ieteikumus darbības uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos rādītājus.

Trīs gadu uzraudzības ziņojuma izstrāde notiek ar mērķi analizēt attīstības programmas rādītāju sasniegumus (par visiem programmā noteiktajiem rādītājiem) trīs gadu periodā, t.sk. novērtējot sasniegto darbības rezultātu un politikas rezultātu ietekmi uz novada attīstības rādītājiem.

Trīs gadu uzraudzības ziņojumā jāietver šāda detalizēta attīstības programmas īstenošanas progresu analīze:

- ✓ veiktās darbības mērķu, uzdevumu un rādītāju sasniegšanas virzienā;
- ✓ konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojumu;
- ✓ secinājumus un ieteikumus darbības uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos rādītājus.

Pamatojoties uz attīstības programmas ikgadējo uzraudzības ziņojumu un kārtējam gadam apstiprināto budžetu ik gadu aktualizē attīstības programmas Rīcības plānu un Investīciju plānu, kā arī lemj par attīstības programmas stratēģiskās daļas aktualizācijas nepieciešamību.

Klāt pie šiem pasākumiem ir jāparedz arī papildus indikatori, pēc kuriem vērtēt vides un dabas teritoriju attīstību jomu. Vides vērtēšanas indikatori:

- ✓ Saglabātā/ uzlabotā inženierinfrastruktūra;
- ✓ Atjaunojamo energoresursu proporcija pašvaldības siltumapgādē;
- ✓ Tūristu skaits;
- ✓ Zemju apsaimniekošana – neizmantotās lauksaimniecības zemes, zemju apmežošana.

Ieteicamie plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes novērtējuma indikatori ir pieejami metodiskajā materiālā „Plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes uz vidi novērtējums (Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma monitorings)”, kas atrodams Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā.

Lai konstatētu Ludzas novada attīstības programmas 2011. – 2017. gadam īstenošanas radīto ietekmi uz vidi, jāveic plānošanas dokumenta realizācijas novērtējums un 2015. gadā jāizstrādā monitoringa ziņojums, kas jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojā.

14. KOPSAVILKUMS

Stratēģiskais ietekmes uz vidi pārskats sagatavots, pamatojoties uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. panta 3. daļas prasībām un saskaņā ar Ministru kabineta 23.03.2004. noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” nosacījumiem.

Vides pārskatā izvērtēta Ludzas novada attīstības programmas iespējamā ietekme uz vidi.

Ludzas novada Attīstības programma ir vidējā termiņa plānošanas dokuments 2011. – 2017.gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai. Izstrādājot Attīstības programmu, ir ņemti vērā Latgales plānošanas reģiona spēkā esošie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, Ludzas novada teritorijas plānojums un to vietējo pašvaldību, ar kurām robežojas Ludzas novads, spēkā esošie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti.

Attīstības programma sastāv no divām daļām. Pirmajā daļā ir veikta novada pašreizējās situācijas un SVID analīze. Balstoties uz pašreizējās situācijas analīzes rezultātiem, otrajā daļā ir noformulēta novada attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes. Izejot no ilgtermiņa prioritātēm, ir definētas vidējā termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi, Otrās sadaļas nobeigumā iekļauts Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un izstrādāta Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība.

Vides pārskatā izvērtētas plānoto projektu aktivitātes, kas iekļautas Investīciju plānā 2011. – 2013. gadam.

Izvērtējot visus plānotos projektus, redzams, ka lielākoties ilgtermiņā tām ir pozitīva ietekme uz vidi, cilvēku veselību, kultūras mantojuma saglabāšanu. Daži projekti īstermiņā atstās negatīvu ietekmi uz apkārtējo vidi, taču ilgtermiņā tie būs pozitīvi, attīstot un modernizējot transporta infrastruktūru, ūdenssaimniecības infrastruktūru, atkritumu apsaimniekošanu.

Lielākā daļa projektu dos tiešu vai netiešu pozitīvu ietekmi uz vidi, tās objektiem. Neviens no projektiem neparedz būtiski pasliktināt vides kvalitāti.

Izvērtējot visus projektus, kas paredzēti Attīstības programmā, jāsecina, ka to ietekme uz vidi ilgtermiņā ir pozitīva. Īstenojot projektus, kas īstermiņā var ietekmēt vidi negatīvi, ir jāievēro likumdošana, samazinot līdz minimumam ietekmi uz vidi, cik tas katrā projektā ir iespējams. Kopumā, īstenojot Attīstības programmā ietvertos projektus, uzlabosies iedzīvotāju dzīves kvalitāte un veselība.

Ludzas novada attīstības programmas vīzija, mērķi, prioritātes un uzdevumi, kā arī no tiem izrietošie projekti un aktivitātes atbilst starptautiskajiem un nacionālajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem. Attīstības programmas realizācija neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz aizsargājamām dabas teritorijām un novada teritoriju kopumā.

Izstrādājot Vides pārskatu, tiek iesaistīta sabiedrība, nosakot Vides pārskata 1. redakcijas sabiedrisko apspriešanu.

Vides pārskatā ir sniegts esošās novada vides raksturojums, sniegts īss vides kvalitātes raksturojums.

Attīstības programma pēc tās apstiprināšanas nodrošinās teritorijas mērķtiecīgi plānotu attīstību vidējā termiņā un finanšu līdzekļu, tai skaitā ES fondu, piesaisti. Tajā paredzēta iedzīvotāju līdzdalība teritorijas attīstības veicināšanā katrā no izvirzītajām vidējā un ilgtermiņa prioritātēm.

Sekas, ja Attīstības programma netiktu īstenota:

- ✓ Netiek nodrošināta teritorijas ilgtspējīga attīstība;
- ✓ Palielinās vides riksi un pasliktinās vides kvalitāte, palielinās vides piesārņojuma draudi;
- ✓ Samazinās investīciju apjoms.

Attīstības programma neparedz tādu projektu īstenošanu, kas varētu būtiski pasliktināt vides kvalitāti īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

Galvenās problēmas, kas saistītas ar vides aizsardzību novada teritorijā, var iedalīt četrās grupās:

- ✓ Īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošana;
- ✓ Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana;
- ✓ Vides piesārņojums;
- ✓ Vides stāvokļa pasliktināšanās.

Izstrādājot Ludzas novada attīstības programmu, ir ņemtas vērā Latvijā esošās vidi aizsargājošās stratēģijas un plāni, vides aizsardzību reglamentējošie likumi un Ministru kabineta noteikumi, kā arī Eiropas Savienībā esošie normatīvie akti.

Analizējot Ludzas novada Attīstības programmu, tiek piedāvāts – *nulles variants*, t.i., izstrādātā programma netiek realizēta.

Vērtējot vides ietekmi *nulles variantā*, jāsecina, ka tiktu ierobežotas iespējas ekonomiskai attīstībai, inženiertehniskai attīstībai, tūrisma attīstībai. Kopumā vides stāvoklis pasliktinātos, jo:

- ✓ Palielinātos virszemes ūdeņu eutrofikācija;
- ✓ Palielinātos slodze no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kam nepieciešama renovācija;
- ✓ Palielinātos izmešu daudzums atmosfērā, jo netiktu īstenota ideja par videi draudzīgu kurināmo;
- ✓ Nepārdomāta teritorijas attīstība, neievērojot dabas un vides aizsardzības prasības, pazeminātu dzīves kvalitāti (estētiskās vērtības, vides kvalitāti utt.) un rezultātā mazinātu arī nekustamā īpašuma vērtību.

Izstrādājot Ludzas novada attīstības programmu, NATURA 2000 teritorijās vai to apkārtnē netiek plānotas tādas darbības, kam būtu nepieciešami kompensējošie pasākumi.

Vides pārskata izstrādes laikā nav konstatētas iespējamās būtiskas pārrobežu ietekmes, kas rastos Attīstības programmas ieviešanas laikā.

Lai sekotu Attīstības programmas ieviešanas gaitai, ir regulāri jāveic dokumenta ieviešanas monitorings.

Attīstības programmas īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta, veicot vides monitoringu, kā arī citu informāciju, kas ir pieejama.

Par attīstības programmas uzraudzību atbildīgā institūcija ir Ludzas novada pašvaldības Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa. Tās galvenais uzdevums ir vadīt un koordinēt uzraudzības procesu, identificējot, vai attīstības programmā definēto rādītāju sasniegšana norit kā plānots.

Ludzas novada attīstības programmas uzraudzības process paredz:

- ✓ informācijas sistēmas izveidi;
- ✓ ikgadējā uzraudzības ziņojuma izstrādi par attīstības programmas ieviešanu;
- ✓ 3 gadu pārskata ziņojuma izstrādi par attīstības programmas ieviešanu.

PIELIKUMI

1. pielikums

Rīgā, 07. DEC. 2010 Nr. 7-02/14081

uz 02.12.2010. Nr. 3-7.2/1741

Ludzas novada pašvaldība
Raina iela 16A, Ludza, Ludzas novads, LV-5701

Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu

Vides pārraudzības valsts birojs (turpmāk – Birojs) izskatīja Jūsu 2010.gada 2.decembra vēstuli Nr.3-7.2/1741 un tai pievienoto iesniegumu par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu. Izvērtējot Biroja rīcībā esošo informāciju saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem, Birojs ir pieņēmis lēmumu piemērot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu Ludzas novada attīstības programmai 2011.–2017.gadam.

Birojs saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – MK noteikumi) 9.1. un 14.punktā noteikto nosaka, ka plānošanas dokumenta un Vides pārskata projekts nosūtāms šādām institūcijām:

- Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālajai vides pārvaldei;
- Veselības inspekcijas atbilstošai struktūrvienībai;
- Latgales plānošanas reģiona administrācijai;
- Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijai.

Plānošanas dokumenta izstrādātājam jānodrošina plānošanas dokumenta un Vides pārskata projektu sabiedriskā apspriešana un sabiedriskās apspriešanas sanāksmes organizācija atbilstoši MK noteikumu V nodaļā noteiktajam.

Pielikumā:

Vides pārraudzības valsts biroja 2010.gada 7.decembra lēmums Nr.38 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu – 3 lpp.

Direktors

A.Lukševics

Celītāne 67770826

SAŅEMTS
Ludzas novada pašvaldībā
2010. gada 13. decembrī
Reģ. Nr. 3-7.2/1325

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 67321173; fakss: 67321049)

Rīgā,
2010.gada 7.decembrī

Lēmums Nr.38

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

Ludzas novada pašvaldība, adrese: Raiņa iela 16A, Ludza, Ludzas novads,
LV-5701.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Ludzas novada attīstības programma 2011.–2017.gadam.

Izvērtētā dokumentācija:

Ludzas novada pašvaldības 2010.gada 2.decembra vēstule Nr.3-7.2/1741 un
tai pievienotais iesniegums par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu.

Ludzas novada pašvaldības viedoklis:

Ludzas novada attīstības programmā 2011.–2017.gadam (turpmāk arī
Attīstības programma) nav paredzētas darbības, kas var būtiski ietekmēt vides
kvalitāti īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un novada teritorijā kopumā.

Faktu konstatācija un izvērtējums:

1. Ludzas novada pašvaldība ir uzsākusi Ludzas novada attīstības programmas
2011.–2017.gadam izstrādi.
2. Teritoriālās reformas rezultātā atbilstoši Ludzas novada pašvaldības 2009.gada
30.jūlija saistošajiem noteikumiem Nr.1 „Ludzas novada pašvaldības nolikums”
(apstiprināti ar Ludzas novada domes 2009.gada 30.jūlija sēdes lēmumu
(protokols Nr. 5, 2.§)) Ludzas novada administratīvajā teritorijā ietilpst Briģu,
Cirmas, Isnaudas, Istras, Nirzas, Ņukšu, Pildas, Pureņu un Rundēnu pagasts un
Ludzas pilsēta.
3. Iesniegumā norādīts, ka plānošanas dokuments tiks izstrādāts saskaņā ar Latgales
plānošanas reģiona teritorijas plānojumu 2006.–2026.gadam, Latgales attīstības
plānu un Latgales pilsētu attīstības stratēģiju.

4. Pašvaldība informē, ka Ludzas novada attīstības programma 2011.–2017.gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai. No iesniegumā ietvertās informācijas izriet, ka Ludzas novada turpmākā attīstība ir saistīta ar atjaunojamo energoresursu izmantošanu, tūrisma attīstību; paredzēts īstenot inženierinfrastruktūras tīklu renovācijas/rekonstrukcijas projektus; Attīstības programmā tiks apzinātas sapropeļa ieguves iespējas. Tāpat pašvaldība norādījusi, ka novada ekonomiskās izaugsmes potenciāls balstās uz esošo uzņēmumu attīstību, neizmanto tiem cilvēku un dabas resursiem, relatīvi zemām darbaspēka izmaksām, kā arī labu ģeogrāfisko un loģistikas situāciju.
5. Ludzas novada teritorijā atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas – daļa no Rāznas nacionālā parka teritorijas (izstrādāts un apstiprināts dabas aizsardzības plāns 2009. – 2019.gadam), kura aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē Rāznas nacionālā parka likums un Ministru kabineta 2007.gada 26.jūnija noteikumi Nr.447 „Rāznas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, kā arī dabas parks „Istras pauguraine” un dabas liegumi „Istras ezers” un „Pildas ezers”, kuru aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
6. Saskaņā ar pašvaldības iesniegumā norādīto, plānošanas dokumenta izstrādātājs ir konsultējies par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5.punktā noteiktajam, iesniegumā norādot uz šo konsultāciju rezultātiem – Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālā vides pārvalde un Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācija uzskata, ka Ludzas novada attīstības programmai 2011.–2017.gadam nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu.
7. Ņemot vērā augstāk minēto, Ludzas novada attīstības programma 2011.–2017.gadam attiecas uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešajā daļā minētajiem plānošanas dokumentiem, kuriem jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības jāizvērtē atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ pantā noteiktajam. Vienlaikus Vides pārraudzības valsts birojs vērš Ludzas novada pašvaldības uzmanību uz to, ka stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums iepriekš veikts Nirzas pagasta teritorijas plānojumam (Biroja 2006.gada 3.augusta atzinums Nr.41), Ņukšu pagasta teritorijas plānojumam 2009. –2021.gadam (Biroja 2009.gada 17.jūlija atzinums Nr.26) un Rundēnu pagasta teritorijas plānojumam 2009.-2021.gadam (Biroja 2009.gada 5.jūnija atzinums Nr.19), kur citu starpā atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta sestajā daļā noteiktajam Birojs savos atzinumos norādījis uz plānošanas dokumentu monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņiem. Sagatavojot Attīstības programmas Vides pārskatu, lūdzam ņemt vērā iepriekš minēto, kā arī likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta pirmajā daļā noteikto, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.pants, 23.²pants, 23.³pants;
- Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5.,6.,7. punkts;
- Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”;
- Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Likums „Rāznas nacionālā parka likums”;
- Ministru kabineta 2007.gada 26.jūnija noteikumi Nr.447 „Rāznas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Attīstības plānošanas sistēmas likums.

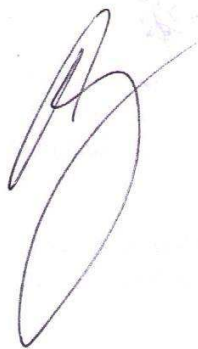
Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Vides pārraudzības valsts birojs, saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.³pantā noteikto, izvērtēja Ludzas novada pašvaldības 2010.gada 2.decembra vēstuli Nr.3-7.2/1741 un tai pievienoto iesniegumu par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu. Ņemot vērā likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.² pantā noteiktos stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas, Vides pārraudzības valsts birojs secināja, ka Ludzas novada attīstības programma attiecas uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešajā daļā minētajiem plānošanas dokumentiem, kuriem jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

Lēmums:

- Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Ludzas novada attīstības programmai 2011.–2017.gadam.

Direktors

A.Lukševics

Ordien, 2011. gada 1. februārī

LUDZAS Zeme

t. 25464670.

Paziņojums par Ludzas novada attīstības

programmas 2011.-2017.gadam un vides pārskata 1. redakcijas nodošanu publiskai apspriešanai

Atbilstoši Ludzas novada domes 2011. gada 27. janvāra lēmumam Nr.1., 47.§, tiek organizēta Ludzas novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam un vides pārskata 1.redakcijas sabiedriskā apspriešana.

1. Attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas noteiks novada prioritātes un rīcības virzienus turpmākajiem 7 gadiem, tāpēc aicinām novada uzņēmējus, izglītības, veselības, sociālās aprūpes, transporta, vides aizsardzības un novada nevalstisko organizāciju pārstāvjus, kā arī citus interesentus iesaistīties attīstības programmas publiskajā apspriešanā, lai vienotos par turpmākās attīstības galvenajiem virzieniem un veicināmajām aktivitātēm jūsu pārstāvošajās jomās.

2. Ar Ludzas novada attīstības programmas 2011. — 2017. gadam un vides pārskata 1.redakcijas materiāliem laika posmā no š.g. 1. februāra līdz š.g. 15. martam var iepazīties:

* Ludzas novada pašvaldībā, Raiņa ielā 16A, 2. stāvā, 13. kabinetā, darba dienās no 8.00 līdz 12.00 un 13.00 līdz 17.00, * Ludzas novada pašvaldības mājas lapā www.ludzaspils.lv.

3. Rakstiskus komentārus un priekšlikumus par Ludzas novada attīstības programmas 1.redakciju iespējams iesniegt līdz 2010. gada 15. martam:

* Ludzas novada pašvaldībā, Raiņa ielā 16A, 2.stāvā, 13.kabinetā,

* sūtot pa pastu uz adresi: Ludzas novada pašvaldība, Raiņa ielā 16, Ludza, Ludzas novads, LV - 5701,

* elektroniski — uz e-pasta adresi: ilona.rimsa@ludzaspils.lv.

5. Ludzas novada attīstības programmas 1.redakcijas sabiedriskās apspriedes sanāksme notiks **2011.gada 25.februārī** plkst.15.00 Ludzas novada pašvaldības zālē, Raiņa ielā 16A, Ludza, Ludzas novads.

Kontaktpersona: **Ilona RIMŠA**,
Ludzas novada pašvaldības Attīstības un nekustamā īpašuma
teritorijas plānoāja, tālr.65707411, e-pasts:
ilona.rimsa@ludzaspils.lv

LUDZAS Zeme

Iznāk, orģināls un piektdienas
latviešu un krievu valodā.
Reģistrācijas apliecība nr. M 00023.
Indekss: 3028.

Reģistrācijas numurs 46803003451
Norēķinu konts LV62LHZB5700092131001,
VAS LHZB Ludzas nodala, kods LHZBLY22.
Izdevējs — SIA "Ludzas Zeme"
Iespēstis SIA "Latgales drukā",
Baznīcas ielā 28, Rēzekne.
Galvenā redaktore **Ērika BONDARENKO**.

Un tāpēc ir tik grūti, zaļām
skujām birstot,
Uz mūžu smagai zemei tevī
atdot, māt.

Izsakām dziļu un patiesu
līdzjūtību **Ainai Toporkovai**,
no

MĀTES
Kārsavas vidusskolas kolektīvs

Tu, mīļā māt, nu projām
aizej klusi

Tai ceļā pēdējā, no kura
nepārnāk...

Skumju un atvadu brīdī
esam kopā ar kolēģi **Ainu**
Toporkovu, **MĀTI**

aizsaulē ceļā aizvadot.
Kārsavas vidusskolas
administrācija

Lai mātes mīla paliek
dziļi sirdī

Par avotu, kur mūžam
spēka smelt.

Lai mūsu līdzjūtības vārdi ir
patiesi atbalsts kolēģei **Ainai**
Toporkovai, **MĀTI**

zemes klēpī guldot.
Kārsavas vidusskolas Dabaszinību
un matemātikas skolotāju
metodiskā komisija

Kad zaļu skuju raksts klāj
Vitālija MIKIJANSKA
pēdējo ceļu un atvadu ziedī
smaržo tik rūgti, bēdās esmu
kopā ar **Ināru Mikijansku-**
Jakupāni, no tēva atvadoties.
Valentīna

Izsaku patiesu līdzjūtību
Vijai un Ainai,
māmiņu **Valentīnu**
TRUKŠĀNI
mūžībā pavadot.
Valentīna Kapustāne

Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt uz Tava
kapa, Staņislav.
Sāpju brīdī esam kopā ar
Irēnu un dēliem Gunti un
Juri,
Staņislavu LIPSKI
zemes klēpī guldot.
Irēnīt, tu esi stipra, Tu visu
vari. Lai nesāp un nesalst Tēv
sirds.
Lazovski Rēzeknē

Bijušie kaimiņi: Dektere,
Jakovļevu ģimene, Šķirmane un
Polkānu ģimene

Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt uz Tava
kapa, Staņislav.
Sāpju brīdī esam kopā ar
Irēnu un dēliem Gunti un
Juri,
Staņislavu LIPSKI
zemes klēpī guldot.
Irēnīt, tu esi stipra, Tu visu
vari. Lai nesāp un nesalst Tēv
sirds.
Lazovski Rēzeknē

Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt uz Tava
kapa, Staņislav.
Sāpju brīdī esam kopā ar
Irēnu un dēliem Gunti un
Juri,
Staņislavu LIPSKI
zemes klēpī guldot.
Irēnīt, tu esi stipra, Tu visu
vari. Lai nesāp un nesalst Tēv
sirds.
Lazovski Rēzeknē

Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt uz Tava
kapa, Staņislav.
Sāpju brīdī esam kopā ar
Irēnu un dēliem Gunti un
Juri,
Staņislavu LIPSKI
zemes klēpī guldot.
Irēnīt, tu esi stipra, Tu visu
vari. Lai nesāp un nesalst Tēv
sirds.
Lazovski Rēzeknē

Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt uz Tava
kapa, Staņislav.
Sāpju brīdī esam kopā ar
Irēnu un dēliem Gunti un
Juri,
Staņislavu LIPSKI
zemes klēpī guldot.
Irēnīt, tu esi stipra, Tu visu
vari. Lai nesāp un nesalst Tēv
sirds.
Lazovski Rēzeknē

Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt uz Tava
kapa, Staņislav.
Sāpju brīdī esam kopā ar
Irēnu un dēliem Gunti un
Juri,
Staņislavu LIPSKI
zemes klēpī guldot.
Irēnīt, tu esi stipra, Tu visu
vari. Lai nesāp un nesalst Tēv
sirds.
Lazovski Rēzeknē

Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt uz Tava
kapa, Staņislav.
Sāpju brīdī esam kopā ar
Irēnu un dēliem Gunti un
Juri,
Staņislavu LIPSKI
zemes klēpī guldot.
Irēnīt, tu esi stipra, Tu visu
vari. Lai nesāp un nesalst Tēv
sirds.
Lazovski Rēzeknē

Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt uz Tava
kapa, Staņislav.
Sāpju brīdī esam kopā ar
Irēnu un dēliem Gunti un
Juri,
Staņislavu LIPSKI
zemes klēpī guldot.
Irēnīt, tu esi stipra, Tu visu
vari. Lai nesāp un nesalst Tēv
sirds.
Lazovski Rēzeknē

Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt uz Tava
kapa, Staņislav.
Sāpju brīdī esam kopā ar
Irēnu un dēliem Gunti un
Juri,
Staņislavu LIPSKI
zemes klēpī guldot.
Irēnīt, tu esi stipra, Tu visu
vari. Lai nesāp un nesalst Tēv
sirds.
Lazovski Rēzeknē

Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt uz Tava
kapa, Staņislav.
Sāpju brīdī esam kopā ar
Irēnu un dēliem Gunti un
Juri,
Staņislavu LIPSKI
zemes klēpī guldot.
Irēnīt, tu esi stipra, Tu visu
vari. Lai nesāp un nesalst Tēv
sirds.
Lazovski Rēzeknē

Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt uz Tava
kapa, Staņislav.
Sāpju brīdī esam kopā ar
Irēnu un dēliem Gunti un
Juri,
Staņislavu LIPSKI
zemes klēpī guldot.
Irēnīt, tu esi stipra, Tu visu
vari. Lai nesāp un nesalst Tēv
sirds.
Lazovski Rēzeknē

REDAKCIJAS ADRESE: Ludzā, 1. Maija ielā 5, LV-5701.
E-pasta adrese: Izreklam@e-vels.lv; ludzame@ludza.apollo.lv
REKLĀMAS DAĻA — L/ fakss 65707088, Darba laiks: 8.00 — 16.30.
TĀLRUNIS: galvenā redaktore **Ē. BONDARENKO** — 65726938,
krievu izdevuma nodaļa — t. 65707089, žurnālisti: 65707086,
65707087, 65726939, galvenā grāmatvede — 65707015,
sekretāre — 65707014. Redakcijas mob.t. — 26480667, 26164247.

Ludzas novada attīstības programma 2011. - 2017. gadam

Paziņojums par Ludzas novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam un vides pārskata 1.redakcijas nodošanu publiskai apspriešanai

Atbilstoši Ludzas novada domes 2011.gada 27.janvāra lēmumam Nr.1. 47.§ tiek organizēta Ludzas novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam un vides pārskata 1.redakcijas sabiedriskā apspriešana.

1. Attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas noteiks novada prioritātes un rīcības virzienus turpmākajiem 7 gadiem, tāpēc aicinām novada uzņēmējus, izglītības, veselības, sociālās aprūpes, transporta, vides aizsardzības un novada nevalstisko organizāciju pārstāvjus, kā arī citus interesentus iesaistīties attīstības programmas publiskajā apspriešanā, lai vienotos par turpmākās attīstības galvenajiem virzieniem un veicamajām aktivitātēm Jūsu pārstāvošajās jomās.

2. Ar Ludzas novada attīstības programmas 2011.- 2017.gadam un vides pārskata 1.redakcijas materiāliem laika posmā no š.g. 1.februāra līdz š.g. 15.martam var iepazīties:

- Ludzas novada pašvaldībā, Raiņa ielā 16A, 2.stāvā, 13.kabinetā darba dienās no 8.00-12.00 un 13.00-17.00
- Ludzas novada pašvaldības mājas lapā <http://www.ludzaspils.lv/>

3. Rakstiskus komentārus un priekšlikumus par Ludzas novada attīstības programmas 1.redakciju iespējams iesniegt līdz 2010.gada 15.martam:

- Ludzas novada pašvaldībā, Raiņa ielā 16A, 2.stāvā, 13.kabinetā,
- sūtot pa pastu uz adresi: Ludzas novada pašvaldība, Raiņa ielā 16, Ludza, Ludzas novads, LV - 5701
- elektroniski - uz e-pasta adresi: ilona.rimsa@ludzaspils.lv

5. Ludzas novada attīstības programmas 1.redakcijas sabiedriskās apspriedes sanāksme notiks 2011.gada 25.februārī plkst.15.00 Ludzas novada pašvaldības zālē, Raiņa ielā 16A, Ludzā, Ludzas novadā.

Kontaktpersona:

Ilona Rimša

Ludzas novada pašvaldības

Attīstības un nekustamā īpašuma

teritorijas plānotāja

tālr.65707411

e-pasts: ilona.rimsa@ludzaspils.lv

Publicēts: www.ludzaspils.lv

Ludzas novada attīstības programmas 2011. – 2017. gadam un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma 1. redakcijas publiskās apspriešanas sanāksmes

PROTOKOLS

Sanāksme notiek: 2011. gada 25. februāris, Ludzas novada pašvaldības zālē, Raiņa 16, Ludzā, Ludzas novadā.

Sanāksmē piedalās: Skatīt pielikumu Nr. 1 – „Ludzas novada attīstības programmas 2011. – 2017. gadam un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma 1. redakcijas publiskās apspriešanas sanāksmes reģistrācijas lapas kopija”.

Sanāksmes sākums: plkst. 15.00

Sanāksmes vadītājs: Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļas vadītājs **A. Meikšāns**

Atklājot sanāksmi, Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļas vadītājs **A.Meikšāns** informē klātesošos par sabiedriskās apspriešanas rīkošanas būtību – sniegt informāciju un diskutēt par izstrādāto Ludzas novada attīstības programmas 2011. – 2017. gadam un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma pirmo redakciju.

A. Meikšāns, informē, ka Ludzas novada attīstības programma ir vidējā termiņa plānošanas dokuments, kuru izstrādā uz 7 gadiem. Attīstības programmas galvenā loma ir apzināt un novērtēt pašvaldības rīcībā esošos resursus (dabas resursi, infrastruktūra, cilvēkresursi), piedāvājot skaidru redzējumu un risinājumus to efektīvākai izmantošanai, kā arī mērķtiecīgi plānot rīcības un investīcijas (t.sk. pamats pašvaldības budžeta plānošanai).

Teritorijas plānotāja **Ilona Rimša** klātesošos iepazīstināja ar Ludzas novada attīstības programmas 2011. – 2017. gadam 1.redakcijas izstrādes gaitu.

Pirms attīstības programmas izstrādes uzsākšanās tika veikta iedzīvotāju anketēšana ar mērķi uzzināt iedzīvotāju viedokļus par Ludzas novada attīstības problēmām, attīstības iespējām un virzieniem. Aptaujā piedalījās 191 respondents, 70% no respondentiem no lauku teritorijām, 30% no pilsētas. Aptaujas rezultāti ir apkopoti un ievietoti pašvaldības mājas lapā www.ludzaspils.lv sadaļā „Plānošanas dokumenti”.

Attīstības programmas izstrāde veikta pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 14.panta otrās daļas 1.punktu, Attīstības plānošanas sistēmas likuma 6.panta ceturto daļu un Reģionālās attīstības likuma 13.pantu, kā arī saskaņā ar LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas izstrādātiem „Metodiskiem ieteikumiem attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī”.

Izstrādājot Attīstības programmu, ir ņemti vērā Latgales plānošanas reģiona spēkā esošie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, Ludzas novada teritorijas plānojums un to vietējo pašvaldību spēkā esošie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, ar kurām robežojas Ludzas novads.

Izstrādājot attīstības programmu tika veikta novada pašreizējās situācijas un SVID analīze. Balstoties uz pašreizējās situācijas analīzes rezultātiem, tika izstrādāta stratēģiskā daļa.

Attīstības programmas stratēģiskajā daļā noformulēta pašvaldības specializācija, vīzija, noteiktas ilgtermiņa prioritātes. Pašvaldības specializācija atspoguļo pašvaldības perspektīvās ekonomiskās attīstības iespējas un virzienus.

Izejot no ilgtermiņa prioritātēm, ir definētas vidējā termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi.

Attīstības programmas noslēgumā tiks iekļauts pārskats par Attīstības programmas publiskās apspriešanas rezultātiem.

SIA „Ludzas zeme” korespondents **S. Timofejevs** interesējās par novada attīstības programmas spēkā stāšanos termiņiem un novada specializāciju.

I.Rimša atbildot uz jautājumiem, norāda, ka līdz 2011.gada 15.martam notiek Ludzas novada attīstības programmas 2011. – 2017. gadam un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma I. redakcijas publiskā apspriešana. Ņemot vērā publiskās apspriešanas rezultātus tiks izstrādāta attīstības programmas galīgā redakcija. Pēc galīgās redakcijas apstiprināšanas, attīstības programma tiks nosūtīta Latgales plānošanas reģionam un VARAM atzinuma saņemšanai.

Pašvaldības specializācija atspoguļo pašvaldības ekonomiskās attīstības pamatu un lomu plānošanas reģiona ekonomikas profila īstenošanā. Pašvaldības specializāciju nosaka pēc pašreizējās situācijas analīzes un SVID analīzes veikšanas.

Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļas vides inženiere **Mārīte Romanovska** iepazīstināja klātesošos ar pārskata stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādes gaitu un saskaņošanas procedūrām.

Vides pārskata sagatavošanā izmantotās šādas darba metodes:

- esošās situācijas analīze;
- konsultācijas ar vides aizsardzības institūcijām;
- plānoto darbību analīze;
- sabiedrības viedokļa noskaidrošana.

Ar attīstības programmu saistīta ir īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošana, bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, vides piesārņojums un vides stāvokļa pasliktināšanās. Lielākoties ilgtermiņā projektiem ir pozitīva ietekme uz vidi, cilvēku veselību un kultūras mantojumu. Tikai daži projekti īstermiņā atstās negatīvu ietekmi uz apkārtni, taču ilgtermiņā projektu ietekme būs pozitīva (attīstīta transporta infrastruktūra, ūdenssaimniecība, atkritumu apsaimniekošana).

Sabiedriskā apspriešana beidzās: plkst. 16.00

Sēdes vadītājs

Aivars Meikšāns

Protokolēja

Ilga Grade

LUZAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2011. – 2017.GADAM
STRATĒGISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA
1.redakcijas
Sabiedriskās apspriedes sanāksmes
Dalībnieku registrācijas lapa

2011.gada 25.februāris, Raiņa iela 16, Ludza, Ludzas novads

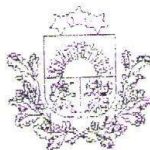
Vārds, Uzvārds	Institūcija / Uzņēmums	Amats	Kontaktinformācija	Paraksts
Oļga Petrova	Ludzas pag. pārvalde Pienemtu pag. pārvalde	pārvaldes vadītāja	OlgPet@inbox.lv 65749300, 65739393	OlgPet
Andis Valēns	Bēgļu pag. pārvalde Nīces pag. pārvalde	pārvaldes vadītājs	valens@inbo.lv 65725415, 65729453	Andis
Vladimirs Karibaničs	Ludzas novada pārvalde	IT speciālists	VLADIMIR@ludza.lv 19116399	Vladimirs
Iļja Garsis	Ludzas novada pārvalde	Jabučinska tālruna operators	ija.garsis@ludza.lv 65704131	Iļja
Romāns Romanovs	Ludzas novada pārvalde	klides inženieris	romans.romanovs@ludza.lv T. 65704130	Rom
Sergejs Šimfajevs	SH „Ludzas zeme” uzņēmums	uzņēmuma vadītājs	T. 65707083	Šimfajevs
Aina Palkāne	Ludzas novada pārvalde	Nepastāvības spec. izp.	65707410	Aina
Sergejs Šimfajevs	Ludzas novada pārvalde	līdzdalības	65707403	Sergejs
Jeļena Lapšova	Ludzas novada pārvalde	kartogrāfijas nosūtītāja	65707407	Jeļena
Alona Gondele	Ludzas nov. pārvalde	pe-tājs	29107692	Alona
ROMUALDS TEMNIJS	LUDZAS NOV. PĀRVALDĪBA	ARCHITEKTS	65707407	ROMUALDS
Arturs Lazovics	Ludzas nov. pārvalde	Interiārkomun- ikācijas spec.	29155364	Arturs
Volfrims Rušins	Ludzas novada pārvalde	Zemes ierīkošanas inženieris	26475315	Volfrims
Līana Dagle	LNP pilsas sekretāre	pilsas sekretāre	65707416	Līana
Rona Rimša	Ludzas novada pārvalde	teritorijas plānotāja	65707411	Rona
Ainars Muižāns	LNP	Ned. vadītājs	65707496	Ainars

[illegible]

4. pielikums

Institūcija, atzinuma numurs, datums	Priekšlikumi, ieteikumi, iebildumi	Komentārs par iekļaušanu Attīstības programmā un Vides pārskatā
Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālā administrācija 02.03.2011. Nr. R4-3/83	Korekti norādīt Rāznas nacionālā parka aizsardzības statusu.	Labots – Rāznas nacionālais parks.
VVD Rēzeknes reģionālā vides pārvalde 18.02.2011. Nr. 53-9./126	Attīstības programmā/ Vides pārskatā: Precizēt un papildināt sadaļu 1.3.4.Ūdeņi. Precizēt urbumu skaitu pašvaldībā sadaļā 7.2., 15. tabulā. Precizēt 17.tabulu par notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Precizēt 19.tabulas nosaukumu un NAI jaudas. Papildināt 21.tabulu ar atkritumu izgāztuvi „Rukši”. Precizēt 7.3.1.sadaļu atbilstoši mūsdienu situācijai.	Sadaļa precizēta Urbumu skaits precizēts Tabula precizēta. Tabulas nosaukums precizēts. Pievienots datums, uz kuru ir sniegtā informācija. Tabula papildināta. Sadaļa par sadzīves atkritumiem precizēta.
Latgales plānošanas reģions 14.02.2011. Nr. 2-4.3/57	Neiebilst pret Attīstības programmas un Vides pārskata 1. redakcijas tālāku virzību.	-
Veselības inspekcija 10.02.2011. Nr. 5.10-32/2569/1402	Rekomendē iekļaut Vides pārskata 3.5.punktā informāciju par peldvietām. Rekomendē turpināt ūdenssaimniecību projektu realizāciju, lai līdz 2015.gadam dzeramā ūdens kvalitāte ūdensapgādes sistēmās atbilstu Padomes direktīvas 98/83/EK „Par dzeramā ūdens kvalitāti” prasībām.	Informācija par peldvietām iekļauta. Ūdenssaimniecības projekti tiek realizēti pašvaldības iespēju robežās.

03.03.2011. 12:09 FAX

LATVIJAS REPUBLIKAS
VIDES AIZSARDZĪBAS UN REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE

Reģ. Nr. 90009099027, Baznīcas iela 7, Sigulda, Siguldas nov., LV-2150
tālrunis 67509545, fakss 67509544, e-pasts: daba@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

Rēzeknē

02.03.2011. Nr. R.4-3/ *88*
Uz 31.01.2011. Nr.3-7.2/198

Ludzas novada pašvaldībai
Raina iela 16a, Ludza
Ludzas novads, LV-5701

Par Ludzas novada Attīstības
programmas un Vides pārskata
1.redakciju

Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālā administrācija (turpmāk tekstā – Pārvalde) izskatīja Jūsu iesniegumu ar lūgumu sniegt atzinumu par Ludzas novada Attīstības programmu 2011.-2017. gadam un Vides pārskata 1.redakciju.

Izvērtējot „Ludzas novada Attīstības programmu 2011.-2017.gadam” un Vides pārskata 1.redakciju, kā arī Pārvaldes rīcībā esošo informāciju par Ludzas novada teritorijā esošajām īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām, Pārvalde konstatēja:

1. „Ludzas novada Attīstības programma 2011.-2017.gadam” ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenošanai un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai.
2. Rīcības programmā noteiktie stratēģiskie attīstības virzieni neparedz būtisku ietekmi uz īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām, jo attiecīgajā investīciju plānā netiek plānotas darbības Ludzas novadā esošajās īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās – dabas parkā „Istras pauguraine”, dabas liegumā „Istras ezers”, dabas liegumā „Pildas ezers”, Rāznas nacionālā parka Ludzas novada teritorijā, kā arī dabas pieminekļos Runtortas parks, Gomeļmuižas parks, Rundēnu velna dobe, Plusona dižakmens.
3. Īpaši aizsargājamajai dabas teritorijai - Rāznas nacionālajam parkam ir izstrādāts un apstiprināts dabas aizsardzības plāns, kurā noteiktas galvenās teritorijas dabas vērtības un pasākumi to aizsardzībai un apsaimniekošanai, kas saskaņā ar 02.03.1993. LR likuma „Par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām” 21.pantu ir jāievēro, veicot tautsaimniecības un teritoriālo plānošanu, zemes ierīcību un meža apsaimniekošanu, un visu veidu projektēšanas darbus.
4. Attīstības programmā netiek paredzēti teritorijas apbūves un izmantošanas noteikumi, kā arī teritorijas izmantošanas nosacījumi.
5. Attīstības programmas 2.tabulā ir nepieciešams korekti norādīt Rāznas nacionālā parka aizsardzības statusu. Rāznas nacionālā parka aizsardzības statuss ir nacionālais parks, nevis dabas parks, kā ir norādīts tabulā.

SANĒMTS PA FAKSU
Ludzas novada pašvaldībā
2011. gada 3. martā
Reģ.Nr. 3-7.1/261

6. Konkretizējot Attīstības programmā definēto uzdevumu „uz dabas resursiem balstītas ražošanas attīstības veicināšana” zemāka līmeņa attīstības plānošanas dokumentos, ir jāņem vērā dabas aizsardzību regulējošo normatīvo aktu prasības, ja šāda veida ražošana tiek paredzēta īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

Nemot vērā augstākminēto, Pārvalde sniedz atzinumu, ka Ludzas novada Attīstības programma 2011.-2017. gadam un Vides pārskata redakcija nav pretrunā ar Pārvaldes pārstāvētajām publiskajām interesēm dabas aizsardzības jomā Ludzas novada teritorijā.

Latgales reģionālās administrācijas direktore

A. Zeize

Muskare 64605226
irena.muskarc@daba.gov.lv

LUDZAS NOVADA PAŠVALDĪBA
attīstības un
nekustamā īpašuma nodaļa

LATGALES PLĀNOŠANAS REĢIONS

Latgale

Reģ. Nr.90002181025 Atbrīvošanas aleja 95, Rēzekne, LV-4601 Tel/Fax:+371 64624300
e-pasts: latgale@latgale.lv www.latgale.lv

RIGĀ

2011.gada 14.februārī
Nr.2-4.3/57
uz Nr.3-7.2/195

[Signature]
Ludza, 2011. gada 14.02.

Ludzas novada pašvaldībai
Raiņa iela 16A, Ludza, Ludzas novads
LV-5701

Par Ludzas novada Attīstības programmas un Vides pārskata 1.redakciju

Latgales plānošanas reģions 2011.gada 3.februārī saņēma Ludzas novada pašvaldības vēstuli ar kuru tika iesniegta Ludzas novada Attīstības programmas un Vides pārskata 1.redakcija atzinuma sniegšanai.

Izskatot iesniegtos dokumentus, konstatējām, ka Ludzas novada Attīstības programma ir izstrādāta ņemot vērā Latgales plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentus: Latgales stratēģija 2030 un Latgales programma 2010.-2017 gadam, un Vides pārskata 1.redakcija atbilst Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām.

Latgales plānošanas reģions neiebilst pret Attīstības programmas un Vides pārskata 1.redakcijas tālāku virzību.

Ar cieņu,

Latgales plānošanas reģiona
Administrācijas vadītāja

[Signature]
Iveta Maļina- Tabūne

K.Ivanova
64624300

SAŅEMTS PA E-PASTU

Ludzas novada pašvaldībā
2011. gada 16. februārī
Reģ. Nr. 3-4.4/203

LUDZAS NOVADA PAŠVALDĪBA
attīstības un
nekustamā īpašuma nodaļa

Ludza, 2011. gada 25.02.

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

**VALSTS VIDES DIENESTA
RĒZEKNES REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE**

Reģistrācijas Nr.90000017078, Zemnieku iela 5, Rēzekne, LV-4601
tālrunis +371-64622597, fakss: +371-64638215, e-pasts: rudite.krumina@rezekne.vvd.gov.lv

Rēzeknē

18.02.2011.

Nr. 5.-9./126

Uz 31.01.2011.

Nr. 3.-7.2/197

Ludzas novada pašvaldība

Raiņa iela 16a,

Ludza, Ludzas novads, LV- 5701

**Par atzinumu Ludzas novada Attīstības
programmas 2011.-2017.gadam un Vides
pārskata 1.redakcijai**

Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālā vides pārvalde (turpmāk tekstā -VVD Rēzeknes RVP) ir izskatījusi Ludzas novada Attīstības programmas 2011.-2017.gg. un Vides pārskata 1. redakciju un saskaņā ar LR Ministru kabineta 2009.gada 06.oktobra noteikumu Nr.1148 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi", 12.3. punkta prasībām, sniedz savu atzinumu par augstāk minētajiem plānošanas dokumentiem.

VVD Rēzeknes RVP dara zināmu, ka nav būtisku iebildumu pret izstrādāto Ludzas novada Attīstības programmas 2011.-2017.gg. un Vides pārskata 1. redakciju, bet nepieciešams veikt atsevišķus labojumus un precizējumus:

Attīstības programma

1. Sadaļa 1.3.4. **Ūdeņi**. Starp lielākajiem ezeriem, kuru platība pārsniedz 100 ha minēts Čornojes ezers (Brīgu pagasts), kura platība ir tikai 24,0 ha, bet savukārt nav nosaukts Dukānu ezers (Cirmas pagasts) ar kopējo platību 143,8 ha un Šķaunes ezers (Istras pagastā daļa teritorijas) ar kopējo platību 254,8 ha. Nepieciešams minēt visus novadā esošos ezerus, kuri iekļauti Civillikuma II pielikuma „Ezeru saraksts, kuros zvejas tiesības pieder valstij” sarakstā.
2. Sadaļa 7.2. **Ūdens kvalitāte un ūdenssaimniecība**. 15.tabula (52.lpp.) Ludzas novada teritorijā esošie ūdensapgādes urbumi. VSIA „Latvijas Vides ģeoloģijas un

2011. gada 25. februāris
3-7.11/2.36

meteoroloģijas centrs'' datu bāzē „Ūdensapgādes urbumi'' atrodamā informācija ir atšķirīga no Jūsu minētās. Ludzas novada teritorijā atrodas 224 ūdensapgādes urbumi. Lūdzu precizējiet informāciju!

3. Sadaļa **7.2. Ūdens kvalitāte un ūdenssaimniecība**. 17.tabula (54.lpp.) Ludzas novada centralizētās kanalizācijas sistēmas raksturojums. Nepieciešams veikt sekojošus precizējumus: 1) Ludzas pilsētas NAI BIO 200 netiek izmantotas un ir atslēgtas no sistēmas; 2) Isnaudas pagasta Martišu ciemā 2009.gadā tika izbūvētas jaunas NAI BIO M-100. Vecās iekārtas BIO 100 tika aizbērtas; 3) Istras pagastā ir vēl vienas NAI- Istras vidusskolas iekārtas BIO M 25-30, kuras tika izbūvētas 2010.gadā; 4) Pureņu pagasta Kivdolovas ciema BIO 50 darbojas tikai mehāniskajā režīmā.
4. Sadaļa **7.2. Ūdens kvalitāte un ūdenssaimniecība**. 19.tabula (55.lpp.) Bioloģiskās ūdens attīrīšanas iekārtas Ludzas novadā. Nepieciešams nosaukumā precizēt, ka tās ir bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Trešajā ailē (Isnaudas pagasts) jaudai jābūt 2,950 tūkst.m³/dnn, jo Isnaudas pagastā izvietotas NAI BIO 2800 (Ludzas pilsētas NAI), NAI BIO100 (Martišu ciemā) un NAI BIO 50 (Istalsnas ciemā), kas kopā veido iepriekšminēto jaudu. Savukārt piektajā ailē (Ludza) nav jāatzīmē neviena NAI, jo tās ir minētas pie Isnaudas pagasta. Nirzas pagastā atrodas 2 NAI (nevis 3) un jauda ir 0,250 tūkst.m³/dnn. Pie visiem attēliem un tabulām jābūt atsaucei par to, kāda gada statistikas dati tiek izmantoti.
5. Sadaļa **7.3. Atkritumu apsaimniekošana**. 21.tabula (57.lpp.) Rekultivētās sadzīves atkritumu izgāztuves Ludzas novadā. Istras pagastā atrodas rekultivēta sadzīves atkritumu izgāztuve „Rukši'', kuras platība 0,3 ha, kas nav minēta tabulā.
6. Sadaļa **7.3.1. Sadzīves atkritumi**. Kopš 2011.gada janvāra SIA „Marss'' Ludzas novadā neveic atkritumu apsaimniekošanu. Vēl jāpiemin divas atkritumu apsaimniekotājorganizācijas, kas darbojas Ludzas novadā, tās ir SIA „Mišele V'' un SIA „Atita''. Nepieciešams precizēt informāciju!

Vides pārskats

Nepieciešams veikt tos pašus labojumus, kas minēti Attīstības programmā.

Direktore

Gritāne, 64638203

Ē. Ruskule

LATVIJAS REPUBLIKAS VESELĪBAS MINISTRIJA

VESELĪBAS INSPEKCIJA

Juridiskā adrese: Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, faktiskā adrese: Saules iela 5, Daugavpils, LV-5401,
tālrunis: 65424547, tālrunis/fakss: 65429529, e-pasts: latgale@vi.gov.lv

LUDZAS NOVADA PAŠVALDĪBA
attīstības un
nekustamā īpašuma nodaļa
Daukarn.

Daugavpilī

10.02.2011. Nr. 5.10-32/2569/1402

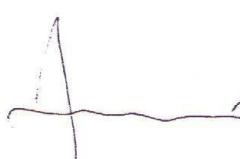
Ludzas novads
17.02.2011

Uz 03.02.2011. Nr. 2569

Ludzas novada pašvaldībai
Raiņa iela 16a, Ludza,
Ludzas novads,
LV - 5701

Par Ludzas novada Attīstības programmas un Vides pārskata 1. redakciju

Izskatot Ludzas novada Attīstības programmu un Vides pārskata 1. redakciju, informējam, kā Veselības inspekcijas Latgales kontroles nodaļa uzskata par iespējamu atbalstīt Attīstības programmas un Vides pārskata 1. redakciju tālākai virzībai un realizācijai. Rekomendējam Vides pārskatā p. 3.5. iekļaut informāciju par peldvietām. Sakarā ar 2010. g. dzeramā ūdens monitoringa datiem, konstatēts neatbilstošu paraugu skaits pēc mikrobioloģiskajiem rādītājiem – 3.8%, pēc ķīmiskajiem rādītājiem - 23%, rekomendējam turpināt ūdenssaimniecības attīstības projektu realizāciju, lai līdz 2015. gadam dzeramā ūdens kvalitāte ūdensapgādes sistēmās atbilstu Padomes direktīvas 98/83/EK „Par dzeramā ūdens kvalitāti” prasībām.

Latgales kontroles nodaļas vadītāja Irēna Rimša

higiēnas ārsts Vladimirs Miņins 64624226
vladimirs.minins@vi.gov.lv

Ludzas novads
2011. gada 16. februārī
Nr. 3-41/1402

6. pielikums

LUDZAS NOVADA PAŠVALDĪBA
attiecības un
nekustamā īpašuma nodaļā
Karban

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045
Tālrunis: 67321173 ♦ fakss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvb@vpvb.gov.lv

Rīgā, 15 APR. 2011 Nr. 7-03/ *487*

Ludzas novads
pārvalde
2011.gada 14.04

Ludzas novada pašvaldība
Raina iela 16A, Ludza, Ludzas novads, LV-5701

Valsts vides dienests
Rēzeknes reģionālā vides pārvalde
Zemnieku iela 5, Rēzekne, LV – 4601

Ar šo Vides pārraudzības valsts birojs nosūta Jums atzinumu par 2011.gada 31.martā iesniegto Ludzas novada attīstības programmas 2011.–2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskatu, kas izstrādāta saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23⁵. pantā noteikto.

Pielikumā:

Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 15.aprīļa atzinums Nr.7 – 7 lpp.

Direktors

A.Lukšēvics

Celītāne 67770826

SABŪRTS
Ludzas novads
2011.gada 16.aprīlī
Reģ.Nr. 6.34/1867

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045
Tālrunis: 67321173 ♦ fakss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvb@vpvb.gov.lv

Rīgā

2011.gada 15.aprīlī

Atzinums Nr.7

Par Ludzas novada attīstības programmas 2011. – 2017.gadam Vides pārskatu

Ludzas novada attīstības programmas 2011.–2017.gadam (turpmāk arī – Attīstības programma) Vides pārskats iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) 2011.gada 31.martā. Ludzas novada attīstības programmu 2011.–2017.gadam izstrādāja un Vides pārskatu sagatavoja Ludzas novada pašvaldība. Atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta 6.daļas prasībām.

Vides pārskata raksturojums un analīze:

Ludzas novada attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments 2011.–2017.gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai. Birojs 2010.gada 7.decembrī pieņēma lēmumu Nr.38 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” Ludzas novada Attīstības programmai, jo tajā ietverti priekšnoteikumi uzņēmējdarbības attīstībai, inženierinfrastruktūras tīklu renovācijas/rekonstrukcijas projektu realizācijai, tūrisma attīstībai, kā arī tajā tiks apzinātas atjaunojamo energoresursu izmantošanas un sapropeļa ieguves iespējas.

Izvērtējot Attīstības programmas Vides pārskata atbilstību Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – MK noteikumi) IV nodaļas 8.punkta prasībām, Birojs konstatē:

1. Vides pārskatā ietverts īss attīstības plānošanas dokumenta saturs izklāsts, t.sk. norādīts uz Attīstības programmā definēto Ludzas novada attīstības vīziju un stratēģiskajiem attīstības mērķiem, t.i., „Izglītota, veselīga, kulturāla, sociāli aktīva un materiāli nodrošināta sabiedrība”, „Droša, dabiska un pieejama vide dzīvošanai, darbam un atpūtai” un „Konkurētspējīga un droša uzņēmējdarbības vide”. Pārskatā ietverta informācija par Attīstības programmas saistību ar spēkā esošajiem Latgales plānošanas reģiona teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, Ludzas novada teritorijas plānojumu, kā arī kaimiņu pašvaldību plānošanas dokumentiem.

VPVB

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

1

2. Atbilstoši MK noteikumu 8.2.punkta prasībām aprakstīta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma un Vides pārskata sagatavošanas procedūra, pielietotā metodoloģija, kā arī sabiedriskās apspriešanas gaita, t.sk. norādītas institūcijas, kurām nosūtīts Vides pārskata projekts, kā arī raksturotas sabiedrības līdzdalības iespējas. Vides pārskata pielikumā ievietoti sabiedriskās apspriešanas materiāli un sniegts sabiedriskās apspriešanas rezultātu izvērtējums.
3. Esošā vides stāvokļa aprakstā
 - 3.1. sniegts Ludzas novada teritorijas vispārīgs raksturojums, kurā ietverta informācija par teritorijas reljefu, ģeoloģisko/ģeomorfoloģisko uzbūvi un mūsdienu ģeoloģisko procesu (pārpurvošanos, augsnes/upju krastu eroziju) norisi, dabas resursiem un to pašreizējo un perspektīvo izmantošanu, kā arī galvenajiem zemes izmantošanas veidiem un to īpatsvaru. Vides pārskatā ietverta informācija par novada teritorijā konstatētajām derīgo izrakteņu (saldūdens kaļķiezis, smilts, smilts-grants, māls, kūdra, sapropelis) iegulām, derīgo izrakteņu krājumiem lielākajās atradnēs, kā arī derīgo izrakteņu ieguvī – kā norādīts Pārskatā, šobrīd ieguve tiek veikta 11 smilts un smilts-grants atradnēs Brigu, Istras, Pildas un Rundēnu pagastā. Pārskatā apzinātas arī sapropeļa ieguves iespējas un norādīts uz šīs darbības pozitīvajiem vides aspektiem ezeru ūdens kvalitātes uzlabošanas kontekstā, kā arī norādīts uz potenciālo sapropeļa ieguves apjomu pieaugumu. Papildus jāatzīmē, ka saskaņā ar Attīstības programmā ietverto informāciju sapropeļa ieguvi drīzumā paredzēts uzsākt Istras pagasta Plisūnas ezerā un Isnaudas pagasta Zeiļu ezerā un Istalsnas ezerā (saskaņā ar Biroja rīcībā esošo informāciju, sapropeļa ieguvei Plisūnas ezerā un Zeiļu ezerā jau veikts ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā);
 - 3.2. ietverta informācija par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, dabas pieminekļiem, mikroliegumiem, dižkokiem un citiem īpaši aizsargājamiem dabas un kultūrvēsturiskiem objektiem. Ludzas novada teritorijā atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas – daļa no Rāznes nacionālā parka teritorijas (izstrādāts un apstiprināts dabas aizsardzības plāns 2009.–2019.gadam; 2009.gadā izstrādāts ainavu ekoloģiskais plāns), kura aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē Rāznes nacionālā parka likums un Ministru kabineta 2007.gada 26.jūnija noteikumi Nr.447 „Rāznes nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, kā arī dabas parks „Istras pauguraine” un dabas liegumi „Istras ezers” un „Pildas ezers”, kuru aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Vides pārskatā ietverta informācija par šo teritoriju izveidošanas mērķiem un tajās sastopamajām dabas vērtībām. Saskaņā ar Attīstības programmā norādīto, dabas daudzveidība un kultūrvēsturiskais mantojums paver plašas iespējas tūrisma attīstībai Ludzas novadā, vienlaikus Pārskata autori atzīmē, ka Attīstības programmā nav paredzēts īstenot tādas darbības, kas varētu būtiski ietekmēt un pasliktināt vides kvalitāti īpaši aizsargājamās dabas teritorijās;
 - 3.3. ietverta informācija par saimniecisko darbību Ludzas novadā un infrastruktūras, t.sk. inženierkomunikāciju nodrošinājumu, kā arī norādīts uz

VPVB

VIDES PARRAUDZĪBAS VAJAGS

galvenajiem vides kvalitāti ietekmējošiem faktoriem un iespējamām izmaiņām, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots. Raksturojot atmosfēras gaisa kvalitāti, autori informē par mobilajiem un stacionārajiem atmosfēras gaisa piesārņojuma emisijas avotiem, vienlaikus norādot uz to, ka tie nav vērtējami kā būtiski. Tā kā kalnu mājas ir galvenais emisijas avots novadā, autori, atsaucoties uz VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” valsts statistikas pārskata „Nr.2 – Gaiss” datiem par kurināmā veidu procentuālo sadalījumu Ludzas novada teritorijā 2009.gadā, informē, ka koksne ir nozīmīgākais siltumapgādē izmantotais kurināmais. Pārskatā norādīts, ka daudzviet novadā paredzēts rekonstruēt centralizētas siltumapgādes sistēmas, kā arī īstenot citus pasākumus siltumenerģijas efektīvākai izmantošanai, t.sk. siltināt ēkas. Pārskatā ietverta vispārēja rakstura informācija par virszemes un pazemes ūdens resursiem, tostarp faktoriem, kas ietekmē to kvalitāti – šajā gadījumā Birojs iesaka Vides pārskatā iekļaut informāciju par Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plānā (apstiprināts ar Vides ministra 2010.gada 6.maija rīkojumu Nr.143) ietverto novada teritorijā esošo ūdensobjektu ķīmiskās un ekoloģiskās kvalitātes vērtējumu, kā arī līdz 2015.gadam noteiktajiem sasniedzamajiem ūdensobjektu kvalitātes mērķiem; apsaimniekošanas plāns ir pieejams VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” mājas lapā internetā <http://www.meteo.lv/public/30298.html>. Vides pārskatā ietverta informācija par ūdenssaimniecības sistēmu novadā, t.sk. centralizētas ūdensapgādes/kanalizācijas tīklu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu nodrošinājumu un to tehnisko stāvokli, ūdensapgādes urbumu apsaimniekošanu, kā arī realizētajiem un plānotajiem ūdenssaimniecības attīstības projektiem. Autori vērš uzmanību lietus kanalizācijas sistēmas tehniskajam nolietojumam Ludzas pilsētā, kā rezultātā regulāri applūst vairākas dzīvojamo māju un sabiedrisko vietu teritorijas, kā arī norāda uz nepieciešamību uzlabot individuālo un lokālo ūdensapgādes sistēmu novadā. Pašreiz ūdenssaimniecības sistēma tiek uzlabota Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Ludzas pilsētā” ietvaros, kā arī izmantojot piešķirto valsts līdzfinansējumu novada infrastruktūras attīstībai. Pārskatā norādīts, ka Attīstības programmas Investīciju plānā 2011.–2013.gadam paredzēti vairāki projekti vides infrastruktūras uzlabošanai, t.sk. ūdensapgādes tīklu rekonstrukcijai un paplašināšanai, kanalizācijas tīklu rekonstrukcijai, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcijai; projektus paredzēts īstenot gan Ludzas pilsētā, gan ciemu teritorijās. Vides pārskatā raksturota Ludzas novada atkritumu apsaimniekošanas sistēma, t.sk. ietverta informācija par pašvaldībai saistošajā Austrumlatgales reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas plānā 2007.–2013.gadam ietverto pasākumu īstenošanu. Autori norāda, ka Ludzas pilsētā ir sakārtota un uzlabota atkritumu savākšanas un šķirošanas sistēma, taču novadā kopumā tā vērtējama kā nepilnīga. Pārskatā norādīts, ka īstermiņa perspektīvā visos pagastos plānots ieviest atkritumu šķirošanu un ar atkritumu dalītās vākšanas punktiem nodrošināt vismaz vienu šādu punktu ciemos ar vairāk kā 200 iedzīvotājiem.

4. Raksturojot vides stāvokli teritorijās, kuras Attīstības programma var būtiski ietekmēt, autori norāda uz novada administratīvo centru – Ludzas pilsētu un

novadā noteiktajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Saskaņā ar Vides pārskatā ietverto informāciju, vides kvalitāti Ludzas pilsētā, galvenokārt, ietekmē transporta kustība un katlu māju darbība, kas ir galvenais atmosfēras gaisa piesārņojuma emisijas avots pilsētā, centralizētas ūdensapgādes/kanalizācijas sistēmas nodrošinājums un ūdenssaimniecības objektu tehniskais stāvoklis, kā arī atkritumu apsaimniekošanas pasākumu kvalitāte. Vienlaikus autori norāda uz to, ka Attīstības programmas Investīciju plānā paredzēto projektu īstenošana uzlabos inženiertehniskās infrastruktūras stāvokli, tādējādi samazinot ietekmi uz vidi. No Vides pārskatā ietvertās informācijas izriet, ka īpaši aizsargājamās dabas teritorijās šajā kontekstā minētas saistībā ar to nozīmi novada tūrisma attīstībā, tai pat laikā autori norāda, ka Attīstības programmā nav paredzēta tādu projektu īstenošana, kas varētu būtiski pasliktināt vides kvalitāti īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, taču vienlaikus jānorāda, ka Vides pārskatā arī nav ietverta informācija par projektiem, kuru realizācija tieši skars vai ir saistīta ar darbībām šajās aizsargājamās dabas teritorijās.

5. Vides pārskata 5.nodaļā „Ar attīstības programmu saistītās vides problēmas” uzmanība vērsta esošajām vides problēmām Ludzas novadā, galvenokārt, lauku teritorijā: ūdensapgādes sistēmas tīkli ir novecojuši un atrodas avārijas stāvoklī, neatīrīti vai daļēji attīrīti notekūdeņi no apdzīvotām vietām un viensētām tiek novadīti vidē (virszemes ūdensobjektos), ezeru piekrastēs pieaug antropogēnā noslodze. Autori norāda arī uz agrāk apsaimniekoto meliorācijas grāvju un lauksaimniecībā izmantojamo zemju aizaugšanu. Pārskatā norādīts, ka Attīstības programmā nav paredzēta tādu projektu īstenošana, kas varētu būtiski pasliktināt vides kvalitāti, turklāt plānošanas dokumentā ietverti vides un enerģētikas infrastruktūras attīstības projekti, kas uzlabos vides kvalitāti.
6. Vides pārskatā norādīts uz starptautiskiem un nacionāliem vides aizsardzības mērķiem, īpašu uzmanību vēršot Latvijas Ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes izvirzītajiem mērķiem un to integrācijai Attīstības programmā.
7. Vides pārskata 8.nodaļā sniegts ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto ietekmju uz vidi vērtējums. Ņemot vērā „EMAS ieviešanas rokasgrāmatu pašvaldībām Eiropas Savienībā”, noteikti katra Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautā projekta realizācijas tiešie vai netiešie vides aspekti, kā arī sniegts projektu realizācijas tiešās, netiešās, ilglaicīgās, pozitīvās un negatīvās ietekme uz vidi vērtējums. Pirmās vidēja termiņa prioritātes (VTP1) „Sociālās infrastruktūras attīstības un pakalpojumu kvalitāte” projekti vērsti, galvenokārt, uz izglītības kvalitātes veicināšanu, sociālo pakalpojumu pieejamības uzlabošanu un kultūras pasākumu organizēšanu, kā arī kultūras un vēstures objektu pieejamības nodrošināšanu, un saistīti ar tiešu vai netiešu pozitīvu ietekmi uz vidi. Otrās vidēja termiņa prioritātes (VTP2) „Tehniskās infrastruktūras attīstība un pakalpojumu kvalitāte” projekti vērsti uz transporta infrastruktūras attīstību (galvenokārt, ielu un ceļu rekonstrukcija), vides un enerģētikas infrastruktūras attīstību (ūdenssaimniecības objektu būvniecība/rekonstrukcija Ludzas pilsētā un novada pagastu teritorijās, siltumtrases rekonstrukcija, kā arī projekti, kas saistīti ar Ludzas novada atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidi – dalīto atkritumu savākšanas punktu, šķirošanas līnijas un kompostēšanas laukuma izveidi). Autoru vērtējumā transporta infrastruktūras attīstības projektu īstenošana īstermiņā saistāma ar negatīvu ietekmi uz vidi, jo ielu/ceļu rekonstrukcijas darbu laikā palielināsies troksnis un putekļu emisija, taču ilgtermiņā projekti vērsti uz

infrastruktūras uzlabošanu, putekļu emisijas samazināšanu, kā arī satiksmes un gājēju drošības uzlabošanu. Vides un enerģētikas infrastruktūras attīstības projektiem paredzama tieša pozitīva ietekme, jo tie vērsti uz dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšanu, notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām un kopumā uz iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu. Trešās vidēja termiņa prioritātes (VTP3) „Novada konkurētspējas palielināšana” projekti vērsti uz uzņēmējdarbības attīstības veicināšanu – kā norādīts Attīstības programmas Rīcības plānā 2011.–2013.gadam paredzēts veicināt uz dabas resursiem balstītu ražošanas attīstību – šajā kontekstā autori norāda uz Attīstības programmā noteikto Ludzas novada pašvaldības specializāciju, kas ietver sevī atjaunojamo energoresursu izmantošanas iespējas, bioloģiskās lauksaimniecības, aīkopības, akvakultūras un tūrisma attīstības iespējas. Lai veicinātu tūrisma attīstību novadā, paredzēts izstrādāt Tūrisma attīstības stratēģiju, Vecpilsētas attīstības plānu, kā arī izveidot aktīvā tūrisma maršrutu, labiekārtot atpūtas vietas pie ūdeņiem, kā arī īstenot citas aktivitātes tūrisma popularizēšanai. Viens to realizējamajiem projektiem ir Ludzas novada teritorijas plānojuma izstrāde. Autoru vērtējumā šīs prioritātes projektu realizācija saistīta ar tiešu/netiešu pozitīvu ietekmi uz vidi. Kopumā autori secina, ka Attīstības programmā iekļauto projektu īstenošanai paredzama pozitīva ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību un dzīves kvalitāti, kultūras mantojuma saglabāšanu.

8. Raksturojot iespējamās plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmes uz vidi samazināšanas risinājumus, autori atzīmē, ka galvenais nosacījums no ietekmes uz vidi samazināšanas aspekta ir Eiropas Savienības un nacionālajā likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana. Birojs papildus vērs uzmanību tam, ka, īstenojot Attīstības programmā iekļautos projektus, jāievēro pašvaldības teritorijas plānojumā un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos izvirzītās prasības teritorijas plānotai (atļautai) izmantošanai, savukārt pirms konkrētu Attīstības programmas Investīciju plānā ietvertu projektu īstenošanas, jāizvērtē to atbilstība likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2.pielikumā noteiktajām darbībām, kurām jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, t.sk. ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums.
9. Vides pārskatā vērtēti Attīstības programmā paredzētie pasākumi; kā alternatīva vērtēta tikai plānošanas dokumenta „nulles” alternatīva, t.i., kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek īstenots plānošanas dokuments.
10. Vides pārskatā norādīts, ka Attīstības programmā ietvertos pasākumu īstenošanai nav paredzama tieša negatīva ietekme uz pašvaldības teritorijā esošajām Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas (*Natura 2000*) teritorijām, tādēļ kompensējošie pasākumi nav nepieciešami. Attīstības programmā nav paredzēta lielu ražošanas objektu būvniecība, kas varētu radīt pārtrobežu ietekmi.
11. Vides pārskatā ietverta informācija par paredzētajiem pasākumiem Attīstības programmas īstenošanas monitoringa nodrošināšanai, t.sk. norādīts uz plānoto Attīstības programmas ieviešanas uzraudzības sistēmas īstenošanas kārtību un izmantojamiem novērtējuma kritērijiem. Birojs papildus informē, ka informatīvais materiāls par plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmes novērtējumu (monitoringu) pieejams Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings>.

Vides pārskata sabiedriskā apspriešana:

Vides pārskatam pievienoti sabiedriskās apspriešanas materiāli, t.sk. 2011.gada 25.februārī Ludzā notikušās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols un tās dalībnieku saraksts, valsts institūciju (Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes, Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas, Veselības inspekcijas Latgales kontroles nodaļas un Latgales plānošanas reģiona) izdotie atzinumi par Attīstības programmas un Vides pārskata l.redakciju un Pārskata autoru komentāri par izteiktajiem iebildumiem un priekšlikumiem un norādes arī uz atbilstošu plānošanas dokumenta un Vides pārskata papildināšanu/precizēšanu.

Institūcijas nav izteikušas būtiskus iebildumus par izstrādāto Attīstības programmu un tās Vides pārskatu un kopumā atbalsta dokumentu tālāko virzību, taču tajā pašā laikā norādījušas uz nepieciešamību veikt atsevišķus labojumus, precizējumus vai papildinājumus gan Attīstības programmā, gan Vides pārskatā. Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālā administrācija vērš uzmanību Attīstības programmas Rīcības plānā izvirzītajam uzdevumam „uz dabas resursiem balstītas ražošanas attīstības veicināšana”, kuru konkretizējot, jāņem vērā dabas aizsardzības regulējošo normatīvo aktu prasības, ja šāda veida ražošana tiek paredzēta īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālā vides pārvalde norādījusi uz nepieciešamību veikt labojumus un precizēt Attīstības programmā un Vides pārskatā informāciju par virszemes ūdensobjektiem, ūdensapgādes urbumiem, notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, atkritumu apsaimniekošanu. Veselības inspekcijas Latgales kontroles nodaļa rekomendē turpināt ūdenssaimniecības attīstības projektu realizāciju, lai līdz 2015.gadam dzeramā ūdens kvalitāte ūdensapgādes sistēmās atbilstu Padomes direktīvas 98/83/EK *par dzeramā ūdens kvalitāti* prasībām.

Izvērtētā dokumentācija:

Ludzas novada pašvaldības 2011.gada 28.marta vēstule Nr.3-72/548, Ludzas novada attīstības programma 2011.–2017.gadam CD formātā, stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskats, kā arī Vides pārraudzības valsts biroja 2010.gada 7.decembra lēmums Nr.38 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešā daļa, 23.⁴ pants, 23.⁵ pants.
2. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” IV, V, VI, VII, VIII nodaļa.
3. Ministru kabineta 2011.gada 25.janvāra noteikumi Nr.83 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi”.
4. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.

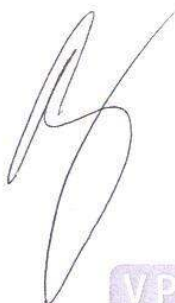
5. Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Ipaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
6. Rāznas nacionālā parka likums
7. Ministru kabineta 2007.gada 26.jūnija noteikumi Nr.447 „Rāznas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
8. Attīstības plānošanas sistēmas likums.

Rekomendācijas:

1. Ludzas novada attīstības programmas 2011.–2017.gadam Vides pārskats jāpapildina, ņemot vērā šajā atzinumā ietvertos ieteikumus.
2. Vides pārraudzības valsts birojs rekomendē Ludzas novada pašvaldībai izvērtēt nepieciešamību pilnveidot Ludzas novada attīstības programmu 2011.–2017.gadam, ņemot vērā Vides pārskatā un sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktos priekšlikumus.
3. Ludzas novada pašvaldībai, atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” VII nodaļā noteiktajam, jāinformē sabiedrība par Ludzas novada attīstības programmas 2011.–2017.gadam pieņemšanu minēto Ministru kabineta noteikumu 27.punkta noteiktajā kārtībā. Pašvaldībai jā sagatavo informatīvs ziņojums par to,
 - kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi;
 - kā ņemts vērā vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti;
 - pamatojums, kāpēc no visiem iespējamiem risinājuma variantiem izraudzīts pieņemtais variants;
 - ziņas par pasākumiem plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai, norādot monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņus.
4. Lai konstatētu Ludzas novada attīstības programmas 2011.–2017.gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāveic plānošanas dokumenta realizācijas novērtējums un vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2015.gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.

Direktors

A.Lukševics

VPVB

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS